



รายงานฉบับสมบูรณ์

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน
(Technology transfer of planting Bang-Mod orange in container for supporting community-based tourism)



โดย

นางวาสนา มานิช และคณะ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย
โครงการจัดการความรู้เพื่อการใช้ประโยชน์เชิงชุมชน สังกัด
ภายใต้โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์

ประจำปี 2563

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินงานโครงการนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โครงการจัดการความรู้เพื่อการใช้ประโยชน์เชิงชุมชน สังคม ภายใต้โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ ประจำปี 2563

เป็นความร่วมมือระหว่างนักวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กลุ่ม 3C Project และกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน (วิสาหกิจชุมชนดาร์ลอิบาดะห์ หรือกัมปิงในดงปรีอ) ขอขอบพระคุณนายสมจิตร จุลมานะ แกนนำกลุ่มเกษตรกรอนุรักษ์และฟื้นฟูสวนส้มบางมด รวมทั้งสมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด วิสาหกิจคลองบางมดสร้างสรรค์ กลุ่มเกษตรกรไร่สนามชัย กลุ่มธนาคารต้นไม้ และกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ทุ่งครุ ที่เป็นกัลยาณมิตรยินดีสละเวลามาร่วมจัดกิจกรรม การรับรองนักท่องเที่ยว การให้คำปรึกษา และให้ใช้พื้นที่ในการจัดวางภาชนะปลูกส้มบางมด

ขอขอบคุณร่างกาย แรงใจของคุณกุสุมา อินสมะพันธ์ (ผู้จัดการ) และนายเพชรรัตน์ รัตนกุล (อดีตรองประธานกลุ่มฯ) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนดาร์ลอิบาดะห์ ที่ร่วมดูแลการจัดกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาษาชะ

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์อาสาสร้างสุข เครือข่ายสยามอารยะ สถาบันอาศรมศิลป์ ที่ได้กรุณาช่วยดูแลการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งทำให้งานครั้งนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น คณะทำงานขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายขอขอบคุณ นักวิจัย และเจ้าหน้าที่ ของศูนย์วิจัยและบริการเพื่อชุมชนและสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และศูนย์ส่งเสริมมูลนิธิโครงการหลวงและโครงการตามพระราชดำริ รวมไปถึงผู้ให้ความช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด ที่ให้กำลังใจ ให้ความร่วมมือ และให้ความช่วยเหลือในทุกๆ เรื่องด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่อาจเกิดจากรายงานฉบับนี้ คณะทำงานขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดาที่ให้กำเนิด และเลี้ยงดูให้การศึกษา ตลอดจนครูบาอาจารย์ และผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่คณะทำงาน

คณะทำงาน

บทคัดย่อ

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะปลูก พัฒนาส้มบางมดในภาชนะปลูกสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน และร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด มีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ กลุ่มท่องเที่ยวกัมปในดงปรีอ กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนริมคลองบางมด ผลการดำเนินงานประกอบด้วย 1) อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มในภาชนะปลูกและความรู้ด้านเกษตรที่เกี่ยวข้อง ให้กับกลุ่มเป้าหมายหลัก เกษตรกร ผู้ที่สนใจ และกลุ่มท่องเที่ยว จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากและมากที่สุด ด้วยเหตุผลว่าได้ความรู้และคุ้มค่ากับเวลา นอกจากนี้ กลุ่มเป้าหมายได้ร่วมกันผลิต “ต้นส้มบางมดที่ปลูกในตะกร้าพลาสติก” จำหน่ายเป็นสินค้าที่ระลึก และ 2) กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น การเขียนเนื้อหาและการทำคลิปประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือแหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด การทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด เป็นต้น มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 87 คน สื่อประชาสัมพันธ์และข้อเสนอแนะต่างๆ ได้ถูกนำเสนอกลับไปยังกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน

การใช้ส้มบางมดในภาชนะปลูกมาสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการนำเอาพืชที่มีชื่อเสียงโดดเด่นด้านรสชาติและเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน คือ ส้มบางมด” มาเป็นสิ่งดึงดูดและสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวสัมผัสชุมชน ร่วมกับรูปแบบการท่องเที่ยววิถีชุมชนพหุวัฒนธรรม อาศัยความร่วมมือของส่วนการปกครองท้องถิ่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานไม่แสวงหากำไร เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับบุคคลภายนอก เป็นส่วนหนึ่งของการรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชุมชน ไปพร้อมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนให้มีความยั่งยืนต่อไป

การศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่ (New Normal BangMod Travel) เป็นการเก็บข้อมูลผ่านออนไลน์ จำนวน 331 คน กลุ่มครอบครัวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวมากที่สุด และสามารถใช้จ่ายกับกิจกรรมมากกว่ากลุ่มอื่น สำหรับมุมมองเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอนาคต (หลังการระบาดของโรคโควิด-19) ส่วนใหญ่วางแผนท่องเที่ยวในประเทศ ในรูปแบบกลุ่มปิดภายในครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน นักท่องเที่ยวสนใจโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายให้เลือกตามความต้องการ มีข้อมูลแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว จุดเด่นหรือจุดน่าเที่ยว และมีระบบการจัดการมาตรการป้องกันโควิด ทั้งนี้กิจกรรมที่รองรับการท่องเที่ยวในรูปแบบ อาทิจ การเที่ยวธรรมชาติ และการนำผลผลิตชุมชนมาแปรรูปเป็นอาหาร

Abstract

Technology transfer of Bangmod orange cultivation in containers to support community-based tourism, the objectives are to transfer the technology of growing Bangmod oranges in containers, to developed Bangmod orange in a container to support community-based tourism, and altogether conserve and restore some oranges. There are main target groups: Kampong in Dong Prue Tourism Group, Orange Bangmod Conservation and Regeneration Group, and community tourism group along Bang Mod Canal. The results of operations consisted of 1) Training on citrus cultivation technology in containers and related agricultural knowledge. Most of the 200 farmers, interested parties and tourism groups were satisfied at the high level and the most. For the reason that the knowledge and the worth of the time. In addition, the target groups have in collaboration produced "Bangmod orange trees grown in plastic baskets" sold as souvenirs. And 2) Activities to support tourism by community such as content writing and making publicity clips on Facebook Page, boat trips survey for tourist sites along the Bangmod Canal, the boat trip trial and learning about the community in Khlong Bang Mod. 87 people participated in all the activity. The public relations materials and various suggestions have been presented back to a community tourism group.

The use of Bangmod oranges in containers to support community tourism It brings a plant that is famous for its taste and is the identity of the community, Bangmod Orange, to attract and create interest for tourists to come and experience the community. In conjunction with the multicultural community tourism model Based on the cooperation of the local government Educational institution Government and private agencies Non-profit agency Create interactions between people in the community and outside people. It is part of preserving the identity of the community. Along with promoting sustainable tourism in the community.

The study of tourists' perspectives towards organizing boat tourism in a new way (New Normal BangMod Travel) was collected online for 331 people. The family group had the most travel behavior and can spend more on activities than other groups. For perspectives on future tourism (After the outbreak of COVID-19), most of them plan to travel in the country, in a closed group form within family or friends. Tourists are interested in various travel programs to choose from according to their needs. There is information about tourist attractions, highlights or points of interest and has a management system for preventing COVID-19. However, activities that support tourism in the form of tourism such as nature tours. and the use of community produce to be processed into food.

สารบัญเรื่อง

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญเรื่อง	ง
สารบัญตาราง	จ-ฉ
สารบัญภาพ	ช-ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1-10
บทที่ 2 องค์ความรู้และเทคโนโลยี	11-17
บทที่ 3 วิธีดำเนินงาน	18-39
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	40-85
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	86-88
บทที่ 6 บรรณานุกรม	89-90
ภาคผนวก	91-114
ประวัตินักวิจัย	115-124

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	แผนการเผยแพร่องค์ความรู้/ เทคโนโลยี และจำนวนกลุ่มเป้าหมาย	5
ตารางที่ 1.2	แผนการดำเนินงานโครงการ	6
ตารางที่ 1.3	ผลผลิตโครงการ	8
ตารางที่ 1.4	ผลลัพธ์โครงการ	9
ตารางที่ 1.5	ผลกระทบโครงการ	10
ตารางที่ 2.1	ข้อดีและข้อจำกัดของการปลูกไม้ผลในภาชนะ	11
ตารางที่ 2.2	ลักษณะข้อดีและข้อเสียของภาชนะปลูกประเภทต่างๆ	12-13
ตารางที่ 3.1	กิจกรรมที่ได้ดำเนินการ	18-19
ตารางที่ 3.2	สถานที่ กลุ่มเป้าหมาย จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ รายละเอียดกิจกรรม เครื่องมือและการประเมินผล	20
ตารางที่ 4.1	ผลการจัดกิจกรรมที่ได้ดำเนินการและจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	40-41
ตารางที่ 4.2	กลุ่มท่องเที่ยว/กิจการ/สถานที่ ที่ตั้งอยู่ริมคลองบางมดและคลองสาขา และลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว	42-43
ตารางที่ 4.3	ผลการประเมินความพึงพอใจในการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อการประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2563 ณ ศูนย์อาสาสร้างสุข Café Can Do	45
ตารางที่ 4.4	ผลประเมินผลการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ วันที่ 11 กันยายน พ.ศ.2563 ณ สวนส้มบางมดนายสมจิตร จุลมานะ	47
ตารางที่ 4.5	ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 1 ศาลเจ้าแม่ทับทิม	48
ตารางที่ 4.6	ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 2 สวนส้มบางมดนายสมจิตร จุลมานะ	48
ตารางที่ 4.7	ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 3 ร้านค้าชุมชน (ป่าสักขันธ์	49
ตารางที่ 4.8	ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 4 มะพร้าว น้ำหอมสวนลุงวิชัย	49
ตารางที่ 4.9	ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 5 SAFETist Farm บ้านทับนาง	49-50
ตารางที่ 4.10	ผลประเมินการทดลองจัดทริปท่องเที่ยวคลองบางมด สำหรับกลุ่มครอบครัว (22 สค. 63)	51
ตารางที่ 4.11	ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวศาลเจ้าแม่ทับทิม	52
ตารางที่ 4.12	ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวสวนส้มนายสมจิตร จุลมานะ	52

	หน้า
ตารางที่ 4.13	ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวร้านค้าชุมชน (ป่าสักขันธ์) 52-53
ตารางที่ 4.14	ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยว SAFETist Farm บ้านทับนาง 53
ตารางที่ 4.15	ผลประเมินภาพรวมการทดลองจัดทริปท่องเที่ยวคลองบางมด สำหรับกลุ่มครอบครัว 54
ตารางที่ 4.16	สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว “ริมคลองบางมด” โดยชุมชน ของกลุ่มครอบครัวและกลุ่มวัยทำงาน 55-56
ตารางที่ 4.17	ผลการประเมินการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปลูกส้มบางมดในภาชนะ การขยายพันธุ์และการบำรุงดูแลพืชปลูก วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564 ณ ไร่สนามชัย 59-60
ตารางที่ 4.18	ผลการประเมินการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปลูกส้มบางมดในภาชนะ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564 ณ กลุ่มธนาคารต้นไม้ 60
ตารางที่ 4.19	ความสนใจของกลุ่มโสดและกลุ่มครอบครัวในรูปแบบปกติ และช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 63
ตารางที่ 4.20	สื่อที่ใช้ดูข้อมูลเรื่องการท่องเที่ยว และสื่อที่ทำให้สนใจเนื้อหาได้มากที่สุด (ร้อยละ) 70
ตารางที่ 4.21	รายละเอียดของปัญหาหรืออุปสรรคที่นักท่องเที่ยวประสบ 71

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1.1	สัมบางมดที่มีลายเหลือแดงอันเป็นเอกลักษณ์	1
ภาพที่ 1.2	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสกับชาวสวนสัมบางมดในงานตัดลูกนิมิต วัดทุ่งครุ เมื่อวันที่ 31 ก.ค. 2521	1
ภาพที่ 1.3	กิจกรรมการปลูกส้มในตะกร้าของนักเรียนโรงเรียนรางวัลคุณธรรม ร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน	2
ภาพที่ 1.4	มุมแสดงเรื่องเล่าของสัมบางมดกับวิถีชีวิต (ซ้าย) สัมบางมดในตะกร้าอายุ 1 ปี (ขวา) ภายในโรงเรียนรางวัลคุณธรรมมีอุทิศ เขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร	3
ภาพที่ 1.5	กิจกรรมปลูกส้มบางมดในกระถาง ในงานเทศกาลท่องเที่ยวบางมดเฟสครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2560)	3
ภาพที่ 2.1	ตะกร้า/แข่งพลาสติก (ซ้าย) กระถางพลาสติก (ขวา)	14
ภาพที่ 3.1	คณะวิจัยประชุมปรับแผนงาน วันที่ 11 มิ.ย. (ซ้าย) ประชุมกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน (ขวา) วันที่ 14 มิ.ย. 63	21
ภาพที่ 3.2	ร่องเรือสำรวจแหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด วันที่ 12 กรกฎาคม 2563 (บน) และถ่ายทำสื่อประชาสัมพันธ์กลุ่มท่องเที่ยว วันที่ 29 กรกฎาคม 2563 (ล่าง)	22
ภาพที่ 3.3	ตำแหน่งแหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2563	23
ภาพที่ 3.4	อบรมเทคนิคการเขียน content และการทำคลิปลิงก์ เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2563	24
ภาพที่ 3.5	อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2563	25
ภาพที่ 3.6	บรรยากาศศึกษาดูงานสวนส้มปิตัก เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2563	26
ภาพที่ 3.7	ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด กลุ่มครอบครัว เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2563	28
ภาพที่ 3.8	ประชาสัมพันธ์ผ่าน Facebook Page ทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด กลุ่มวัยทำงาน เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2563	29
ภาพที่ 3.9	บรรยากาศทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด กลุ่มวัยทำงาน เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2563	30
ภาพที่ 3.10	สื่อประชาสัมพันธ์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุด และโปสเตอร์แนะนำการปลูกส้มบางมด	31
ภาพที่ 3.11	ท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2563	32

	หน้า
ภาพที่ 3.12	นักท่องเที่ยวเยี่ยมชมสวนส้มนายสมจิตร จุฬานะ เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2563 33
ภาพที่ 3.13	นักท่องเที่ยวเยี่ยมชมสวนส้มบางมดของผู้ใหญ่ชาติ เทียงธรรม เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2563 33
ภาพที่ 3.14	กิจกรรมเรียนรู้ปลูกไม้ผลในกระถาง ระหว่างวันที่ 25-27 กันยายน 2563 34 ณ ลานวัฒนธรรมมัสดินรุฎหุดา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ
ภาพที่ 3.15	สมาชิก วสช. ดารุ้อาบาตะห์ จำนวน 5 คน ร่วมปลูกส้มในเชิง เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2564 35
ภาพที่ 3.16	สมาชิก วสช. ดารุ้อาบาตะห์ จำนวน 4 คน ร่วมกับจิตอาสา 3 คน ปลูกส้มบางมดในกระถาง เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564 36
ภาพที่ 3.17	กิจกรรมอบรมเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 ณ ไร่สนามชัย ซอยเทียนทะเล 7 เขตบางขุนเทียน 37
ภาพที่ 3.18	กิจกรรมอบรมเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 ณ กลุ่มธนาคาร์ตันไม้ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ 38
ภาพที่ 4.1	ผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ แยกตามช่วงอายุ (ชาย) และสถานะ (ขวา) 64
ภาพที่ 4.2	สัดส่วนของรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน 64
ภาพที่ 4.3	จังหวัดที่พักอาศัย 65
ภาพที่ 4.4	ความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยว 65
ภาพที่ 4.5	ความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยว 66
ภาพที่ 4.6	สถานะภาพของนักท่องเที่ยว 66
ภาพที่ 4.7	ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สนใจ 67
ภาพที่ 4.8	ลักษณะการเดินทางในการท่องเที่ยว 67
ภาพที่ 4.9	สถานะภาพและลักษณะการเดินทางในการท่องเที่ยว 68
ภาพที่ 4.10	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง (เฉลี่ยต่อคนต่อวัน) 68
ภาพที่ 4.11	ค่ากิจกรรมและการใช้บริการต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวสนใจ 69
ภาพที่ 4.12	ช่องทางในการรับสื่อ ประเภทสื่อข้อมูลการท่องเที่ยว และสื่อที่ทำให้สนใจเนื้อหาได้มากที่สุด 72
ภาพที่ 4.13	ประสบการณ์เดินทางไปท่องเที่ยวแนววิถีชีวิตชุมชน 72
ภาพที่ 4.14	วัตถุประสงค์ในการเดินทางไปท่องเที่ยวชุมชนครั้งล่าสุด 73
ภาพที่ 4.15	ปัญหาหรืออุปสรรคที่นักท่องเที่ยวได้ประสบในการท่องเที่ยววิถีชุมชน 73
ภาพที่ 4.16	ประสบการณ์การท่องเที่ยวในย่านบางมด 77
ภาพที่ 4.17	แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในย่านคลองบางมด 77

		หน้า
ภาพที่ 4.18	กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ต่อการจัดทริปท่องเที่ยวริมคลองบางมด	78
ภาพที่ 4.19	ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อกิจกรรมที่สนใจ (ต่อคน ต่อวัน)	78
ภาพที่ 4.20	ระยะทางที่เหมาะสมต่อกิจกรรมพายเรือคายัค	79
ภาพที่ 4.21	การวางแผนท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างไร (เทียบกับภาวะปกติก่อนมีโควิด ระบาด)	82
ภาพที่ 4.22	รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนแบบกลุ่มปิด โดยจำกัดจำนวน นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม	82
ภาพที่ 4.23	"ระยะทาง" ในการท่องเที่ยวที่คิดว่าเป็นระยะ "ใกล้บ้าน"	83
ภาพที่ 4.24	ระยะเวลาในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวใกล้บ้าน	83

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ส้มเขียวหวาน ถือเป็นผลไม้ที่หากินได้ง่ายตลอดทุกฤดูกาล อุดมไปด้วยวิตามินเอ วิตามินบี และวิตามินซี ช่วยป้องกันโรคหวัด ลดการติดเชื้อจากแบคทีเรีย ลดปริมาณคอเลสเตอรอลในเลือด บรรเทาอาการกระหาย ทำให้ระบบการย่อยอาหารเป็นปกติ รวมทั้งมีธาตุเหล็ก ฟอสฟอรัส และมีกรดอินทรีย์อีกหลายชนิด ส้มเขียวหวานจึงถือว่าเป็นผลไม้ที่ทรงคุณค่าทางโภชนาการ แต่หากย้อนไปดูตลาดส้มเขียวหวานของประเทศ จะพบว่าส้มเขียวหวานที่มีชื่อเสียงด้านรสชาติมากที่สุดชนิดหนึ่ง คือ “ส้มเขียวหวานบางมด” หรือที่เรียกกันติดปากว่า “ส้มบางมด”

บางมด เป็นชื่อของตำบลหนึ่งในอำเภอราชบุรี บุรณะ จังหวัดธนบุรี (อำเภอราชบุรีบุรณะ ประกอบด้วย 4 ตำบล คือ แจงร้อน บางปะกอก ท่งครุ และบางมด) มีทรัพยากรดินอันอุดมสมบูรณ์ของดินตะกอนปากแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้ดินมีการสะสมของธาตุอาหารสูง รวมทั้งการมีพื้นที่ติดกับชายทะเลที่มักเกิดปรากฏการณ์น้ำขึ้นน้ำลง นานวันเข้าดินจึงได้รับอิทธิพลจากความเค็มของน้ำกร่อยผสมผสานกัน ทำให้ผลไม้หลายชนิดที่ปลูกบริเวณ



ภาพที่ 1.1 ส้มบางมดที่มีลายเหลืองแดงอันเป็นเอกลักษณ์



ภาพที่ 1.2 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสกับชาวสวนส้มบางมดในงานตัดลูกนิมิต วัดทุ่งครุ เมื่อวันที่ 31 ก.ค. 2521

เขตจอมทอง รวมไปถึงตำบลคลองสวน จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2521 มีพิธีฝังลูกนิมิต ณ วัดทุ่งครุ เขตราชบุรีบุรณะ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้เสด็จพระราชดำเนินมาตัดลูกนิมิต และมีพระราชดำรัสกับชาวสวนส้มบางมดที่มารับเสด็จว่า “ส้มบางมดอร่อยมาก ให้ช่วยกันอนุรักษ์สวนส้มบางมดไว้” (ภาพที่ 1.2) ในขณะนั้นชาวสวนมิได้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมยังดีอยู่ จากนั้นในปี พ.ศ. 2523 และ พ.ศ. 2526 เกิดน้ำท่วมใหญ่สวนส้มบางมดได้รับความ

นี้ มีรสชาติมันวาลและหวานแหลมเป็นพิเศษ เมื่อผลไม้เริ่มสุก จึงมีมดมากินผลไม้ ทำให้พบเห็นมดในพื้นที่สวนได้มากมาย ส้มเขียวหวานเริ่มปลูกเมื่อปี พ.ศ. 2468 ลักษณะผลมีขนาดเล็กเพี้ยน เปลือกบางมีลายขึ้นคล้ายสีน้ำตาลที่ผิวส้ม (ภาพที่ 1.1) ชางนึ่ง ปอกง่าย และรสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย “สวนส้มบางมด” เป็นสวนผลไม้แบบยกร่อง มีคลองบางมดเป็นจุดบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ในปี พ.ศ. 2517 ส้มบางมดขยายพื้นที่เป็น 30,000 ไร่ และจัดตั้ง “สหกรณ์การเกษตรสวนส้มบางมด” ครอบคลุมพื้นที่เขตบางขุนเทียนเขตทุ่งครุ และ

เสียหาย ชาวสวนขาดทุนเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อน้ำลดชาวสวนก็กลับมาปลูกส้มอีก แต่ในปี พ.ศ.2534 ก็เกิดน้ำท่วมใหญ่อีกครั้ง รวมทั้งน้ำทะเลหนุนสูงไหลทะลักเข้าสู่คลองบางมดและไหลเข้าท่วมสวน สวนส้มบางมดยืนต้นตาย จนไม่สามารถฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิมได้ เพราะน้ำในร่องกลายเป็นน้ำกร่อยและดินกลายเป็นดินเค็ม ชาวสวนบางรายจึงขายสวนทิ้งแล้วย้ายไปทำสวนที่อื่น บางรายเปลี่ยนไปทำนาทุ่งกุลารด้า หรือบางรายปล่อยสวนให้รกร้างเพราะลูกหลานที่มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูงไม่นิยมประกอบอาชีพทำสวน บางแห่งที่ถนนตัดผ่านถูกขายให้กับโครงการหมู่บ้านจัดสรรเพราะชุมชนเมืองขยายตัว [วาสนา มานิช, 2559] แม้กระนั้นก็ตามยังมีชาวสวนบางรายที่ยังมีใจรักและมีความผูกพันต่อสวนส้มบางมด พลิกฟื้นฟื้นดินให้สวนส้มบางมดยังคงมีต่อไป ทำให้ผู้บริโภคยังได้มีส้มบางมดแท้รสชาติอร่อยได้รับประทานกัน เพราะส้มบางมดที่หวานอร่อยต้องมาจากที่บางมดเท่านั้น [หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, 2558]

เมื่อปี พ.ศ. 2550 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้เริ่มดำเนินงาน โครงการมหาวิทยาลัยกับชุมชน รอบพื้นที่บางมด-บางขุนเทียน พบว่า “พื้นที่สวนส้มบางมดลดปริมาณลงอย่างต่อเนื่อง” ทั้งนี้คณะทำงานได้จัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อดำเนินงานวิจัยพัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการเกษตร ใน 5 ส่วนหลักๆ คือ ดินและปุ๋ย น้ำ การจัดการศัตรูพืช พันธุ์พืช และการซ่อมบำรุงเครื่องมือทางการเกษตร โดยผสมผสานกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เน้นการมีส่วนร่วมของชาวสวนเพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองต่อไป ส่งผลให้ชาวสวนสามารถลดค่าใช้จ่ายของสารเคมีเกษตรลงได้ เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวสวนส้มบางมดจำหน่าย ในขณะที่หน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาด้านการตลาด การท่องเที่ยว



ภาพที่ 1.3 กิจกรรมการปลูกส้มในตะกร้าของนักเรียนโรงเรียนราชพฤกษ์ฯ ร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน

ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยทุกหน่วยงานมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การดำรงอยู่ของสวนส้มบางมดที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ต่อไป

ต่อมาในปีงบประมาณ 2559 คณะทำงานฯ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมส้มบางมด ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมกับโรงเรียนราชพฤกษ์นุชมีอุทิศ สำนักงานเขตทุ่งครุ สำนักงานเขตบางขุนเทียน สำนักงานเกษตรพื้นที่ 3 และชุมชนในพื้นที่ ได้ดำเนินกิจกรรม การปลูกส้มแข่งพลาสติก ให้แก่ครูและนักเรียนโรงเรียนราชพฤกษ์นุช

มีอุทิศ ผ่านกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ภายใต้โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น: การอนุรักษ์พันธุกรรมส้มบางมด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยใช้วิทยากรร่วมเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน และพานักเรียนไปศึกษาดูงาน พร้อมกับทดลองปลูกส้มบางมดในแข่งพลาสติก (ภาพที่ 1.3) ณ ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สวนส้มในฝัน) ซึ่งเป็นศูนย์ภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตบางขุนเทียน

ผลการดำเนินงานทำให้โรงเรียนราชพฤกษ์นุชมีอุทิศ เป็นต้นแบบของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพสธ.) เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานของโรงเรียนในสังกัดและผู้ที่สนใจ ทั้งนี้โรงเรียนได้ขยายผลปลูกส้มบางมดในกระถางจำหน่าย และจัดมุมห้องสมุดแสดงเรื่องเล่าของส้มบางมดกับวิถีชีวิตชุมชน (ภาพที่ 1.4) โดยความร่วมมือหลายฝ่าย อาทิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี คณะกรรมการสถานศึกษาและคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนรางราชพฤกษ์นวมืออุทิศ ตัวแทนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตทุ่งครุ ตัวแทนโรงเรียนรุ่งอรุณ เขตบางขุนเทียน กลุ่ม 3C Project



ภาพที่ 1.4 มุมแสดงเรื่องเล่าของส้มบางมดกับวิถีชีวิต (ซ้าย) ส้มบางมดในตะกร้า อายุ 1 ปี (ขวา) ภายในโรงเรียนรางราชพฤกษ์นวมืออุทิศ เขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากนั้นคณะทำงานได้เปิดตัว “การปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติก” ในงานเทศกาลท่องเที่ยวชุมชนบางมดเฟส ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2560 มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติกกว่า 30 ราย (ภาพที่ 1.5) และมีผู้สั่งจองกิ่งส้มบางมดกว่า 100 กิ่ง

นอกจากนี้ คณะทำงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมส้มบางมด ได้เข้าร่วมออกบูทกิจกรรม ร่วมกับกลุ่มอนุรักษ์ส้มบางมด กลุ่มธนาคารต้นไม้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน การสาธิตการปลูกส้มในภาชนะในงานทุ่งครุเกษตรแฟร์ตลอดมา ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกส้มบางมดและโรงเรียน มีช่องทางเพิ่มรายได้จากกิ่งพันธุ์ ต้นส้มในภาชนะ ผลส้มสด รวมทั้งวัสดุปลูกและน้ำหมักชีวภาพต่างๆ อาจกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยได้เป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันและจุดเริ่มต้นของการอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมดให้กลับคืนมาอย่างเป็นรูปธรรม



ภาพที่ 1.5 กิจกรรมปลูกส้มบางมดในกระถาง ในงานเทศกาลท่องเที่ยวบางมดเฟส ครั้งที่ 1 (วันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2560)

ผลจากการจัดงานเทศกาลท่องเที่ยวบางมดเฟส ทำให้ชาวบ้านเขตทุ่งครุ-บางขุนเทียน ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ภายใต้ชื่องาน “กัมปงในดงปรีอ” ซึ่งความหมายของชื่อนี้ มาจากคำว่า “กัมปง” ซึ่งคนอิสลามในจังหวัดภาคใต้ หมายถึง หมู่บ้านหรือชุมชน ส่วนคำว่า “ดงปรีอ” เกิดจากสภาพโดยรอบของพื้นที่ทุ่งครุมีสภาพเป็นสวน บางแห่งมีต้นปรีอหรือต้นทุเรียนจำนวนมาก จึงตั้งชื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ชุมชนแห่งนี้ว่า “กัมปงในดงปรีอ” โดยจะจัดขึ้นทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน ซึ่งได้เริ่มจัดมาตั้งแต่ปี 2561 ในแต่ละเดือนมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เดินทางมาเยี่ยมชมและท่องเที่ยวชุมชนแห่งนี้เป็นจำนวนกว่า 50-80 คน ปีละไม่ต่ำกว่า 500 คน สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมชุมชนเป็นอย่างมาก กิจกรรมของกัมปงในดงปรีอจะเน้นให้นักท่องเที่ยวจะลงเรือไปสัมผัสถึงวิถีชีวิตริมคลอง การทำสวนส้มบางมด สวนมะพร้าว ฟาร์มแพะ รับประทานอาหารและอุดหนุนผลิตภัณฑ์ชุมชน อาทิ ผลไม้ ผักสวนครัว ขนมไทย และอาหาร รวมทั้งร่วมกิจกรรมต่างๆ อาทิ พายเรือ ฝึกสานปลาตะเพียนจากทางมะพร้าว ทำลูกชุบ ทำทองม้วนสดนมแพะ ทดลองยกยอจับปลา นอกจากนี้ กลุ่มเกษตรกรจะนำส้มบางมดในกระถางที่ปลูกเองมาจำหน่ายด้วย [หนังสือพิมพ์สยามรัฐ, 2562]

คณะทำงานจึงมีแนวความคิดในการดำเนินงานโครงการ เรื่อง “การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในกระถางเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน” ให้กับกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมดและวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ ในการพัฒนาการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ไปพร้อมกับการประชาสัมพันธ์ให้ส้มบางมดเป็นที่รู้จักในวงกว้าง และนำมาซึ่งการฟื้นฟูอนุรักษ์วิถีชีวิตชุมชน การเพิ่มรายได้จากทุนทรัพยากรชุมชน การสร้างคุณค่าให้กับชุมชนในมิติต่างๆ ที่เชื่อมโยงกัน ผ่านการถ่ายโอนความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะปลูก
2. เพื่อพัฒนาส้มบางมดในภาชนะปลูกสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน
3. เพื่อร่วมการอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด

ขอบเขตของการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ตารางที่ 1.1 แผนการเผยแพร่องค์ความรู้/ เทคโนโลยี และจำนวนกลุ่มเป้าหมาย

องค์ความรู้/ เทคโนโลยี	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
1) การปลูกส้มบางมดในกระถางและความรู้ด้านเกษตรที่เกี่ยวข้อง	กลุ่มท่องเที่ยวกับปงในดงปรือ	วสช.ดาร์ลือบา ดะห์	250
	กลุ่มเกษตรกร	สวนเกษตรกร	25
2) การปลูกส้มบางมดในกระถางสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน	เกษตรกร/ คณะครูและนักเรียน/ นักท่องเที่ยว/ และบุคคลทั่วไป	วสช./ สวน เกษตรกร/ เทศกาล	200
3) การประชาสัมพันธ์	กลุ่มเกษตรกร/ วสช.ท่องเที่ยว/ ผู้ที่สนใจ	วสช./ สวน เกษตรกร/ โรงเรียน	50

หมายเหตุ

ผู้รับผิดชอบหลัก คือ คณะทำงาน มจร. กลุ่มเกษตรกร และปราชญ์ชาวบ้านฯ

ผู้รับผิดชอบร่วม คือ สำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตทุ่งครุ/บางขุนเทียน/ราษฎร์

บูรณะ

หน่วยงานที่นำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานที่จะนำแผนงาน/องค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่ สำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

วิธีการดำเนินงาน

โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกสวนส้มบางมดในกระถางเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ใช้ผลจากการวิจัยระหว่างปี พ.ศ. 2559-2561 ด้านการปลูกและการบำรุงดูแลส้มบางมดในกระถาง เป็นต้นแบบของการถ่ายทอดเทคโนโลยี ร่วมกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรที่เกี่ยวข้อง อาทิ การทำวัสดุปลูก จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การผลิตน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น โดยใช้วิทยากรร่วมจากชุมชน อาทิ กลุ่มผู้ปลูกส้มบางมด กลุ่มธนาคารต้นไม้ เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มเกษตร-กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มวิสาหกิจท่องเที่ยว โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เข้าร่วมโครงการ อพสธ. บุคคลทั่วไปที่มาท่องเที่ยว งานเทศกาลต่างๆ ของ 3 พื้นที่เขต คือ ท่งครุ บางขุนเทียน และราษฎร์บูรณะ โดยมีสถานที่สำหรับศึกษาดูงาน ได้แก่ 1) สวนของนายสมจิตร จูมานะ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน 2) ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สวนส้มในฝัน) แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน และ 3) โรงเรียนรางพูกษ์นุชมิอุทิศ แขวง/เขตท่งครุ พร้อมทั้งมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง บุคคลที่สนใจ เกษตรกรต่างชุมชน และ นักวิชาการ อันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายผู้ปลูกส้มบางมด และมิติสัมพันธ์ต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะ องค์ความรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับแต่ละบริบท เป็นคู่มือการถ่ายทอดเทคโนโลยีและเอกสารเผยแพร่ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

เชิงปริมาณ

1. เกษตรกร นักเรียน ครู นักท่องเที่ยว ผู้ที่สนใจ ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะ และความรู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 300 ราย
2. กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าที่ระลึกเพิ่มขึ้น อย่างน้อย 1 อย่าง
3. คู่มือถ่ายทอดเทคโนโลยี 1 ฉบับ

เชิงคุณภาพ

1. การผสมผสานองค์ความรู้ใหม่และถ่ายโอนความรู้จากการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน
2. การเพิ่มขึ้นของรายได้ให้กับคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี อาทิ กิ่งพันธุ์ วัสดุปลูก ภาชนะปลูก วัสดุเกษตร อาหาร และอื่นๆ
3. การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับบุคคลภายนอก

ตารางที่ 1.3 ผลผลิตโครงการ

หมวด ผลผลิต หลัก	หมวด ผลผลิตย่อย	ชื่อผลผลิต	ตัวชี้วัด เชิงปริมาณ	ตัวชี้วัด เชิงคุณภาพ
ต้นแบบ ผลิตภัณฑ์/ เทคโนโลยี		รูปแบบการท่องเที่ยว โดยชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบการดำเนินงาน ของกลุ่มท่องเที่ยว อย่างน้อย 1 กลุ่ม ที่นำ "สัมปางมตในภาชนะ" ไปใช้ประโยชน์เพื่อการ ท่องเที่ยวโดยชุมชน - กลุ่มเกษตรกรที่ร่วม โครงการฯ อย่างน้อย 5 กลุ่ม (ราย) - ผู้เข้ารับการถ่ายทอด เทคโนโลยี อย่างน้อย 200 คน 	การพัฒนาศักยภาพที่ เอื้อต่อการท่องเที่ยว โดยชุมชนให้กับกลุ่ม เกษตรกร กลุ่ม ท่องเที่ยว โรงเรียนที่ เข้าร่วม อพสธ. ผู้ที่ สนใจ นักท่องเที่ยว อันเกิดจากการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม ที่ตอบโจทย์ ความต้องการแท้จริง
เอกสาร ทาง วิชาการ	การนำองค์ ความรู้ใหม่ไป พัฒนาต่อ ยอด	คู่มือองค์ความรู้ เทคโนโลยีเพื่อการใช้ ประโยชน์ของกลุ่ม ท่องเที่ยวโดยชุมชน	รูปเล่มคู่มือองค์ความรู้ เทคโนโลยี 1 ฉบับ	
เชิงสังคม/ ชุมชน	ผลงานใช้ใน การพัฒนา คุณภาพชีวิต และพัฒนา องค์กร/ ชุมชน	การมีส่วนร่วม ระหว่าง สถาบันการศึกษา และกลุ่มชุมชนต่อ การพัฒนาท้องถิ่น	หน่วยงานเครือข่าย อย่าง น้อย 5 กลุ่ม	การสร้างให้ทุกคนเห็น คุณค่าของชีวิตและภูมิ ปัญญา ผ่านการ ผลักดันให้เกิดกิจกรรม ต่างๆ อีกทั้งเป็นการ ยืนยันว่าการทำงาน อะไบบนฐานความรู้ จะทำให้องค์กรนั้นๆ เข้มแข็ง และสามารถ ปรับตัวได้ทุก สถานการณ์

ตารางที่ 1.4 ผลลัพธ์โครงการ

ชื่อผลผลิต	ผลลัพธ์	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ
รูปแบบการ ท่องเที่ยวโดย ชุมชน	รูปแบบการท่องเที่ยว โดยชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี อย่างน้อย 5 กลุ่ม - ผู้ที่ได้รับความรู้ สามารถให้คำปรึกษาในการใช้ประโยชน์องค์ความรู้/นวัตกรรมแก่ผู้สนใจในเบื้องต้นได้ อย่างน้อย 3 เรื่อง - เครือข่ายผู้ปลูกส้มบางมดในภาชนะ อย่างน้อย 1 กลุ่ม 	ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัย กับชุมชน ในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น
คู่มือองค์ความรู้ เทคโนโลยีเพื่อ การใช้ประโยชน์ ของกลุ่ม ท่องเที่ยวโดย ชุมชน	การใช้ประโยชน์เพื่อ การท่องเที่ยวโดยชุมชน	ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี อย่างน้อย 5 กลุ่ม นำไปใช้ประโยชน์	สร้างความมั่นใจให้กลุ่มเกษตรกร (ผู้รับถ่ายทอดเทคโนโลยี) ในการจัดกิจกรรม การปลูกส้มบางมดในภาชนะ ให้กับนักท่องเที่ยว นักเรียน และผู้สนใจ
การมีส่วนร่วม ระหว่าง สถาบันการศึกษา และกลุ่มชุมชน ต่อการพัฒนา ท้องถิ่น	เครือข่ายกลุ่มผู้ปลูกส้ม บางมดในภาชนะ และ กลุ่มท่องเที่ยวโดย ชุมชน	เครือข่าย อย่างน้อย 2 กลุ่ม (กลุ่มผู้ปลูก และกลุ่มท่องเที่ยว)	การนำผลงานวิชาการไปใช้ประโยชน์ให้กับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ไปพร้อมกับการสร้างรายได้ การอนุรักษ์ และฟื้นฟูส้มบางมด

ตารางที่ 1.5 ผลกระทบโครงการ

ผลกระทบ (Impact)			ตัวชี้วัด	วิธีการวัดผล
เชิงเศรษฐกิจ	เชิงสังคม	สิ่งแวดล้อม		
สร้างรายได้เพิ่มจากการท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชน อาทิ กิ่งพันธุ์ส้มบางมด วัสดุปลูก ฯลฯ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอาชีพใหม่หรืออาชีพเสริม	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความมีส่วนร่วม ระหว่าง ชุมชนในพื้นที่ - อนุรักษ์และฟื้นฟู ส้มบางมด ซึ่งเป็น สัญลักษณ์ของคน บางมด ให้คงอยู่ อย่างยั่งยืน - ชุมชนท้องถิ่นที่อยู่ โดยรอบแหล่ง ท่องเที่ยว มี จิตสำนึกและการ เรียนรู้ในเรื่อง คุณค่าของแหล่ง ท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - การท่องเที่ยว โดยชุมชนช่วย อนุรักษ์ และ ฟื้นฟูระบบนิเวศ - การปลูกส้มบาง มดในภาชนะลด การใช้สารเคมี - อีกทั้งมีการ นำเอาของเสีย ในชุมชนมาทำ ประโยชน์ เช่น ทำปุ๋ยน้ำหมัก ชีวภาพ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน นักท่องเที่ยว - รายได้ที่เพิ่ม จาก การ ท่องเที่ยว โดยชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - นับจำนวน จาก ใบ ลงทะเบียน - รายได้ของ กลุ่ม ท่องเที่ยว

บทที่ 2 องค์ความรู้และเทคโนโลยี

การปลูกพันธุ์ส้มเขียวหวานบางมดในตะกร้าหรือแข่งพลาสติก

องค์ความรู้และเทคโนโลยีที่นำมาขยายผลภายใต้โครงการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน” ด้วยปัจจุบันการทำ “สวนส้มบางมด” โดยเฉพาะเขตขานเมืองเริ่มมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก แนวทางหนึ่งที่สามารถดำรงไว้ซึ่งพันธุ์ส้มเขียวหวานบางมด คือ การส่งเสริม “ปลูกในตะกร้าพลาสติก” หรือแข่ง ที่สามารถจัดการได้ง่าย เป็นกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนที่ทำไปพร้อมกับมหาวิทยาลัย และเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ซึ่งเคยสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชนบางมดจนเป็นที่รู้จักไปทั่วประเทศ รายละเอียดเป็นดังนี้

1. ข้อดีและข้อจำกัดของการปลูกไม้ผลในภาชนะ (ตารางที่ 2.1)

[<https://www.kasetkaoklai.com/home/2019/03/7-ข้อดี-5-ข้อด้อย-ปลูกไม้ผล/>]

ตารางที่ 2.1 ข้อดีและข้อจำกัดของการปลูกไม้ผลในภาชนะ

ลำดับ	ข้อดี	ข้อจำกัด
1.	ปลูกได้ในพื้นที่จำกัด	มีการลงทุนค่อนข้างสูงในระยะแรก
2.	สามารถปลูกได้กับผลไม้หลากหลายชนิด	ไม้ผลบางชนิดไม่เหมาะที่จะนำมาปลูก อาทิ กลั้ว ขนุน ทุเรียน มะพร้าว ขนุน
3.	ไม่มีปัญหาเรื่องสภาพดินที่ใช้ปลูก	ต้องมีการเปลี่ยนวัสดุปลูกเป็นระยะ และต้องเตรียมดินปลูกให้มีความร่วนซุย (โปร่ง)
4.	การจัดการบำรุงดูแลทำได้ค่อนข้างสะดวก อาทิ ควบคุมปริมาณน้ำ ธาตุอาหาร รักษา ด้านโรค-แมลงและวัชพืช การห่อผลง่าย	ต้องให้น้ำและปุ๋ยอย่างสม่ำเสมอ
5.	เจริญเติบโต ออกดอกเร็วและง่าย ควบคุมคุณภาพ และรสชาติได้ดีกว่าการปลูกลงดิน	ให้ผลผลิตต่อต้นน้อย (ถ้าใช้ภาชนะปลูกเล็ก)
6.	ขนาดทรงพุ่มเล็กทำให้ดูแลได้สะดวก ใช้เป็นไม้ประดับภายในบ้าน สร้างบรรยากาศภายในครอบครัว	
7.	สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย หรือยกขายทั้งภาชนะ	
8.	ดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ มลภาวะ คายออกซิเจน และลดโลกร้อน	

2. การปลูกต้นไม้ในภาชนะและการบำรุงดูแลรักษา

การปลูกไม้กระถางควรคำนึงถึง “ขนาดของต้นไม้ และกระถาง” ให้เหมาะสมกัน เพราะหากต้องการปลูกเป็นไม้ประดับ ความสวยงามจึงเป็นสิ่งสำคัญ หรือถ้าปลูกต้นไม้ชนิดที่เจริญเติบโตเร็ว ควรปลูกเพียงต้นเดียวในหนึ่งกระถาง รวมทั้งชนิดต้นไม้ที่เป็นทรงพุ่มแตกกิ่งก้านแผ่มากก็ควรปลูกต้นเดียวในหนึ่งกระถาง หรือถ้าต้นไม้เป็นไม้ทรงสูงมีลำต้นเดี่ยวตั้งตรงแล้วแตกพุ่มตอนบน ควรปลูกลงต้นเดียวเช่นกัน ส่วนต้นไม้ที่แตกกิ่งก้านน้อยทรงสูง แต่ต้องการให้เป็นพุ่มเพื่อความสวยงาม ควรปลูกหลายต้นในหนึ่งกระถาง

ภาชนะปลูกหรือกระถาง ค่อนข้างมีความหลากหลาย แต่ที่นิยมใช้ได้แก่ กระถางพลาสติก กระถางดินเผา ซึ่งมีลักษณะข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน (ตารางที่ 2.2) นอกจากนี้ ยังมีภาชนะอื่นที่ใช้ตามวัตถุประสงค์และความสะดวก อาทิ กระถางโถงมังกรราชบุรี วงบ่อซีเมนต์ แข็งพลาสติก ขวดน้ำพลาสติก ปิ๊บ กะละมัง ถังน้ำ ตุ่มใส่น้ำ หม้อต่างๆ ยางรถยนต์ ฯลฯ [<https://saraphi.co/ปลูกต้นไม้-ในกระถาง>]

ตารางที่ 2.2 ลักษณะข้อดีและข้อเสียของภาชนะปลูกประเภทต่างๆ

ชนิดของภาชนะ	ข้อดี	ข้อเสีย
กระถางดินเผา	1) หาง่าย (แต่บางชนิดราคาแพงกว่ากระถางพลาสติก) ราคาไม่แพงมาก 2) ลักษณะของกระถางมีรูพรุน ช่วยระบายอากาศถ่ายเทความชื้นของดิน และวัสดุปลูกได้ดี อุณหภูมิของวัสดุปลูกไม่สูงเกินไป ทำให้รากพืชได้รับออกซิเจนเพียงพอและเจริญเติบโตได้ดี	1) น้ำหนักมาก ขนย้ายลำบาก 2) ไม่ทน แตกง่าย 3) เมื่อใช้ไปนานๆ จะมีตะไคร่น้ำขึ้นรอบกระถาง ทำให้ดูสกปรก และล้างทำความสะอาดยากกว่ากระถางพลาสติก 4) ดินค่อนข้างแน่นจึงควรปรุงดินให้ร่วนซุย
กระถางพลาสติก	1) ราคาถูก น้ำหนักเบา ขนย้ายได้ง่าย 2) วัสดุมีความคงทน อายุการใช้งานนานกว่าภาชนะประเภทอื่น 3) พื้นผิวทำความสะอาดง่าย ไม่มีปัญหาตะไคร่น้ำ อีกทั้งไม่มีรูพรุนจึงเก็บความชื้นได้ดี เครื่องปลูกแห้งช้า ไม่ต้องรดน้ำบ่อย	1) พื้นผิวกระถางที่บ่ไม่มีรูพรุน รากมีโอกาสสัมผัสอากาศที่ถ่ายเทจากด้านล่างเพียงด้านเดียว จึงมีโอกาสขาดออกซิเจนได้ 2) ความชื้นของด้านบน (น้อย) และด้านล่าง (มาก) ที่แตกต่างกัน ถ้ารดน้ำมากจะทำให้ น้ำขังแฉะ อาจจะทำให้รากพืชเน่าตายได้ 3) กระถางพลาสติกที่เป็นสีดำ อุณหภูมิของวัสดุปลูกสูงมากในฤดูร้อน กอปรกับดินมีโอกาที่ค่อนข้างแน่น ดังนั้นจึงควรปรุงดินให้ร่วนซุย
ตะกร้า / แข็งพลาสติก	1) อายุการใช้งานอย่างน้อย 5-10 ปี 2) ลักษณะคล้ายกระถางพลาสติก แต่มีรูพรุนด้านข้างทำให้ระบายน้ำและอากาศ	1) เนื่องจากมีรูโดยรอบ วัสดุปลูกจะไหลออกไปเวลารดน้ำ จึงควรหมั่นเติมวัสดุปลูก (อาจแก้ไขโดยใช้สแลน/มุ้งเขียวคลุมด้านใน)

ชนิดของภาชนะ	ข้อดี	ข้อเสีย
	ได้ดี รักษาอุณหภูมิให้กับรากของต้นไม้ไม่ให้ร้อนหรือเย็นจนเกินไป ส่งผลให้ระบบรากพืชหาอาหารได้ดี	2) ช่วงฤดูร้อนอาจมีการระเหยของน้ำค่อนข้างมากจำเป็นต้องให้น้ำบ่อย
บ่อวงซีเมนต์	(1) วัสดุค่อนข้างแข็งแรง ไม่แตกหักง่าย ทนน้ำ ทนฝน สวยงามแบบดิบๆ ระบายน้ำได้ดี 2) เหมาะกับต้นไม้ที่ไม่ต้องการความชื้นสูง	1) มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 2) น้ำหนักมากกว่ากระถางทั่วไป 3) ควรล้างน้ำก่อนใช้ ปลุกต้นไม้เพื่อลดความเป็นด่าง 4) รากพืชจะชดเป็นวงกลม โดยเฉพาะพืชที่มีรากแก้ว

การเลือกดินสำหรับเพาะปลูก [<http://www.hort.agr.ku.ac.th/photo/pakchongstraining60/fruit.pdf> และ มานพ ปิ่นจันทร์, 2554]

การปลูกไม้ในกระถาง ต้นไม้ต้องอยู่ในที่จำกัด ดินหรือวัสดุปลูกจึงค่อนข้างสำคัญต่อการยึดลำต้น การอุ้มน้ำ การถ่ายเทอากาศ และรากไซซอน คุณสมบัติของดินหรือวัสดุปลูกทั่วไป เป็นดังนี้

1. ร่วนโปร่ง น้ำหนักเบา ระบายน้ำได้ดี ถ่ายเทอากาศได้ทั่วถึง ดูดซับน้ำได้ดี
2. มีธาตุอาหาร หรือปุ๋ยที่พืชต้องการอย่างสมบูรณ์
3. ไม่มีความเป็นกรด เป็นด่างมากเกินไป
4. มีความแน่นพอที่จะยึดให้ลำต้นทรงตัวอยู่ได้
5. ไม่มีสารเคมีที่เป็นพิษต่อรากพืช

การหมักวัสดุหรือดินปลูก สำหรับการปลูกส้มบางมดครั้งนี้

ดินปลูกผสมใบก้ามปู 2 ส่วน ปุ๋ยหมัก/มูลสัตว์ 1 ส่วน ถ่านไบโอชาร์/ถ่านหุงต้ม ½ ส่วน และกาบมะพร้าวสับหยาบ (ผ่านการลดความเป็นด่างด้วยการแช่น้ำ 3 วัน) ½ ส่วน ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ หมักไว้ 3-7 วัน จนอุณหภูมิดินปลูกเท่ากับอุณหภูมิภายนอก

ขั้นตอนและวิธีการปลูก

1. กรณีที่ใช้ภาชนะปลูก เป็นตะกร้า/แข่งพลาสติก (ภาพที่ 2.1 - ซ้าย) ใช้สแลน มุ้งเขียว หรือกระสอบ (อย่างใดอย่างหนึ่ง) รองกันตะกร้า/แข่งพลาสติก เพื่อป้องกันวัสดุปลูกไหลออก (หากภาชนะปลูกเป็นกระถางพลาสติก (ภาพที่ 2.1 - ขวา) ให้นำเศษอิฐอุดที่รูระบายน้ำที่กันกระถาง และโรยทับด้วยกรวด อิฐมอญ ทูบ หรือถ่าน (อย่างใดอย่างหนึ่ง) เพื่อให้กันภาชนะปลูกโปร่งและระบายน้ำได้ดี)

2. นำกระถางพลาสติกใบเล็กคว่ำลงไปให้อยู่ตรงกลางกันภาชนะปลูก (กระถางพลาสติกควรมีความสูงน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความสูงภาชนะปลูก) เพื่อช่วยเพิ่มอากาศให้กับรากต้นไม้ และช่วยไม่ให้ต้นไม้ยุบตัวลงไปที่กันภาชนะปลูก เมื่อวัสดุปลูกย่อยสลายตามเวลา ซึ่งอาจมีผลต่อระบบรากและการเจริญเติบโตของต้นไม้

3. เติมดินหรือวัสดุปลูกประมาณครึ่งหนึ่งของความสูงภาชนะปลูก (อย่างน้อยควรสูงกว่าก้นกระถางพลาสติกใบที่คว่ำลงไป)

4. วางโคนต้นไม้ลงไปและจัดระบบรากให้แผ่ออกรอบด้าน ทั้งตัวลงตามแนวลาดของกองมูลดิน (ถ้ารากมากเกินไปควรตัดรากเก่าออกบ้าง เพื่อกระตุ้นให้สร้างระบบรากใหม่ที่แข็งแรง และแตกแขนงได้มากขึ้น)

5. เติมดินรอบโคนต้นไม้เล็กน้อย กดดินบริเวณรอบโคนต้นไม้เบาๆ เป็นการไล่อากาศ และเพื่อให้ดินสัมผัสรากพืชได้กระชับขึ้น

6. จากนั้นเติมดินและกดเบาๆ จนเกือบเต็มกระถาง ให้ระดับดินอยู่ต่ำกว่าขอบกระถางพอสมควร ป้องกันระบบรากลอยเมื่อรดน้ำ (ไม่ควรเติมดินจนเต็มหรือพูนกระถางมากเกินไป เพราะเวลารดน้ำจะทำให้น้ำไหลออกนอกกระถาง)



ภาพที่ 2.1 ตะกร้า/เข่งพลาสติก (ซ้าย) กระถางพลาสติก (ขวา)

เคล็ดลับการรดน้ำพืชในกระถาง

การให้น้ำต้นไม้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะการให้น้ำมาก-น้อยเกินไป หรือให้น้ำไม่ถูกวิธี ล้วนเป็นผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืช ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย อาทิ พันธุ์พืช ดินหรือวัสดุปลูก สภาพแวดล้อม (ในร่ม กลางแจ้ง ลมพัดผ่าน อุณหภูมิ ฤดูกาล) ตัวอย่างเช่น ช่วงเวลาใกล้เที่ยงถึง 15.00 น. เป็นช่วงที่อากาศร้อนจัด พืชจะคายน้ำมาก รากจึงต้องดูดน้ำมาชดเชยให้กับใบที่เสียน้ำไปกับอากาศ ถ้าชดเชยไม่ทันก็จะทำให้ใบเหี่ยวหรือในกรณีที่ดินมีน้ำมาก หรืออึดตัวจนเกิดน้ำขังเต็มช่องว่างทั้งหมดของดิน เท่ากับเป็นการไล่อากาศออกจากดิน รากพืชขาดออกซิเจนซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการหายใจของราก ถ้าดินมีน้ำขังเพียง 2-3 วัน พืชอาจจะมีอาการเหี่ยวได้โดยที่ไม่ขาดน้ำ บางชนิดอาจตายได้ ดังนั้นวิธีการให้น้ำไม้กระถางที่เหมาะสม ประกอบด้วย

1. รดน้ำบริเวณโคนต้นไม้ รดซ้ำๆ จนชุ่ม ไม่ควรใช้วิธีฉีดทั้งใบ เพราะน้ำจะกระจายออกนอกกระถางไม่ถึงระดับราก และอาจทำให้พุ่มและใบกระจาย

2. ถ้าดินแห้งหดรตัวหนึ่ขอบกระถาง น้ำส่วนใหญ่จะไหลลงรูที่ก้นกระถาง ไม่ชุ่มถึงระดับราก ควรพรวนดินให้ฟูก่อนแล้วจึงรดน้ำให้ชุ่ม

3. ควรใช้น้ำที่ไม่แรง เพราะจะทำให้หน้าดินออกจากกระถางทำให้รากลอย และแห้งได้
4. การรดน้ำที่ดีควรรดน้ำแล้วปล่อยให้ใบแห้งก่อนค่อย เพื่อป้องกันการเกิดโรคในขณะที่ยังมีน้ำค้างอยู่ ควรพิจารณาตามฤดูกาล และความชื้นของดิน
5. หมั่นสังเกตความต้องการน้ำของพืชด้วย เช่น สัมผัสดินปลูก (ที่ระดับความลึกประมาณครึ่งนิ้ว) สัมผัสดินปลูกหรือดินหน้ากระถาง (สีจางลงมาก-หน้าดินแห้งควรให้น้ำ แต่ถ้าสีค่อนข้างทึบแสดงว่าดินยังมีความชื้น) การยึดติดของหน้าดิน (ดินเริ่มหดตัวแยกออกจากขอบกระถางแสดงว่าดินแห้ง) ความสดใสนៃของใบ ในขณะที่อากาศแห้ง ถ้าอากาศชื้น-เย็น ควรให้น้ำวันเว้นวัน หรือสัปดาห์ละ 2 ครั้ง
6. ชนิดของกระถางมีส่วนสำคัญในการให้น้ำด้วยเช่นกัน เช่น กระถางดินเผา มีรูพ่นทำให้การระเหยน้ำได้ง่าย วัสดุปลูกจะแห้งเร็วกว่ากระถางพลาสติก ดังนั้นจึงควรให้น้ำบ่อยกว่ากระถางชนิดอื่น

การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยไม้กระถางควรพิจารณาถึงความอุดมสมบูรณ์ของวัสดุปลูกเป็นหลัก วัสดุปลูกที่เป็นดินร่วน ใบไม้ผุ และมีปุ๋ยคอกในปริมาณมาก อาจไม่ต้องใส่ปุ๋ยเพิ่ม หรืออาจใส่บ้างเล็กน้อย ส่วนวัสดุปลูกที่มีส่วนผสมของใบไม้ผุและปุ๋ยคอกผสมปริมาณน้อย ควรใส่ปุ๋ยเพิ่มให้เพียงพอต่อความต้องการของพืช หลังใส่ปุ๋ยเคมีทุกครั้งควรรดน้ำตามเสมอ เพราะน้ำจะเป็นตัวละลายธาตุอาหารออกมาให้พืชดูดใช้ได้สะดวก

ปุ๋ยเคมีที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นปุ๋ยที่มีธาตุไนโตรเจน เช่น ยูเรีย (46-0-0) ช่วยเร่งการเจริญเติบโต โดยใส่หลังจากปลูกประมาณ 3-7 วัน อัตรา 1 ช้อนชา/ต้น (กระถางขนาด 8-12 นิ้ว) และครั้งต่อไปใส่เดือนละครั้ง หรือเมื่อต้นพืชแตกใบอ่อน จากนั้นเมื่อต้นไม้เจริญเติบโตมากขึ้นอาจเปลี่ยนเป็นปุ๋ยเม็ดสูตรเสมอ เช่น 15-15-15 ทุกๆ 3 เดือน ครั้งละ 1-2 ช้อนชา โรยรอบๆ กระถาง หรือฝังกลบ 2-3 จุด ขีดขอบกระถางปลูก

การกำจัดแมลงศัตรูพืช

การป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูเป็นความจำเป็นอีกอย่างหนึ่งในการดูแลรักษาไม้กระถาง เพราะแมลงเป็นศัตรูต่อการเจริญเติบโตของพืช ที่พบมากมีอยู่ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ประเภทปากกัด ได้แก่ ตั๊กแตน หนอนผีเสื้อ ดัง ฯลฯ ทำลายโดยกัดกินใบ ทำให้ต้นไม้ไม่สามารถปรุงอาหารได้ และชะงักการเจริญเติบโต แมลงปากกัดบางชนิดกัดทะลุเข้าไปถึงกิ่งก้านหรือลำต้น ทำให้ท่อน้ำท่ออาหารของต้นไม้เสียหาย ถ้าถูกทำลายมากต้นไม้จะเหี่ยวและตายในที่สุด วิธีกำจัดโดยการใส่ยาประเภทถูกตัวตายหรือกินตายฉีดยา หากพบจำนวนไม่มากให้จับทำลาย

2. ประเภทดูดน้ำเลี้ยง ได้แก่ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยจักจั่น เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน แมงมุมแดง เพลี้ยหอย ฯลฯ ทำลายโดยดูดน้ำเลี้ยงจากใบ แมลงปากดูดบางชนิดยังปล่อยสารพิษให้ต้นไม้ใบสีซีดเหี่ยวแห้ง ใบร่วงก่อนกำหนด ชะงักการเจริญเติบโต และแห้งตายในที่สุด วิธีกำจัดโดยการฉีดยาประเภทถูกตัวตาย

การกำจัดโรคพืช

โรคพืชที่พบบ่อยในไม้กระถาง ได้แก่ โรคโคนเน่า ลักษณะอาการแสดงออกที่บริเวณโคนต้นระดับผิวดินจะเน่าและต้นจะล้มตายในที่สุด การป้องกันหรือลดความเสียหายทำได้โดยการกำจัดวัชพืชและตัดแต่ง ช่วยให้โคนต้นโปร่งมีการระบายอากาศ แสงแดดส่องได้ทั่วถึง และพยายามรดน้ำให้น้อยลง รักษาผิวดินอย่าให้ชื้นแฉะเกินไป

การท่องเที่ยวโดยชุมชน

การกำหนดดัชนีชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ องค์ประกอบในเรื่องของศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในการที่จะจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นว่ามีความสำคัญที่สุด ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรจะเป็นแหล่งธรรมชาติที่สามารถก่อให้เกิดความพอใจในการเรียนรู้และสัมผัสกับระบบนิเวศอาจจะมีเกี่ยวข้องกันกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติหรือเป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ นอกจากนี้ การคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติจากแนวคิดดังกล่าว ศักยภาพของแหล่งธรรมชาติในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงสามารถสรุปดัชนีมาตรฐานคุณภาพได้ 4 ดัชนี ได้แก่

- แหล่งธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยวและเรียนรู้
- มีความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ
- แหล่งธรรมชาติมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ความปลอดภัยของแหล่งธรรมชาติในการท่องเที่ยว

2. การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

การประเมินมาตรฐานด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืนจะต้องพิจารณาการจัดการใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ประโยชน์ในแหล่งท่องเที่ยว โดยอาศัยหลักการจำแนกเขตการจัดการและการประเมินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ด้านการบริการนักท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จากแนวคิดดังกล่าวองค์ประกอบนี้จึงสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ดัชนี ได้แก่

- การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของตัวแหล่งท่องเที่ยว
- การจัดการด้านบริการนักท่องเที่ยว
- การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
- การจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

3. การจัดการด้านการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก

การจัดการด้านการเรียนรู้และการสร้างจิตสำนึก จะพิจารณาจากการดำเนินงานขององค์กรที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ในการสร้างเสริมจิตสำนึก และการเรียนรู้ในเรื่องคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แก่นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ดูแลพื้นที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งองค์ประกอบนี้ประกอบด้วย 4 ดัชนี ได้แก่

- มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว
- มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในด้านการประหยัดพลังงานและการกำจัดของเสียอย่างถูกวิธี

- มีการให้ความรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและ การอนุรักษ์กับพนักงานนำเทียวนักท่องเที่ยว และชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่
- มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และชุมชน

4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว

การเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบต่างๆ จะช่วยให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ เป็นการช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย องค์ประกอบนี้ ประกอบด้วย 2 ดังนี้ ได้แก่

- ชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
- ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว

[จังหวัดเลย, <http://www.loei.go.th/TH/attachments/article/7394/กระบวนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว>, สิ้นธุ์ สโรบล, 2546 และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561]

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางตในกระถางเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางต วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวแก้มปึงในดงปรีอ กลุ่ม 3C Project และกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนริมคลองบางต ผ่านกระบวนการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การดำเนินกิจกรรมในรายงานความก้าวหน้าโครงการ ครั้งที่ 2 ระยะเวลาคือ เดือนตุลาคม 2563 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2564 นาน 5 เดือน และต่อเนื่องจากการรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 คือ เดือนมิถุนายน ถึง เดือนกันยายน 2563 รวม 4 เดือน ดังนั้นระยะเวลาที่ดำเนินงานโครงการได้จริง คือ 9 เดือน¹ ด้วยเพราะได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 คณะทำงานจึงมีการปรับแผนงานต่างๆ และเพิ่มเติมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 8 กิจกรรม (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 กิจกรรมที่ได้ดำเนินการ

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่จัด
1.	ประชุมคณะทำงาน และประชุมชี้แจงการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมาย	11 และ 14 มิถุนายน 2563
2.	สำรวจเส้นทางท่องเที่ยว (ทางเรือ) แหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางต และถ่ายทำสื่อประชาสัมพันธ์กลุ่มท่องเที่ยว	12 และ 29 กรกฎาคม 2563
3.	อบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน	
	การเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อการประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page	16 สิงหาคม 2563
	การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ	11 กันยายน 2563
	ศึกษาดูงาน เรื่อง การปลูก การดูแล และการทำกิ่งตอนส้มเขียวหวาน ณ สวนสัมปติกิจ ตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	18 ธันวาคม 2563
4.	ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางต	
	กลุ่มครอบครัว	22 สิงหาคม 2563
	กลุ่มวัยทำงาน	25 ตุลาคม 2563
5.	อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มในภาชนะปลูกสนับสนุนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน	
	กลุ่มท่องเที่ยวแก้มปึงในดงปรีอ	5 กันยายน 2563
	สวนส้มนายสมจิตร จุลมานะ	6 ธันวาคม 2563

¹ การดำเนินงานได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 มหาวิทยาลัยมีคำสั่งปิดชั่วคราว งดกิจกรรมชุมชน จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เดือน มีนาคม - มิถุนายน 2563 (นาน 4 เดือน) ครั้งที่ 2 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2564 (นาน 2 เดือน) ระยะเวลาที่ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้รวม 6 เดือน

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่จัด
6.	กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว “เปิดบ้าน เปิดคลอง เปิดวิถีบางมด ครั้งที่ 5 ตอน สายน้ำเชื่อมวิถี สามัคคีเชื่อมพลัง ณ ลานวัฒนธรรม มัสยิดนูรุลหุดา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ	25-27 กันยายน 2563
7.	อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติกให้กับกลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ (2 ครั้ง)	17 มกราคม และ 7 กุมภาพันธ์ 2564
	ไร่สนามชัย (แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน)	18 กุมภาพันธ์ 2564
	กลุ่มธนาคารต้นไม้ (แขวงบางมด เขตทุ่งครุ)	22 กุมภาพันธ์ 2564
8.	การศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด (New Normal BangMod Travel)	มิถุนายน – สิงหาคม 2564

รูปแบบการดำเนินงานและการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เป็นดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ เช่น แจกเวียนเครือข่ายกลุ่มไลน์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มท่องเที่ยว เป็นต้น
2. วางแผนงาน และเตรียมอุปกรณ์ จัดกิจกรรม
3. ลงพื้นที่จัดกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี/อบรมเชิงปฏิบัติการ/ดูงาน

พื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย และจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม (ตารางที่ 3.2)

1. พื้นที่ท่องเที่ยวตลอดลำคลองบางมด ได้แก่ เขตทุ่งครุ เขตบางขุนเทียน
2. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย
 - กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ กลุ่มเกษตรปลอดสารพิษ SAFETIST FARM สวนมะพร้าวน้ำหอมลุงวิชัย บ้านสวนมาแย้ม-ตลาดมดตะนอย
 - กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด (สวนส้มบางมดนายสมจิตร์ จุลมานะ) กลุ่มธนาคารต้นไม้
 - โรงเรียนในพื้นที่ที่ได้สนองโครงการพระราชดำริอนุรักษ์พันธุกรรมสมเด็จพระเทพฯ ได้แก่ โรงเรียนราชประชาอุทิศมีอุทิศ
 - นักท่องเที่ยว และผู้ที่สนใจ

พื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย และจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 3.2 สถานที่ กลุ่มเป้าหมาย จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ รายละเอียดกิจกรรม เครื่องมือและการประเมินผล

จังหวัด	ชื่อสถานที่	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้เข้าร่วมโครงการ (คน)	รายละเอียดกิจกรรม	เครื่องมือ/วิธีการ	การประเมินผล
กรุงเทพฯ	วสช.ดาร์ลือบาตะห์	① สมาชิก กลุ่มท่องเที่ยว โดยชุมชนกัม ปงในดงปรีอ	20	การเข้ารับการอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี 3 เรื่อง 1. การปลูกส้มบางมดใน ภาษาชะ 2. การขยายพันธุ์พืช 3 การประชาสัมพันธ์ผ่าน เพจ FB 4. ศึกษาดูงาน	แบบทดสอบความรู้ ก่อน-หลังเข้ารับการ อบรม แบบประเมินความพึง พอใจ การสังเกต	จำนวนผู้ที่ได้รับความรู้ที่เพิ่มขึ้น อย่างน้อย ร้อยละ 60 ของ ผู้เข้าร่วมอบรม ความพึงพอใจในภาพรวม ระดับ ดี-ดีมาก อย่างน้อย ร้อยละ 70 ความสนใจ และการมีส่วนร่วม
	กลุ่มเกษตรกร	② เกษตรกร และผู้ที่สนใจ	80			
กรุงเทพฯ	ล าน กิ จ ก ร ร ม / เท ศ ก า ล / ก ลุ่ ม ท่องเที่ยวโดยชุมชน (ทริปปอดสอบ, กลุ่ม ท่องเที่ยวกัมปงในดง ปรีอ, สวนส้มบางมด นายสมจิตร จุลมานะ)	③ นักท่องเที่ยว ผู้ที่สนใจ	200	การเข้าร่วมกิจกรรมปลูกส้ม บางมดในภาษาชะ/ เยี่ยมชม สวน/ ซ้อมผลิตภัณฑ์/ ถ่ายภาพ	การสังเกต/ สอบถาม/ สัมภาษณ์	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม/ ความ พึงพอใจในภาพรวม
รวม			300	คน		

รายละเอียด เป็นดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ประชุมคณะทำงาน และประชุมชี้แจงการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมาย คณะทำงานโครงการฯ ประกอบด้วย นักวิจัยของมหาวิทยาลัย คณะนักวิจัย กลุ่ม 3C Project (แกนนำจัดการท่องเที่ยวริมคลองบางมด) และเครือข่ายเรือ (กลุ่มมีคลองต้องลองเที่ยว) รวม 5 คน ได้นัดประชุมเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2563 ณ ศูนย์อาสาสร้างสุข Café Can Do ซอยประชาอุทิศ 47 (ภาพที่ 3.1 ซ้าย) ทหารถึงการปรับแผนงานโครงการ เพื่อตอบรับการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่ หรือ New Normal การใช้ “ชีวิตวิถีใหม่ของคนไทย” ด้วยเพราะได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชน และกิจกรรมร่วมกับชุมชนได้



ภาพที่ 3.1 คณะวิจัยประชุมปรับแผนงาน วันที่ 11 มิ.ย. (ซ้าย) ประชุมกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน (ขวา) วันที่ 14 มิ.ย. 63

นอกจากนี้ คณะทำงานได้ร่วมประชุมกับกลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ ภายใต้การดูแลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดาร์ลุบาต๊ะ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2563 (ภาพที่ 3.1 ขวา) มีผู้เข้าร่วมประชุม 8 คน ได้ชี้แจงถึงรายละเอียดโครงการ กิจกรรม และเป้าหมายโครงการ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็น ความกังวล และข้อเสนอแนะต่างๆ

กิจกรรมที่ 2 สำรวจเส้นทางท่องเที่ยว (ทางเรือ) แหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด และถ่ายทำสื่อประชาสัมพันธ์กลุ่มท่องเที่ยว สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2563 เสนอให้มีการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด (ภาพที่ 3-2 บน) เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2563 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 16 คน และการถ่ายทำสื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยว (ภาพที่ 3-2 ล่าง) วันที่ 29 กรกฎาคม 2563 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 14 คน โดยเข้าสำรวจแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือของกลุ่มฯ ระยะทางกว่า 5 กิโลเมตร (ภาพที่ 3-3) ได้แก่ 1) สวนส้มบางมดบ้านลุงสมจิตร 2) บ้านสวนมาแย้ม 3) สวนมะพร้าวน้ำหอมลุงวิชัย 4) กลุ่มท่องเที่ยวกัมปองในดงปรือ และ 5) กลุ่มเกษตรปลอดภัย SAFETist Farm



ภาพที่ 3-2 ล่องเรือสำรวจแหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด วันที่ 12 กรกฎาคม 2563 (บน)
และถ่ายทำสื่อประชาสัมพันธ์กลุ่มท่องเที่ยว วันที่ 29 กรกฎาคม 2563 (ล่าง)



ภาพที่ 3-3 ตำแหน่งแหล่งท่องเที่ยวริมนคลองบางมด เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2563

กิจกรรมที่ 3 อบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน

3.1 การเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อการประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page ด้วย เพราะพฤติกรรมของประชาชน ผู้บริโภค และธุรกิจ เกิดการปรับตัวของสังคมใหม่ (Social New Normal) การใช้เทคโนโลยีควบคู่กับอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตและการบริโภคมากขึ้น ในขณะที่การทำประชาสัมพันธ์ผ่าน Facebook Page ที่กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิ กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ มะพร้าว น้ำหอมสวนลุงวิชัย สวนมาแย้ม-ตลาดมดตะนอย มีคลองต้องลองเที่ยว ธนบุรีมีคลอง ฯลฯ ยังมีข้อจำกัดด้านเทคนิคต่างๆ อาทิ ขาดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยี จึงมีความเห็นว่าการทำกิจกรรมท่องเที่ยวยังคงดำเนินต่อไปในสถานการณ์ที่มีโรคระบาดเช่นนี้ ด้วยวิธีการท่องเที่ยวเป็นรูปแบบใหม่ (New normal) ที่ต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social online media) เพื่อการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของชุมชน

คณะทำงานจึงได้จัดอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการดังกล่าวขึ้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2563 ณ ศูนย์อาสาสร้างสุข Café Can Do ซอยประชาอุทิศ 47 (ภาพที่ 3-4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 23 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ตัวแทนกลุ่มท่องเที่ยวมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดทำคลิป หรือสื่อประชาสัมพันธ์ ผ่านมือถือ Smart Phone แบบง่ายๆ 2) การเขียนเรื่องราว (Story telling) ที่สามารถบอกเล่าเรื่องราว จุดเด่นของสินค้าและบริการของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความชัดเจน กระชับและสร้างความน่าสนใจต่อผู้คนหรือผู้บริโภคในสังคมมากยิ่งขึ้น และ 4) สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่



ภาพที่ 3-4 อบรมเทคนิคการเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2563

3.2 การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ ด้วยพันธุ์พืชเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่มผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพ การขยายพันธุ์พืชจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เกษตรกรจะต้องเรียนรู้ และอาจจะใช้เป็นส่วนหนึ่งของ Workshop ให้กับนักท่องเที่ยวได้ กิจกรรมนี้ จัดเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2563 ณ สวนส้มบางมดนายสมจิตร จูลมานะ (ภาพที่ 3-5) มีผู้เข้ารับการอบรม 16 คน



ภาพที่ 3-5 อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2563

3.3 การศึกษาดูงาน เรื่อง การปลูก การดูแล และการทำกิ่งตอนส้มเขียวหวาน เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2563 คณะวิจัยได้พาเกษตรกรและคุณครูโรงเรียนราชพฤกษ์นุชมีอุทิศ จำนวน 8 คน ไปศึกษาดูงาน ณ สวนส้มปิตักิจ ตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี (ภาพที่ 3-6)



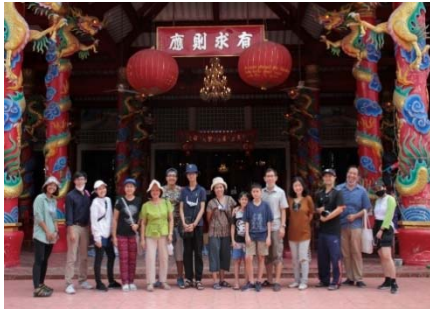
ภาพที่ 3-6 บรรยากาศศึกษาดูงานสวนส้มปิตักิจ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2563

กิจกรรมที่ 4 ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด

เพื่อให้เกิดการพัฒนาทริปให้มีประสิทธิภาพ ตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยว และเหมาะสมกับบริบทของชุมชน คณะทำงานจึงมีแนวคิดในการทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด จำนวน 2 ครั้ง เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึกของนักท่องเที่ยว 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) กลุ่มครอบครัว และ 2) กลุ่มวัยทำงาน มาร่วมทดสอบทริป เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชน มุ่งหวังให้มีฐานข้อมูลสำหรับออกแบบการท่องเที่ยวทางเรือตามเจตนาของชุมชนย่านคลองบางมด บนฐานประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย นำมาซึ่งการกระจายรายได้และความมั่นคงทางเศรษฐกิจสู่ชุมชน ไปพร้อมกับการยกระดับคุณภาพชีวิต การพัฒนาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

4.1 กลุ่มครอบครัว ทดลองจัดทริปท่องเที่ยวคลองบางมด เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2563 (ภาพที่ 3-7) ผู้ร่วมทริป จำนวน 6 ครอบครัว (ผู้ใหญ่ 12 คน ผู้สูงอายุ 1 คน เด็ก 8-14 ปี = 5 คน เด็ก 4 ขวบ = 3 คน) รวม 21 คน กำหนดการ เป็นดังนี้

- 13.00 จุดนัดหมาย ท่าหน้าวัดพุทธบูชา
- 13.00-13.10 นั่งเรือไปศาลเจ้าแม่ทับทิม (จุดที่ 1)
- 13.10-13.30 เดินชมศาลเจ้าแม่ทับทิม ถ่ายรูป และรับฟังเรื่องราวประวัติศาสตร์ โดยครูวันใหม่ นิยม
- 13.30-13.40 เดินไปสวนส้มบางมดบ้านลุงสมจิตร์ จุลมานะ (จุดที่ 2)
- 13.40-14.00 ชมสวนส้มเชิงอนุรักษ์ รับฟังเรื่องเล่าของส้มบางมดในอดีต
- 14.00-14.10 แวะอุดหนุนร้านค้าดั้งเดิม ชิมขนมไข่ปลาลักขณ์ ซึ่งขายมา 30-35 ปี (จุดที่ 3)
- 14.10-14.20 นั่งเรือไปสวนมะพร้าวน้ำหอมลุงวิชัย อินสมะพันธ์ (จุดที่ 4)
- 14.20-15.00 ชมสวนมะพร้าว น้ำหอมลุงวิชัย (มีน้ำมะพร้าวจากสวน ลูกละ 20 บาท)
- 15.00-15.15 นั่งเรือ ไปท่าเรือศาลเจ้าแม่ทับนาง
- 15.15-15.25 เดินไปบ้านทับนาง (จุดที่ 5) กลุ่มเกษตรปลอดภัย SAFETist farm
- 15.25-16.00 พักดื่ม น้ำ ทานอาหารว่าง เปลี่ยนเสื้อผ้า
- 16.00-17.00 ทำกิจกรรมทางน้ำ อาทิ ทดลองพายคายัค / ซับบอร์ด / จักรยานน้ำ / พายเรือไม้ / ยกยอ
- 17.00-17.30 เปลี่ยนเสื้อผ้า ทานอาหารเย็น (ใส่กล่องอาหาร)
- 17.30-17.45.1 นั่งเรือกลับวัดพุทธบูชา



จุดที่ 1



จุดที่ 2



จุดที่ 3



จุดที่ 4

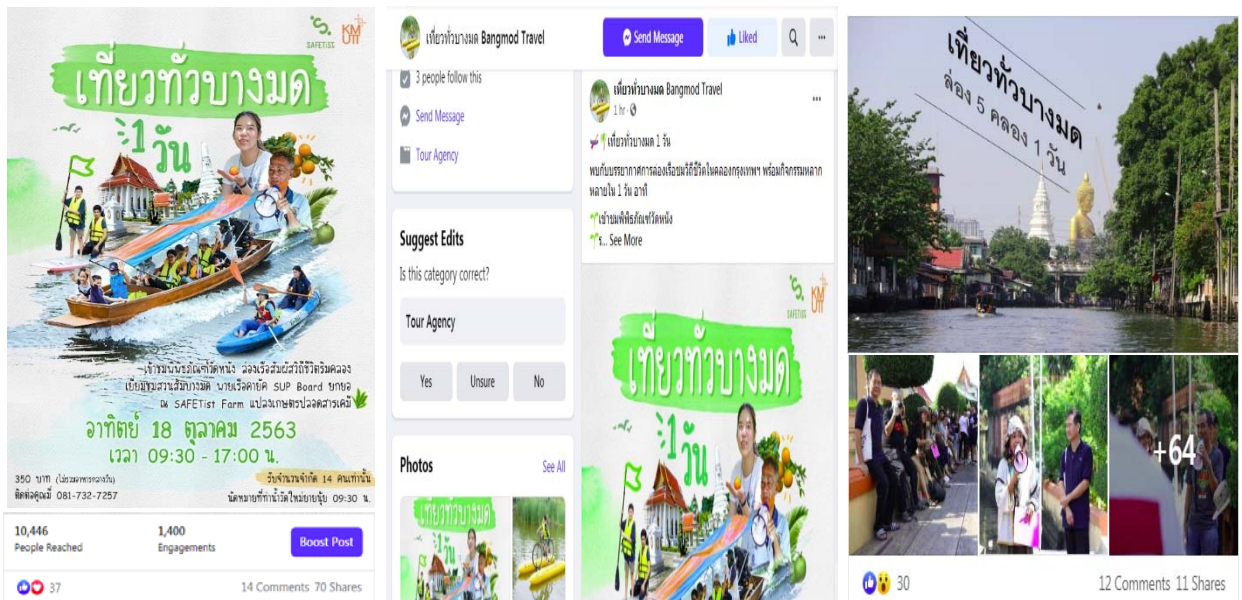


จุดที่ 5

ภาพที่ 3-7 ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด
กลุ่มครอบครัว เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2563

4.2 กลุ่มวัยทำงาน เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2563 คณะทำงานโดยแกนนำของกลุ่ม 3C Project และเพจเที่ยวคลองต้องลองเที่ยวได้จัดกิจกรรมทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด กลุ่มวัยทำงาน (ภาพที่ 3-8 และ 3-9) มีนักท่องเที่ยวเข้าร่วมให้ข้อมูล จำนวน 13 ราย เป็นผู้สูงอายุ 2 คน วัยทำงาน 6 คน นักศึกษา 5 คน และคณะทำงาน จำนวน 10 คน กำหนดการ เป็นดังนี้

09:00-9:30 น.	นัดหมายเจอกันที่ท่าเรือ วัดใหม่ยายนุ้ย (BTS วุฒากาศ ทางออก 3)
9:30-10:00 น.	นั่งเรือไปถ่ายรูป Check in ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
10:00-10:20 น.	นั่งเรือไปวัดหนัง
10:20-11:20 น.	เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์วัดหนัง
11:20-11:40 น.	นั่งเรือไปสวนภูมิไจการ์เด็น
11:40-12:30 น.	ทานอาหารกลางวัน
12:30-13:00 น.	แวะอุดหนุนร้านอนันต์การค้า (ร้านค้าเก่าแกริมคลอง) ปากคลองลัดชิดหน้า
13:00-13:30 น.	นั่งเรือไปสวนส้มบางมดลุงสมจิตร จุฬมานะ
13:30-14:15 น.	แวะชมสวนและอุดหนุนสินค้าชุมชน
14:15-14:30 น.	นั่งเรือไปกลุ่มเกษตรปลอดภัย SAFETist Farm
14:30-14:45 น.	รับประทานอาหารว่าง และเปลี่ยนเสื้อผ้า เตรียมทำกิจกรรมทางน้ำ
14:45-16:30 น.	ทำกิจกรรม
16:30-17.15 น.	นั่งเรือกลับท่าเรือ วัดใหม่ยายนุ้ย (BTS วุฒากาศ)



ภาพที่ 3-8 ประชาสัมพันธ์ผ่าน Facebook Page

ทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด กลุ่มวัยทำงาน เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2563 (ในโบซ์วาร์ เป็นวันที่ 18 ตุลาคม 2563 แต่เนื่องจากฝนตกหนักจึงจำเป็นต้องเลื่อนวันจัดกิจกรรม)



ภาพที่ 3-9 บรรยากาศทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด
กลุ่มวัยทำงาน เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2563

รูปแบบกิจกรรมของกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนริมคลองบางมดมีความหลากหลาย อาทิ นั่งเรือชมธรรมชาติสองฝั่งคลองบางมด สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชุมชน (วัด มัสยิด ศาลเจ้า) บ้านโบราณ รับฟังเรื่องราววิถีชุมชน อุดหนุนร้านค้าท้องถิ่น (ไทย มุสลิม จีน) กลุ่มเกษตรปลอดสารพิษ โดยมี “สวนส้มบางมด” เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน รวมทั้งเกษตรกรรมอื่น อาทิ ฟาร์มแพะ สวนมะพร้าว รวมไปถึงกิจกรรมทางน้ำต่างๆ (พายเรือ ยกยอ ฯลฯ) ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจมีประสบการณ์มาจากแหล่งท่องเที่ยวอื่นด้วย

ทั้งนี้จากการรวบรวมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว “ริมคลองบางมด” คณะทำงานได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เบื้องต้นได้จัดทำเป็นสื่อประชาสัมพันธ์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุด และโปสเตอร์แนะนำการปลูกส้มบางมด (ภาพที่ 3.10) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ ลดข้อจำกัดบางอย่างของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี อาทิ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นผู้สูงอายุขาดผู้มาสืบทอดองค์ความรู้ รวมไปถึงเด็กและเยาวชนที่จะมาช่วยในกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องไปศึกษาเล่าเรียน



ภาพที่ 3.10 สื่อประชาสัมพันธ์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุด และโปสเตอร์แนะนำการปลูกส้มบางมด

กิจกรรมที่ 5 อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มในภาชนะปลูกสับสนุนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน

5.1 กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรือ เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2563 ณ วิสาหกิจชุมชนดาร์ลอบาเดาะห์ (ซอยพุทธบูชา 36 คลองรางต้น) รับนักท่องเที่ยว จำนวน 15 คน คณะทำงานได้สาธิตและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปลูกส้มในกระถางพลาสติก จากนั้นนักท่องเที่ยวลงเรือผ่านคลองรางราชพฤกษ์น้อย ไปยังฟาร์มแพะอรุณ ฟาร์ม (ซอยประชาอุทิศ 72) ต่อไปยังสวนมะพร้าวน้ำหอมคลองอ้อมจาก (ซอยประชาอุทิศ 54) และวกกลับ ชุมชนมุสลิมริมคลองบางมด (ซอยพุทธบูชา 36) ผ่านคลองค่างควา มายังที่ทำการวิสาหกิจชุมชน สร้างความ ประทับใจให้นักท่องเที่ยว (ภาพที่ 3-11)



ภาพที่ 3-11 ท่องเที่ยวกัมปงในดงปรือ เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2563

5.2 สวนส้มบางมดนายสมจิตร จุลมานะ และสวนส้มบางมดนายชูชาติ เทียงธรรม เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2563 มีนักท่องเที่ยว จำนวน 18 คน ได้สาธิตการปลูกส้มในตะกร้าพลาสติก (ภาพที่ 3-12) โดย คณะวิจัยได้แนะนำการบำรุงดูแลต้นพืชที่ปลูกในภาชนะให้นักท่องเที่ยวรับทราบ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวได้ไป เยี่ยมชมและเก็บผลส้มจากต้นส้มบางมด อายุระหว่าง 3-6 ปี ของผู้ใหญ่ชาติ เทียงธรรม ซอยอนามัยงามเจริญ 33 แยก 1-3 หมู่ 6 เดิม) แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน (ภาพที่ 3-13)



ภาพที่ 3-12 นักท่องเที่ยวเยี่ยมชมสวนส้มบางมดนายสมจิตร จูลมานะ เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2563



ภาพที่ 3-13 นักท่องเที่ยวเยี่ยมชมสวนส้มบางมดของผู้ใหญ่ชาติ เทียงธรรม เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2563

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว “เปิดบ้าน เปิดคลอง เปิดวิถีบางมด ครั้งที่ 5 ตอน สายน้ำเชื่อมวิถี สามัคคีเชื่อมพลัง ณ ลานวัฒนธรรมมัสยิดนุรุลหุดา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ ระหว่างวันที่ 25-27 กันยายน 2563

กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานเขตทุ่งครุ สภาวัฒนธรรมเขตทุ่งครุ ผู้แทนจากมัสยิด ผู้แทนจากชุมชนในพื้นที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ภาคีเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มอาสาสร้างสุข กลุ่ม Can do team กลุ่ม 3C Project และประชาชน ร่วมกิจกรรม ณ ลานวัฒนธรรม มัสยิดนุรุลหุดา ซอยพุทธบูชา 36 แยก 8 เขตทุ่งครุ โครงการในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้วัฒนธรรมด้านการละเล่นกีฬาทางน้ำ สร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วิถีชีวิตและมรดกวัฒนธรรมแห่งสายน้ำ ที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตอันดีงาม ความผูกพันระหว่างสายน้ำกับชีวิต อันนำมาซึ่งความสมัครสมานสามัคคี และส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางจักรยานและทางเรือ รวมทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายแก่ประชาชนทั่วไป นำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ผลักดันเศรษฐกิจชุมชนให้ยั่งยืน ตลอดจนเป็นการพัฒนาโครงการเส้นทางเลียบบคลองบางมด ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมคลองบางมด รวมถึงความรักความสามัคคีของประชาชนร่วมกันพัฒนาชุมชนของตนให้เข้มแข็งและน่าอยู่อย่างยั่งยืน

คณะทำงานได้ร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ปลูกไม้ผลในกระถาง” เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว (ภาพที่ 3-14) ให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยว นักเรียน เกษตรกร ทั้งสิ้น 93 คน



ภาพที่ 3-14 กิจกรรมเรียนรู้ปลูกไม้ผลในกระถาง ระหว่างวันที่ 25-27 กันยายน 2563

ณ ลานวัฒนธรรมมัสยิดนุรุลหุดา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ

กิจกรรมที่ 7 อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติกให้กับกลุ่มเกษตรกร

จากการระบาดของโรคโควิด 19 รอบ 2 ตั้งแต่เดือนมกราคม 2564 ทำให้กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน “กัมปงในดงปรีอ” ภายใต้วิสาหกิจชุมชนดาธุลือบาตะห์ (วสช.) ไม่สามารถจัดกิจกรรมรับนักท่องเที่ยวได้ คณะทำงานจึงได้ปรับแผนเป็นกิจกรรมร่วมพัฒนาพื้นที่ และปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติก

7.1 กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ (2 ครั้ง) เมื่อวันที่ 17 มกราคม มีสมาชิกเข้าร่วม 5 คน (ภาพที่ 3-15) จากนั้นในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564 เพจท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ ได้ประชาสัมพันธ์กิจกรรม “การปลูกส้มบางมดในกระถางระบายสีสัญลักษณ์ “กัมปงในดงปรีอ” มีนักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจิตอาสา จำนวน 3 คน ร่วมกับสมาชิก วสช. และผู้สนใจ จำนวน 5 คน ช่วยกันปลูกส้มบางมดในกระถางดังกล่าว (ภาพที่ 3-16)

กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนและกลุ่มเกษตรกร สนใจนำอัตลักษณ์ของชุมชนคือ “ส้มบางมด” มานำเสนอในรูปแบบของ “ส้มบางมดในภาชนะปลูกที่เป็นตะกร้า/แข่งพลาสติก” หรือกระถางพลาสติกจำหน่าย รวมทั้งกิ่งตอน และผลส้มบางมด (แม้บางครั้งไม่มีจำหน่ายแต่มีให้นักท่องเที่ยวได้ชิมรสชาติ) และบางครั้งกลุ่มท่องเที่ยวและคณะทำงานได้จัดกิจกรรมสอนปลูกส้มบางมดในกระถางแบบนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม รวมทั้งบอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้ความรู้ เป็นการเพิ่มคุณค่าทางใจให้กับสินค้าและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว



ภาพที่ 3-15 สมาชิก วสช. ดาธุลือบาตะห์ จำนวน 5 คน ร่วมปลูกส้มในแข่ง เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2564



ภาพที่ 3-16 สมาชิก วสช. ดารู้ลอบาดะห์ จำนวน 4 คน ร่วมกับจิตอาสา 3 คน
ปลูกส้มบางมดในกระถาง เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564

7.2 ไร่สนามชัย (ซอยเทียนทะเล 7 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน) วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 (ภาพที่ 3-17) มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 23 คน



ภาพที่ 3-17 กิจกรรมอบรมเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 ณ ไร่สนามชัย ซอยเทียนทะเล 7 เขตบางขุนเทียน

7.3 กลุ่มธนาคารต้นไม้ (แขวงบางมด เขตทุ่งครุ) วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 (ภาพที่ 3-18) มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 14 คน



ภาพที่ 3-18 กิจกรรมอบรมเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 ณ กลุ่มธนาคารต้นไม้ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ

กิจกรรมที่ 8 การศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด (New Normal BangMod Travel)

มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ประเมินผลกระทบของโควิด-19 ที่ส่งผลต่อชุมชน และการท่องเที่ยวในชุมชน

1. ประชากร หมายถึง กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนริมคลองบางมด
2. กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไป และกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เคยมาใช้บริการในพื้นที่
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสำรวจข้อมูลผ่านออนไลน์ (ภาคผนวก ฎ) โดยใช้ monkey survey ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ความถี่และลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยว ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว สื่อ/ช่องทางรับข้อมูล ประสบการณ์ท่องเที่ยวแนววิถีชีวิตชุมชน

ส่วนที่ 2 มุมมองที่มีต่อการท่องเที่ยวชุมชน ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการเดินทาง ความประทับใจในครั้งนั้น ปัญหาอุปสรรค ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ

ส่วนที่ 3 ประสบการณ์ท่องเที่ยวชุมชนย่านบางมด ได้แก่ ประสบการณ์การท่องเที่ยว แรงจูงใจ ความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์สัมบางมดด้วยการท่องเที่ยว มุมมองเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอนาคต

ส่วนที่ 4 ความเห็นต่อการจัดทริปท่องเที่ยวริมคลองบางมด ได้แก่ กิจกรรมที่สนใจ ประมาณการค่าใช้จ่ายกิจกรรม กิจกรรมพายเรือและระยะเวลา

ส่วนที่ 5 มุมมองเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอนาคต ได้แก่ การวางแผนการท่องเที่ยว รูปแบบที่เหมาะสม ระยะทางใกล้บ้าน ระยะเวลาการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว การฟื้นตัวหลังจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19

ส่วนที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจออนไลน์ หาค่าร้อยละ และวิเคราะห์ สรุปผล

บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะปลูก การพัฒนาส้มบางมดในภาชนะปลูก สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด โดยใช้ต้นแบบการเทคโนโลยีที่มหาวิทยาลัยร่วมกับแกนนำกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด ศึกษาค้นคว้าผสมผสานความรู้วิชาการกับภูมิปัญญาชาวบ้าน ต้นส้มเจริญเติบโตในตะกร้าพลาสติกได้และสามารถให้ผลผลิตภายใน 1 ปี คาดหวังให้เกิดการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมดไปพร้อมกับการประชาสัมพันธ์ให้ส้มบางมดเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ประกอบด้วย 8 กิจกรรม (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 ผลการจัดกิจกรรมที่ได้ดำเนินการและจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่จัดกิจกรรม	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
1.	ประชุมคณะทำงาน	11 มิถุนายน 2563	5
	ประชุมชี้แจงการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมาย	14 มิถุนายน 2563	8
2.	สำรวจเส้นทางท่องเที่ยว (ทางเรือ) แหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด	12 กรกฎาคม 2563	16
	ถ่ายทำสื่อประชาสัมพันธ์	29 กรกฎาคม 2563	14
3.	อบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน		
	การเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อการประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page	16 สิงหาคม 2563	23
	การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ	11 กันยายน 2563	16
	ศึกษาดูงาน เรื่อง การปลูก การดูแล และการทำกิ่งตอนส้มเขียวหวาน ณ สวนส้มปิติกิจ จ. ปทุมธานี	18 ธันวาคม 2563	8
4.	ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด		
	กลุ่มครอบครัว	22 สิงหาคม 2563	21
	กลุ่มวัยทำงาน	25 ตุลาคม 2563	13
5.	อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มในภาชนะปลูกสนับสนุนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน		
	กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ	5 กันยายน 2563	15
	สวนส้มบางมดนายสมจิตร จุลมานะ	6 ธันวาคม 2563	18

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่จัดกิจกรรม	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
6.	กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว “เปิดบ้าน เปิดคลอง เปิดวิถีบางมด ครั้งที่ 5 ณ ลานวัฒนธรรม มัสยิดนุรุลหุตา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ	25-27 กันยายน 2563	93
7.	อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติกให้กับกลุ่มเกษตรกร		
	กลุ่มท่องเที่ยวกัมบงในดงปรีอ (2 ครั้ง)	17 มกราคม 2564	5
		7 กุมภาพันธ์ 2564	8
	ไร่สนามชัย (แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน)	18 กุมภาพันธ์ 2564	23
	กลุ่มธนาคารต้นไม้ (แขวงบางมด เขตทุ่งครุ)	22 กุมภาพันธ์ 2564	14
8.	การศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด (New Normal BangMod Travel) ผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ 331 คน		
รวม 8 กิจกรรม		300 คน	

ผลดำเนินงาน เป็นดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ประชุมคณะทำงาน และประชุมชี้แจงการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมาย

ผลจากการประชุมคณะทำงานโครงการเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2563 ได้หารือและปรับแผนงานโครงการ ให้ตอบรับการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่ หรือ New Normal การใช้ “ชีวิตวิถีใหม่ของคนไทย” ด้วยเพราะได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชน และกิจกรรมร่วมกับชุมชนได้ แต่ยังคงความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ นำมาซึ่งการเพิ่มกิจกรรม ได้แก่


1. สำรวจเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือแหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด
2. ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด กลุ่มครอบครัว และกลุ่มวัยทำงาน
3. อบรมเทคนิคการเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page
4. อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ
5. ศึกษาดูงานแหล่งจำหน่ายกิ่งพันธุ์ส้มเขียวหวาน
6. การศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด (New Normal BangMod Travel) กิจกรรมนี้เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นช่วงระลอก 3 ของการระบาดของโรคโควิด-19

นอกจากนี้ ในการเข้าร่วมประชุมกับกลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2563 เพื่อชี้แจงถึงรายละเอียดโครงการ กิจกรรม และเป้าหมาย พบว่าสมาชิกกลุ่มท่องเที่ยว และชาวบ้านให้ความสนใจ แต่ยังคงมีความกังวลในการเปิดกิจการและรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวภายหลังสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19

กิจกรรมที่ 2 สำรวจเส้นทางท่องเที่ยว (ทางเรือ) แหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด

จากการประชุมคณะทำงานโครงการเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2563 เสนอให้เพิ่มกิจกรรมการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด โดยกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 12 กรกฎาคม 2563 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 16 คน (ภาคผนวก ก) และการถ่ายทำสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยววันที่ 29 กรกฎาคม 2563 มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 14 คน (ภาคผนวก ข) ทำให้กลุ่มท่องเที่ยวต่างๆ ได้ทำความรู้จักกัน ทั้งในส่วนของตัวบุคคลและรูปแบบกิจการของกลุ่มท่องเที่ยว ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวมีรูปแบบหลากหลาย (ตารางที่ 4-2)

ตารางที่ 4.2 กลุ่มท่องเที่ยว/กิจการ/สถานที่ ที่ตั้งอยู่ริมคลองบางมดและคลองสาขา และลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว

ลำดับ	กลุ่มท่องเที่ยว/กิจการ/สถานที่	ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว
1.	สวนส้มบางมดนายสมจิตร จูมานะ ซอยอนามัยงามเจริญ 25 แยก 4 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน 	นายสมจิตร จูมานะ เป็นคนบางมด เริ่มทำสวนช่วยพ่อแม่ ตั้งแต่อายุ 18 ปี ภายหลังเกษียณอายุได้กลับมาทำสวน สวนส้มนายสมจิตร อยู่ในชุมชนศาลเจ้าแม่ทับทิม เป็นการทำสวนเพื่อการอนุรักษ์ ต้องการสืบทอดและส่งต่อให้คนที่สนใจ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการเติบโตมากับการทำสวนของบรรพบุรุษ แต่ด้วยสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งคุณภาพดินเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมี น้ำเค็มหนุนเข้าคลองบางมด น้ำท่วมอีกหลายครั้ง ปัจจุบันสวนแห่งนี้พยายามปรับตัว เปลี่ยนร่องเป็นแหล่งเก็บน้ำฝนขนาดใหญ่ ปิดทางน้ำเข้าจากคลองบางมด เลี้ยงปลาในร่องสวนแบบปิดไว้จำนวนมาก เพื่อช่วยบำบัดน้ำเสียจากการทับถมของใบไม้ต่างๆ นอกจากนี้ เป็นผู้เริ่มต้นของการปลูกส้มบางมดในกระถางหรือเชิงพลาสติก ไว้สำหรับจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมอื่นๆ อาทิ ให้อาหารปลา ตอนกิ่งส้มปลูกส้มในตะกร้าพลาสติก

ลำดับ	กลุ่มท่องเที่ยว/กิจการ/สถานที่	ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว
2.	<p>บ้านสวนมาแย้ม ตลาดมดตะนอย แขวงบางมด เขตทุ่งครุ</p> 	<p>นายสายัณย์ มาแย้ม (บังฮีม) เป็นลูกชาวสวน แต่เมื่อวัยหนุ่มออกไปทำงานในเมือง หลังเกษียณกลับมาดูแลบ้านพื้นที่สวนแห่งนี้ประมาณ 5 ไร่ มีแนวคิดทำเป็นสวนผสมผสาน มีพืชผลหลากหลายทั้งพืชพื้นบ้าน ผักสวนครัว และพืชสมัยใหม่ เช่น กระเจี๊ยบเขียว ชะอม มะกรูด กะเพราคะน้า มะเขือเปราะ มะนาวในกระถาง ส้มเขียวหวาน แก้วมังกร มะเดื่อพิทักษ์ เป็นต้น</p> <p>นอกจากนี้ ลูกหลานใช้พื้นที่ด้านข้างบ้านทำร้านกาแฟ “บ้านมาแย้ม” มีกาแฟและเครื่องดื่มอื่น เช่น โกโก้ น้ำแดง โอวัลติน ชานม ขนมหั้ว เป็นต้น และพื้นที่ทำกิจกรรม Workshop ศิลปะสำหรับเด็ก และเรียนรู้การนำขยะมาประดิษฐ์เป็นของตกแต่ง และภาชนะปลูกต้นไม้</p>
3.	<p>สวนมะพร้าว น้ำหอมลุงวิชัย แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน</p> 	<p>นายวิชัย อินสมะพันธ์ เป็นชาวปัตตานี ที่มาเป็นครูในโรงเรียนต่างๆ ย่านบางมด หลังจากเกษียณได้มาทำสวนผสมผสาน กว่า 20 ไร่ ในช่วงที่ล้มบางมดประสบปัญหาน้ำท่วมและน้ำเค็ม ชาวที่ชาวบ้านเริ่มสนใจปลูกมะพร้าวมากขึ้น ซึ่งเคยปลูกคู่กันเมื่อครั้งอดีต แต่ด้วยต้นมะพร้าวสามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพน้ำกร่อย สวนแห่งนี้มีมะพร้าว น้ำหอมรสชาติดีไว้ต้อนรับนักท่องเที่ยว กอปรกับบ้านเป็นเรือนไทยโบราณ ซึ่งซื้อมาจากบ้านคนมอญพระประแดง มีอายุราว 300 ปี ปัจจุบันลูกหลานได้ช่วยกันดูแลสวน มีผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว เช่น สบู่มะพร้าว ขายมะพร้าวลูก และรับจ้างขับเรือตามลำคลองต่างๆ เป็นต้น อีกทั้งได้ตัดแปลงชานบ้านริมน้ำเป็นร้านกาแฟ “ห้อยขา” รวมทั้งทำโรตีมะตะบะขาย โดยจะเปิดขายพร้อมกับตลาดมดตะนอย</p>

ลำดับ	กลุ่มท่องเที่ยว/กิจการ/สถานที่	ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว
4.	<p>กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรือ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ</p> 	<p>เป็นชุมชนตั้งอยู่ริมคลองรางราชพฤกษ์น้อย ซึ่งเป็นคลองย่อยของคลองบางมด “ดาร์ลุอิบาดะห์” เป็นภาษามลายูมุสลิม แปลว่า “การทำความดี” มีศูนย์รวมชุมชน คือ มัสยิดดาร์ลุอิบาดะห์ ปัจจุบันนี้ชุมชนบางส่วนทำสวนมะพร้าว ผักสวนครัว เลี้ยงแพะ วัว และม้า ในปี พ.ศ. 2554 ได้จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดาร์ลุอิบาดะห์ ภายใต้การดูแลของสำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร เริ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตเกษตรในชุมชน เช่น นมแพะ คุกกี้ นมแพะ สบู่นมแพะ ทองม้วนนมแพะ น้ำพริกปลาบูดูแห้ง ไก่ฝอย เป็นต้น</p> <p>จากนั้นในปี พ.ศ. 2561 ได้ดำเนินงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และกลุ่ม 3C Project ด้วยเพราะต้องการสร้างรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มฯ ไปพร้อมกับการพัฒนาสภาพของชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องคุณภาพน้ำในคลองรางราชพฤกษ์น้อย และคลองอ้อมจาก เพราะการทำเกษตรกรต้องพึ่งพาน้ำเป็นหลักเพื่อการทำสวนและเลี้ยงสัตว์</p>
5.	<p>กลุ่มเกษตรปลอดสารพิษ SAFETist Farm บ้านทับนาง แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ</p>  	<p>เป็นบ้านสวนใกล้ศาลเจ้าแม่ทับ ซึ่งสมาชิกกลุ่ม 3C Project, Cando Team และสยามอารยะ บุกเบิกทดลองทำเกษตรอินทรีย์เพื่อการพึ่งตนเอง แต่ประสบปัญหาดินเค็มและน้ำเค็ม กำลังดำเนินการปรับดินและใช้น้ำประปารดต้นไม้ โดยมีชาวสวนบางมดช่วยให้คำแนะนำในการดูแลพืชที่ปลูก</p>

กิจกรรมที่ 3 อบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ

3.1 การเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อการประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page มีผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ จำนวน 23 ราย (ภาคผนวก ค) และมีผู้ตอบแบบประเมิน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.91 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจ แสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อการประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2563 ณ ศูนย์อาสาสร้างสุข Café Can Do

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง
ข้อมูลวัดความพึงพอใจ			
1. มีขั้นตอนการให้บริการ เช่น แจ้งให้ทราบก่อนอบรม, ให้ข้อมูล ทำให้ได้รับความสะดวกมากขึ้นเพียงใด	ร้อยละ 41.18	ร้อยละ 41.18	ร้อยละ 17.64
2. วิทยากร เจ้าหน้าที่ ให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเอง	ร้อยละ 70.59	ร้อยละ 23.53	ร้อยละ 5.88
3. เครื่องโสตฯ และเอกสารอบรม มีความพร้อม	ร้อยละ 52.94	ร้อยละ 41.18	ร้อยละ 5.88
ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร			
4. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้นเพียงใด	ร้อยละ 58.82	ร้อยละ 41.18	-
5. เนื้อหาและข้อมูลที่วิทยากรสอน ท่านสามารถเข้าใจได้มากขึ้นเพียงใด	ร้อยละ 64.71	ร้อยละ 35.29	-
6. วิทยากรถ่ายทอดความรู้และข้อมูล ทำให้ท่านเข้าใจและได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 47.06	ร้อยละ 52.94	-
7. ช่วงเวลาของการจัดอบรมมีความเหมาะสม	ร้อยละ 23.54	ร้อยละ 58.82	ร้อยละ 17.64
8. ความคุ้มค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย	ร้อยละ 47.06	ร้อยละ 47.06	ร้อยละ 5.88
9. ความพึงพอใจต่อภาพรวมของการจัดกิจกรรม	ร้อยละ 52.94	ร้อยละ 47.06	-

สำหรับข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะทั่วไป ได้แก่ มีเรื่องราวที่น่าเรียนรู้/เนื้อหาดีมากๆ ครบถ้วน โดยสรุปผลประเมินในภาพรวม เป็นดังนี้

- ความรู้ที่ได้รับที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 58.82
- ความเข้าใจต่อเนื้อหาและข้อมูล มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 64.71
- วิทยากรถ่ายทอดความรู้และข้อมูล ทำให้ท่านเข้าใจและได้รับความรู้เพิ่มขึ้น มีความพึงพอใจในระดับมาก ร้อยละ 52.94
- ความคุ้มค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดและมาก เท่ากัน คือ ร้อยละ 47.06
- ระดับความพึงพอใจในภาพรวมของการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 52.94

3.2 การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2563 ณ สวนส้มบางมดนายสมจิตร จุลมานะ มีผู้เข้ารับการอบรม 16 คน (ภาคผนวก ง) ผู้ตอบแบบประเมิน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด อาทิ การให้บริการของเจ้าหน้าที่และวิทยากร ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ภาพรวมของการจัดกิจกรรม (ร้อยละ 60) สำหรับในส่วนของวิทยากรนั้น สามารถถ่ายทอดความรู้และข้อมูล ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจและได้รับความรู้เพิ่มขึ้น มีความพึงพอใจระดับมาก (ร้อยละ 60) เพราะเป็นการเข้าอบรมครั้งแรก ทำให้ต้องใช้เวลาเรียนรู้พอสมควร (ตารางที่ 4.4) โดยมีข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะทั่วไป ได้แก่ 1) นักเรียน กิจกรรมดีมากๆ และสนุกมาก และ 2) ผู้ใหญ่ ควรต้องใช้เวลามากกว่านี้

ตารางที่ 4.4 ผลประเมินผลการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ วันที่ 11 กันยายน พ.ศ.2563 ณ สวนส้มบางมดนายสมจิตร จุลมานะ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง
ข้อมูลวัดความพึงพอใจ			
1. มีขั้นตอนการให้บริการ เช่น แจ้งให้ทราบก่อนอบรม, ให้ข้อมูล ทำให้ได้รับความสะดวกมากน้อยเพียงใด	ร้อยละ 60	ร้อยละ 30	ร้อยละ 10
2. วิทยากร เจ้าหน้าที่ ให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใสและเป็นกันเอง	ร้อยละ 60	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20
3. เครื่องโสตฯ และเอกสารอบรม มีความพร้อม	ร้อยละ 20	ร้อยละ 40	ร้อยละ 40
ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร			
4. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิตรประจำวันได้มากน้อยเพียงใด	ร้อยละ 80	ร้อยละ 20	
5. เนื้อหาและข้อมูลที่วิทยากรสอน ท่านสามารถเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50	
6. วิทยากรถ่ายทอดความรู้และข้อมูล ทำให้ท่านเข้าใจและได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 40	ร้อยละ 60	
7. ช่วงเวลาของการจัดอบรมมีความเหมาะสม	ร้อยละ 50	ร้อยละ 10	ร้อยละ 40
8. ความคุ้มค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย	ร้อยละ 50	ร้อยละ 30	ร้อยละ 20
9. ความพึงพอใจต่อภาพรวมของการจัดกิจกรรม	ร้อยละ 60	ร้อยละ 40	

3.3 การศึกษาดูงาน เรื่อง การปลูก การดูแล และการทำกิ่งตอนส้มเขียวหวาน

คณะทำงานได้พาเกษตรกรและคุณครูโรงเรียนนารางวสุพรรณภูมิอู่ทิศ จำนวน 8 คน (ภาคผนวก จ) ไปศึกษาดูงาน ณ สวนส้มปิตักิจ ตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการปลูกและการบำรุงดูแลส้มเขียวหวาน และได้ซื้อกิ่งตอนส้มเขียวหวานปลอดโรคมารูปลูกด้วย

กิจกรรมที่ 4 ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด

4.1 กลุ่มครอบครัว ทดลองจัดทริปล่องเรือเที่ยวคลองบางมด เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2563 ผู้ร่วมทริป จำนวน 6 ครอบครัว รวม 21 คน (ภาคผนวก ฉ) ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 จุด (ตารางที่ 4.5 – 4.10) รายละเอียด เป็นดังนี้

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 1 ศาลเจ้าแม่ทับทิม

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
ความประทับใจ (5 คะแนน)	2 คะแนน
สิ่งที่ชอบมากที่สุด	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวของศาลเจ้า เป็นการเริ่มต้นที่ดีที่เริ่มไปกราบไหว้เจ้าแม่ทับทิม ที่เป็นเทพเจ้าสายน้ำ เพราะเป็นการท่องเที่ยวทางน้ำ - ภาพที่ผนังกำแพง ความมีเอกลักษณ์ของสถานที่
สิ่งที่อยากให้ปรับปรุง แก้ไข	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรควรเน้นรายละเอียดที่กล่าวถึงเจ้าแม่ทับทิม ซึ่งเป็นเทพเจ้าสายน้ำ เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวทางเรือ - สถานที่แลดูไม่เป็นระเบียบเท่าที่ควร (ด้วยกำลังเตรียมงานเทศกาล) - ควรมีป้ายแนะนำว่าควรสักการะอะไรบ้าง และด้วยวิธีการอย่างไร - ควรหาคนมาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมต่างๆ ซึ่งมีความงดงาม (แต่อาจจะต้องใช้เวลา ณ จุดนี้เพิ่มเติม) - ควรเสริมกิจกรรมบางอย่างให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรม - ควรมีป้ายอธิบายประวัติความเป็นมา

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 2 สวนส้มบางมดนายสมจิตร จูมานะ

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
ความประทับใจ (5 คะแนน)	3.5 คะแนน
สิ่งที่ชอบมากที่สุด	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวที่มาของการทำสวนและขายส้มบางมด - การเป็นส่วนหนึ่งในตำนานส้มบางมด - สวนส้มที่หาดูได้ยาก และความเป็นธรรมชาติ
สิ่งที่อยากให้ปรับปรุง แก้ไข	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่ยังไม่ค่อยดึงดูดความสนใจเท่าที่ควร ถ้าอยากให้เป็นจุดแวะเที่ยว อาจจะตกแต่งให้ดูน่าสนใจมากขึ้น - คุณลุงอาจจะไม่ใช่นักเล่าเรื่อง ทำให้รายละเอียดบางเรื่องราวยังไม่ค่อยชัดเจน - อาจจะต้องเพิ่มเรื่องราวผ่านการฟัง การสัมผัส หรือลองมือทำ - ควรมีของฝากหรือของทานเล่นเกี่ยวกับส้ม อาจเป็นสินค้าส้มจากที่อื่น ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อ

ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 3 ร้านค้าชุมชน (ป่าสักขันธ์)

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
ความประทับใจ (5 คะแนน)	4 คะแนน
สิ่งที่ชอบมากที่สุด	<ul style="list-style-type: none"> - ของกิน ขนมνάกิน อร่อย ราคาไม่แพง - ชอบร้านค้าท้องถิ่นแบบนี้
สิ่งที่อยากให้ปรับปรุง แก้ไข	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ามีเวลาป่าอาจจะสอนทำขนมไข่ ร่วมกับจัดกิจกรรมในสวนส้มลุงสมจิตร (ครั้งนี้ให้เวลาตรงนี้ไม่นานเพราะต้องเดินทางต่อ) - พื้นที่ค่อนข้างจำกัด

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 4 สวนมะพร้าว น้ำหอมลุงวิชัย

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
ความประทับใจ (5 คะแนน)	4 คะแนน
สิ่งที่ชอบมากที่สุด	<ul style="list-style-type: none"> - ประทับใจบรรยากาศธรรมชาติร่มรื่น ห้องรับรองสวนมะพร้าว และเรื่องราวของสวนมะพร้าว - อยากรอนที่เปลริมน้ำมาก - ลุงวิชัยเล่าเรื่องเก่ง
สิ่งที่อยากให้ปรับปรุง แก้ไข	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่สามารถทำกิจกรรมเพิ่มเติมได้ อาทิ พายเรือในร่องสวน ทำวุ้นมะพร้าว หรืองานประดิษฐ์ สามารถขยายเวลาจัดกิจกรรมเพิ่มเป็น 2 ชั่วโมง หรือครึ่งวัน - ควรมีของฝากหรือของทานเล่นเกี่ยวกับมะพร้าว ให้ได้เลือกซื้อ - อยากรให้จัดทางเดินไปสวนด้านหลังโดยไม่ต้องเดินผ่านตัวบ้าน - เพิ่มกิจกรรม adventure ที่สวนมะพร้าว

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 5 (บ้านทับนาง) กลุ่มเกษตรปลอดภัย SAFETist Farm

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
ความประทับใจ (5 คะแนน)	5 คะแนน
สิ่งที่ชอบมากที่สุด	<ul style="list-style-type: none"> - Location แบบ Unseen มีเสน่ห์ กิจกรรมเยอะ - กิจกรรมสนุก ว่ายน้ำ ขอบยกยอ คายัค ล่องเรือ sub board ผักอินทรีย์ - พื้นที่โดยรวมน่าสนใจ อาทิ บรรยากาศ ธรรมชาติริมคลอง วิถีชีวิตริมคลองตัวบ้าน แปลงเกษตร

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
สิ่งที่อยากให้ปรับปรุง แก้ไข	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถสร้างกิจกรรมที่ใช้เวลานานขึ้นได้ เพราะมีกิจกรรมให้ทำหลายอย่าง อาทิ ให้อาหารแม่ที่บนาง เดินชมสวน เก็บไข่ เก็บผัก จับปลา แล้วจึงไปเริ่มกิจกรรมทางน้ำ - อาจจะมี workshop ที่ชาวชุมชนมาสอน โดยหมุนเวียนได้ จะทำให้คนกลุ่มเดิมอยากมาซ้ำอีก - ถ้าเน้นกลุ่มครอบครัว ควรมีซูชิพเด็กให้เพียงพอ - พื้นที่ครัวค่อนข้างจำกัด (อาจจะต้องขยายพื้นที่ หรือจัดโซนเพิ่ม) - อาจเหมาะสำหรับกลุ่ม adventure - อยากให้มีจุดถ่ายรูป อาจจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น - ควรจัดกิจกรรมทำความสะอาดล่าคลอง - ช่วงเวลาของกิจกรรมแต่ละฐาน - พื้นที่สำหรับทานอาหารเย็นบริเวณชั้น 2 อยากให้เป็นระแนงไม้ ไม้ไม้ไผ่ (แบบขยับได้) และติดไฟบริเวณซุ้มท้อพีริซี และเพิ่ม spotlight

ผลจากการตอบแบบประเมินออนไลน์หลังจบทริป

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 85 เคยใช้บริการท่องเที่ยวทางเรือ (ในกรุงเทพฯ)
2. สถานที่ท่องเที่ยว (ทางเรือ) ที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้ไปเที่ยวล่าสุด ได้แก่ ภูเขาพระสุเมรุ จังหวัดสมุทรสาคร/ อ่าวตัว ก. บางกระเจ้า/ อัมพวา/ นั่งเรือชมหิ่งห้อยที่คลองร้อยสาย จังหวัดสุราษฎร์ธานี/ จุดชมหลักเขตกรุงเทพฯ เขตบางขุนเทียน/ ตลาดน้ำขวัญเรียม
3. หากจะต้องจ่ายเงิน ผู้ร่วมทริปคิดว่าค่าทริปจะประมาณ 600-900 บาทต่อคน
4. ทริปนี้ ต่างจากทริปอื่นๆ อย่างไร (อ้างอิงจากประสบการณ์การท่องเที่ยวในครอบครัว)
 - ผู้ดูแลทริปเป็นกันเองเหมือนมาเที่ยวกับครอบครัว ใจดี อบอุ่น สนุกสนาน และได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชน ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจ
 - ที่นั้บรรยากาศเหมือนบ้านสวนใกล้กรุง มาสัมผัสแล้วอยากมาอีก
 - มีเพื่อนจัดกิจกรรมครอบครัวที่บางกระเจ้า ก็บรรยากาศคล้ายกัน แต่ที่ที่บนางจะ unseen กว่า และกิจกรรมเยอะกว่า
 - ได้สัมผัสกับธรรมชาติ และได้สนุกกับกิจกรรม ทีมจัดงานดีมาก
 - ได้ใกล้ชิดชุมชนมากกว่าที่อื่น เห็นความมีส่วนร่วมของชุมชนมากกว่า
 - เข้าถึงธรรมชาติชุมชนริมฝั่งคลองที่ยังใช้ชีวิตตามปกติ
 - เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมทริปได้สัมผัสวิถีชีวิตของผู้คนที่อยู่อาศัยริมคลอง ใกล้ชิดธรรมชาติที่อยู่ใกล้บ้าน และไม่ต้องออกเดินทางไปต่างจังหวัด

- มีข้อจำกัดเรื่องของเวลาทำให้ร่วมกิจกรรมได้ไม่เต็มที่
5. กิจกรรมที่ประทับใจมากที่สุด
 - บ้านทับนาง เพราะสนุกกับกิจกรรมทางน้ำ
 - ล่องเรือทำความรู้จักชุมชน ได้สัมผัสกับบรรยากาศธรรมชาติโดยรอบ
 - กิจกรรมทางน้ำต่างๆ พายเรือ เล่นน้ำคลอง
 6. กิจกรรมทางน้ำที่ชอบมากที่สุด
 - พายเรือคายัค
 - ยอยก เพราะได้รู้ถึงวิธีการจับปลาของผู้อยู่อาศัยริมคลอง เล่นง่ายและสนุก
 - เด็กๆ ได้เล่นน้ำคลอง
 7. กิจกรรมในวันนี้ เหมาะสำหรับกลุ่มครอบครัวหรือไม่ เพราะอะไร

เหมาะสำหรับกลุ่มครอบครัวที่มีเด็กอายุประมาณ 6-9 ปี และนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพราะมีกิจกรรมที่ทำได้ทั้งครอบครัว อาทิ เด็กได้พายเรือและเล่นน้ำ ผู้ใหญ่ได้เยี่ยมชมสวนเรียนรู้ชุมชน และดูเด็กทำกิจกรรมทางน้ำก็มีความสุขไปด้วย และบางกิจกรรมสมาชิกในครอบครัวสามารถทำร่วมกัน

8. สิ่งที่ยากให้แก้ไขปรับปรุงมากที่สุด
 - ลดความ adventure ของกิจกรรมลงเล็กน้อย หรือตัดบางจุดออกเพื่อลดระยะเวลา (อาจเพิ่มเวลาให้เด็กได้เล่นน้ำมากขึ้น)
 - สถานที่ อาทิ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ห้องน้ำบ้านแปลงผักค่อนข้างสิ้น
 - จุดถ่ายรูปรวยๆ และมีจุดบริการขายเครื่องดื่มจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น เพราะนักท่องเที่ยวชอบถ่ายรูปลง social media อันจะเป็นการโฆษณาทวีปได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.10 ผลประเมินการทดลองจัดทริปท่องเที่ยวคลองบางมด สำหรับกลุ่มครอบครัว (22 สค. 63)

หัวข้อ	คะแนน				
	1	2	3	4	5
1. อาหารว่างและเครื่องดื่ม					
2. อาหารเย็น					
3. กิจกรรมทางน้ำ					
4. การได้เรียนรู้เรื่องราวของพื้นที่คลองบางมด					
5. ความปลอดภัย					
6. การบริหารเวลาในการจัดกิจกรรม					
7. ประสบการณ์การท่องเที่ยวทางเรือ (นั่งเรือ ชมบรรยากาศริมคลอง)					

4.2 กลุ่มวัยทำงาน เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2563 มีนักท่องเที่ยวเข้าร่วมให้ข้อมูล จำนวน 13 ราย และคณะวิจัย จำนวน 10 ราย (ภาคผนวก ข) ผลประเมินการทดลองจัดทริป 1 วัน (ตารางที่ 4.11- 4.15) รายละเอียด เป็นดังนี้

ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวศาลเจ้าแม่ทับทิม

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
ความประทับใจ (5)	3
สิ่งที่ชอบมากที่สุด	- ความใหญ่โตของศาลฯ - สถานที่สวย/ ศิลปะ/ ประติมากรรม/ ภาพในสถานที่/ การตกแต่งต่างๆ - ประวัติ
สิ่งที่อยากให้ปรับปรุงแก้ไข	- ความสะอาดโดยรวม - การดูแลและบำรุงสถานที่ (โถรม) - กำลังดำเนินการปรับปรุง

ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวสวนส้มบางมดนายสมจิตร จูลมานะ

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
ความประทับใจ (5)	4
สิ่งที่ชอบมากที่สุด	- ความมุ่งมั่นของลุงสมจิตร - กิจกรรมให้อาหารปลา - การถ่ายทอดความรู้ในการปลูกส้มบางมด - ได้ชิมและฟังเรื่องราวส้มบางมด
สิ่งที่อยากให้ปรับปรุงแก้ไข	- ผมว่าลุงน่าจะเริ่มท้อ ต้องเร่งให้กำลังใจและสนับสนุนงบประมาณ - พัฒนาสวนให้ดูน่าสนใจมากขึ้น - ควรมีกิจกรรมภายในสถานที่สร้างความเชื่อมโยงกับเรื่องราว

ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวร้านค้าชุมชน (ป่าสักขันธ์)

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
ความประทับใจ (5)	4
สิ่งที่ชอบมากที่สุด	- อธิษาศัยดี, การต้อนรับที่ดี - อาหาร, ขนมอร่อย, ราคาเหมาะสม - บรรยากาศ - เรื่องราว

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
สิ่งที่อยากให้ปรับปรุง แก้ไข	- ป้ายแนะนำ ของดี ของร้าน - หากได้เห็นอุปกรณ์การทำขนม สาธิตวิธี ก็จะช่วยทำให้ได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่ามากขึ้น

ตารางที่ 4.14 ผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวบ้านทับนาง กลุ่มเกษตรปลอดภัย SAFETist Farm

หัวข้อ	ผลประเมิน / รายละเอียด
ความประทับใจ (5)	4
สิ่งที่ชอบมากที่สุด	- ความรู้สึกถึงการใส่ใจ และเรียนรู้เพื่อทำในสิ่งที่คิดให้เป็นความจริง - สัตว์ - บรรยากาศ - ความเป็นกันเองและการต้อนรับที่อบอุ่น - กิจกรรมต่างๆ ที่มีในฟาร์ม โดยเฉพาะกีฬาทางน้ำ
สิ่งที่อยากให้ปรับปรุง แก้ไข	- กิจกรรมสำหรับแต่ละวัย - การจัดพื้นที่ - ความสะอาด - มีเรือเพิ่ม

ผลจากการตอบแบบสอบถามประเมิน online หลังจบทริป

- 1) ร้อยละ 60 เคยท่องเที่ยวทางเรือ (ในกรุงเทพ) มาก่อน
- 2) สถานที่ท่องเที่ยว (ทางเรือ) ที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้ไปเที่ยวล่าสุด คือ วัดศาลาแดง ปทุมธานี สิงคโปร์ วัดแถบแม่น้ำเจ้าพระยา เกาะเกร็ด
- 3) หากจะต้องจ่ายเงิน ผู้ร่วมทริปคิดว่าค่าทริปจะประมาณ 450 ต่อคน
- 4) ทริปนี้ ต่างจากทริปอื่นๆ อย่างไร (อ้างอิงจากประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ผ่านมา)
 - ได้นั่งเรือลัดเลาะคลองสาขา
 - ได้ดูวิถีชีวิต
 - ได้เห็นชุมชน
 - เป็นทริปที่ให้ความรู้และความบันเทิง
 - มีความเชื่อมโยงกับชุมชนและประวัติศาสตร์ได้ดี อีกทั้งพืคนขับเรือเป็นคนพื้นที่ที่มีความรู้ที่ดีมาก ซึ่งนับว่าเป็นจุดแข็งและน่าประทับใจ
- 5) กิจกรรมที่ประทับใจมากที่สุด
 - ทุกกิจกรรม/ เกือบทุกอย่าง

- 6) กิจกรรมทางน้ำที่ชอบมากที่สุด
- จักรยานน้ำซิปส์ได้ง่าย
 - ตกปลา ให้อาหารปลา
 - การนั่งเรือชมวิถีชีวิตคนริมคลอง
 - พายเรือใบและเรือคายัค
- 7) กิจกรรมในวันนี้ เหมาะสำหรับกลุ่มวัยทำงานหรือไม่ เพราะอะไร
- เหมาะ (วัยหนุ่ม) เพราะกิจกรรมทางน้ำมีเวลาให้มากกว่าจะสนุก
 - เหมาะ เพื่อพักผ่อน
 - เหมาะ เพราะเป็นกิจกรรมที่ถือว่าเป็นการพักผ่อนได้
 - เหมาะ เพราะไม่เหนื่อยจนเกินไป มีเวลาได้ศึกษาข้อมูลในแต่ละสถานที่เพียงพอ รวมถึงได้พักผ่อนสายตา หายใจรับความร่มรื่นละทิ้งวันที่เหนื่อยล้าไม่รับแรงจนเกินไป
- 8) สิ่งที่ยากให้แก้ไขปรับปรุงมากที่สุด
- กิจกรรมช่วงเย็นที่ฟาร์ม
 - ทำน้ำ และการจัดการพื้นที่
 - ความน่าสนใจของทริปในแต่ละสถานที่
 - เพิ่มตัวเลือกอาหารว่าง หรือในอนาคตมีเส้นทางที่หลากหลายขึ้น

ตารางที่ 4.15 ผลประเมินภาพรวมการทดลองจัดทริปท่องเที่ยวคลองบางมด สำหรับกลุ่มครอบครัว

หัวข้อ	คะแนน				
	1	2	3	4	5
ประสบการณ์การท่องเที่ยวทางเรือ (นั่งเรือ ชมบรรยากาศริมคลอง)					
การได้เรียนรู้เรื่องราวของพื้นที่คลองบางมด					
อาหารว่างและเครื่องดื่ม					
กิจกรรมทางน้ำ					
ความปลอดภัย					
การบริหารเวลาในการจัดกิจกรรม					

ตารางที่ 4.16 สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว “ริมคลองบางมด” โดยชุมชน ของกลุ่มครอบครัวและกลุ่มวัยทำงาน

แหล่งท่องเที่ยว	ผลการประเมิน/สิ่งที่ชอบมากที่สุด		ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	
	กลุ่มครอบครัว	กลุ่มวัยทำงาน	กลุ่มครอบครัว	กลุ่มวัยทำงาน
ศาลเจ้าแม่ทับทิม	(2 เต็ม 5) เรื่องราวของศาลเจ้า และภาพที่ผนังกำแพง เป็นเอกลักษณ์ของสถานที่ การกราบไหว้เจ้าแม่ทับทิม ซึ่งเป็นเทพเจ้าสายน้ำ เป็นการเริ่มต้นทริปท่องเที่ยวที่ดี เพราะเป็นการท่องเที่ยวทางน้ำ	(3 เต็ม 5) ความใหญ่โตของศาลเจ้า สถานที่ที่มีศิลปะตกแต่งที่สวยงาม รวมทั้งประวัติความเป็นมา	- สถานที่ ควรมีย้ายอธิบายประวัติความเป็นมา/ป้ายแนะนำว่าควรสักการะอะไรบ้าง และด้วยวิธีการอย่างไร - <u>วิทยากร</u> ควรเน้นรายละเอียดที่กล่าวถึงเจ้าแม่ทับทิม เพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวทางเรือ หรือหาคนมาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมต่างๆ (แต่อาจจะต้องใช้เวลา ณ จุดนี้เพิ่มเติม) - ควรเสริมกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ทำ	- สถานที่ ความสะอาดโดยรวม และการดูแลและบำรุงสถานที่ (กำลังปรับปรุง)
สวนส้มบางมด นายสมจิตร จูสมานะ	(3.5 เต็ม 5) เป็นสวนส้มที่หาดูได้ยาก และมีความเป็นธรรมชาติ มีเรื่องราวที่มาและธุรกิจการทำสวนส้มบางมดในตำนานส้มบางมด	(4 เต็ม 5) เป็นความมุ่งมั่นของลุงสมจิตร ในการทำสวนส้ม รวมทั้งถ่ายทอดความรู้ในการปลูก นักท่องเที่ยวได้ชิมส้มและให้อาหารปลา	- สถานที่ ควรตกแต่งให้ดูน่าสนใจมากขึ้น - <u>คุณลุง</u> อาจไม่เช่นนั้นเล่าเรื่อง ทำให้รายละเอียดของเรื่องราวต่างๆ ยังไม่ค่อยชัดเจน - <u>กิจกรรม</u> ควรเพิ่มเรื่องราวต่างๆ ผ่านการฟัง การสัมผัส และการลงมือทำ - ควรมีของฝากหรือของทานเล่นเกี่ยวกับส้ม อาจเป็นสินค้าส้มจากที่อื่นให้ได้เลือกซื้อ	- สถานที่ ควรพัฒนาสวนให้ดูน่าสนใจมากขึ้น - <u>คุณลุง</u> ควรให้กำลังใจและสนับสนุนงบประมาณ เพราะรู้สึกว่าคุณกำลังตั้งใจ - <u>กิจกรรม</u> ที่ส่งเสริมการเข้าถึงเรื่องราว
ร้านค้าชุมชน (ป่าลักษ์ณ์)	(4 เต็ม 5) ชอบร้านค้าท้องถิ่นแบบนี้ และขนมไข่นาเก็น อร่อย ราคาไม่แพง	(4 เต็ม 5) ชอบบรรยากาศ และเรื่องราว อีกทั้งป่าลักษ์ณ์อัยาศัยและต้อนรับได้ดี ขนมไข่นาเก็นและราคาเหมาะสม	- สถานที่ ค่อนข้างจำกัด - <u>ป่าลักษ์ณ์</u> ถ้ามีเวลาอาจจะสอนทำขนมไข่นาเก็นร่วมกับจัดกิจกรรมในสวนส้มลุงสมจิตร	- สถานที่ ควรทำป้ายแนะนำสินค้าของดีในร้าน และหากได้เห็นอุปกรณ์และสาธิตการทำขนมจะช่วยให้ได้รับประสบการณ์ที่มีค่ามากขึ้น

แหล่งท่องเที่ยว	ผลการประเมิน/สิ่งที่ชอบมากที่สุด		ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	
	กลุ่มครอบครัว	กลุ่มวัยทำงาน	กลุ่มครอบครัว	กลุ่มวัยทำงาน
กลุ่มเกษตรปลอดสารพิษ SAFETist Farm บ้านทับนาง	(5 เต็ม 5) บรรยากาศ Unseen มีเสน่ห์ น่าสนใจ เป็นธรรมชาติและวิถีชีวิตริมคลอง ตั้วบ้าน แปลงเกษตร กิจกรรม มากมายและสนุก อาทิ ว่ายน้ำ ขอบยกยอ ค่ายค ล่องเรือ sub board ฝึกออกกรณ์ค	(4 เต็ม 5) บรรยากาศดี สัมผัสได้ถึงความใสใจ ความเป็นกันเองและการต้อนรับที่อบอุ่น และสร้างการเรียนรู้ เพื่อทำในสิ่งที่คิดให้เป็นความจริง กิจกรรมต่างๆ ที่มีในฟาร์ม โดยเฉพาะกีฬาทางน้ำ และสัตว์	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่ พื้นที่ครัวค่อนข้างจำกัด (อาจจะต้องขยายพื้นที่ หรือจัดโซนเพิ่ม) - อยากให้มีจุดถ่ายรูป อาจจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น - พื้นที่สำหรับทานอาหารเย็นบริเวณชั้น 2 อยากให้เป็นระแนงไม้ มีไม้ไผ่ (แบบขยับได้) และติดไฟบริเวณซุ้มท่อพีวีซี และเพิ่ม spotlight - กิจกรรม เพิ่มเวลาทำกิจกรรมบนบก เพราะมีหลายอย่าง อาทิ ให้อาหารแม่ทับนาง เดินชมสวน เก็บไข่ เก็บผัก จับปลา แล้วจึงไปเริ่มกิจกรรมทางน้ำ - ควรจัดกิจกรรมทำความสะอาดลำคลอง - อาจจะมี workshop หมุนเวียนให้ชาวชุมชนมาสอน จะทำให้คนกลุ่มเดิมอยากมาซ้ำอีก - ถ้านั้นกลุ่มครอบครัว ควรมีชูชีพเด็กให้เพียงพอ - อาจจะทำเหมาะกับกลุ่ม adventure 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม สำหรับแต่ละวัย มีเรือเพิ่ม - สถานที่ การจัดพื้นที่ ความสะดวก

รูปแบบกิจกรรมของกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนริมคลองบางมดมีความหลากหลาย อาทิ นั่งเรือชมธรรมชาติสองฝั่งคลองบางมด สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชุมชน (วัด มัสยิด ศาลเจ้า) บ้านโบราณ รับประทานอาหาร วิถีชุมชน อุดหนุนร้านค้าท้องถิ่น (ไทย มุสลิม จีน) กลุ่มเกษตรปลอดสารพิษ โดยมี “สวนส้มบางมด” เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน รวมทั้งเกษตรกรรมอื่น อาทิ ฟาร์มแพะ สวนมะพร้าว รวมไปถึงกิจกรรมทางน้ำต่างๆ (พายเรือ ยกยอ ฯลฯ) ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจมีประสบการณ์มาจากแหล่งท่องเที่ยวอื่นด้วย แต่ถ้าหากกลับไปพิจารณาเป้าหมายหลักของ “การท่องเที่ยวโดยชุมชนริมคลองบางมด” พบว่าคนในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการใช้ “การท่องเที่ยว” เป็น “เครื่องมือ” ในการพัฒนาชุมชน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสังคมชนบทไปเป็นสังคมเมืองเฉกเช่นทุกวันนี้ ที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ความผูกพันและทุนทางสังคมเริ่มเสื่อมถอย คล้ายคลึงกับการศึกษาแนวทางการจัดการด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชนคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงครามของสุณี เสริฐศรี และคณะ (2560) ในบริบทของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า วิถีชีวิตของชุมชนที่เปลี่ยนไปเป็นสังคมเมืองและสูญเสียความเป็นตัวตนหรือเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม พื้นที่ตำบลคลองโคกนเป็นชุมชนที่มีป่าชายเลนเป็นจำนวนมาก เป็นที่อยู่ของสัตว์ท้องถิ่นนั่นคือ ลิงแสม มีความเหมาะสมสำหรับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อีกทั้งพื้นที่ที่ติดชายเลนมีทั้งน้ำเค็มและพื้นที่บางส่วนเป็นน้ำกร่อย ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำประมง สวนมะพร้าว และกะปิ ต่อมาชาวบ้านกลุ่มหนึ่งได้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบนิเวศ จึงเริ่มนำการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อาทิ การให้อาหารลิงแสม การปลูกป่าชายเลน การออกเรือทะเลชมวิถีชีวิตชาวประมง และการถีบกระดานเลน การนั่งเรือชมหิ่งห้อยในตอนกลางคืน และนั่งเรือชมวิถีชีวิตริมน้ำของชาวคลองโคกน เพื่อนำมาซึ่งการสร้างความยั่งยืนของชุมชนคลองโคกน และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืนสืบไป

จากภาพรวมข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว (ตารางที่ 4.16) ส่วนหนึ่งคณะทำงานได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุด และโปสเตอร์แนะนำการปลูกส้มบางมดเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ ลดข้อจำกัดบางอย่างของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี อาทิ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นผู้สูงอายุขาดผู้มาสืบทอดองค์ความรู้ รวมไปถึงเด็กและเยาวชนที่จะมาช่วยในกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องไปศึกษาเล่าเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแผนการท่องเที่ยวโดยชุมชน บ้านนาตันจัน อำเภอสวีสนาลัย จังหวัดสุโขทัย ของสถาปนิก นามวงษ์ (2558) พบว่ากลุ่มท่องเที่ยวบ้านนาตันจัน และกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด มีรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เน้นการมีส่วนร่วมและการทำงานของชุมชนประสานความร่วมมือในรูปแบบเครือข่าย ส่วนผลกระทบให้ชุมชนได้การยอมรับจากนักท่องเที่ยว สร้างรายได้เสริมให้กับคนในชุมชนจากการให้บริการ และการจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น รวมทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์และฟื้นฟูสวนส้มบางมด ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุมีกิจกรรมรู้สึกถึงความมีคุณค่าในตนเอง ในความเห็นของคณะผู้วิจัยหากกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมดและกลุ่มท่องเที่ยวอื่น ๆ มิได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 จนเกิดภาวะวิกฤตเช่นนี้ จะสามารถสร้างความสามัคคี ความเข้มแข็งของเครือข่าย และสร้างการเติบโตของการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

กิจกรรมที่ 5 อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มในภาชนะปลูกสนับสนุนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน

6.1 กลุ่มท่องเที่ยวกัมปในดงปรีอ เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2563 ณ วิสาหกิจชุมชนดาร์ลือบาเดห์ (ซอยพุทธบูชา 36 คลองรางต้น) ได้สาธิตและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปลูกส้มในกระถางพลาสติก จากนั้นนักท่องเที่ยวลงเรือไปฟาร์มแพะอรุณฟาร์ม (ซอยประชาอุทิศ 72) สวนมะพร้าว น้ำหอมคลองอ้อมจาก (ซอยประชาอุทิศ 54) และวนกลับชุมชนมุสลิมริมคลองบางมด (ซอยพุทธบูชา 36) สร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว

6.2 สวนส้มบางมดของนายสมจิตร จุลมานะ และสวนนายชูชาติ เทียงธรรม เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2563 จากการสอบถามนักท่องเที่ยวชุดนี้ ทุกคนมีความตั้งใจและต้องการมาเที่ยวและชิมสวนส้มบางมดแท้รสชาติดีในตำนานและมีอยู่จริง อาจกล่าวได้ว่า การดำรงไว้ซึ่ง “สวนส้มบางมด” และ “ส้มบางมดในกระถาง” มีส่วนช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว “เปิดบ้าน เปิดคลอง เปิดวิถีบางมด ครั้งที่ 5 ตอน สายน้ำเชื่อมวิถี สามัคคีเชื่อมพลัง ระหว่างวันที่ 25-27 กันยายน 2563 ณ ลานวัฒนธรรม มัสยิดนุรูลหุดา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ

คณะทำงานร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ปลูกไม้ผลในกระถาง” เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยว นักเรียน เกษตรกร ทั้งสิ้น 93 คน (ภาคผนวก ข)

ในกิจกรรมที่ 5 และ 6 คณะทำงานได้สาธิตการปลูกส้มบางมดในภาชนะปลูกสนับสนุนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน และกิจกรรมที่สำนักเขตทุ่งครุจัดขึ้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการมายังสถานที่ที่เคยเป็นแหล่งปลูกส้มบางมดซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ ได้มาเห็นต้นส้มบางมดของจริง ถ่ายรูปลงโซเชียล และสิ่งสำคัญคือสามารถเด็ดผลจากต้นมาชิมสดๆ หรือซื้อไปเป็นของฝาก ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานวิจัยของราณี อมรินทร์รัตน์ [2556] ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวในประเด็นต่างๆ ในการท่องเที่ยวชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร 6 ชุมชน พบว่าองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการสูงสุด คือ ความสวยงามและความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน รองลงมาเป็นด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านความสะดวกสบาย ด้านการให้บริการ และความปลอดภัย ในส่วนองค์ประกอบด้านผลิตภัณฑ์ ภาพรวมความต้องการในผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก หากจะสะท้อนว่า “ส้มบางมด” ทั้งในรูปแบบสวนยกทรงของสวนผสมผสาน และในภาชนะปลูกรูปแบบต่างๆ ยังคงเป็น “จุดแข็ง” ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในชุมชนสอดคล้องกับการศึกษาของอักรานนท์ จิตดี (2562) ศึกษาความพร้อมด้านทรัพยากรหลักและปัจจัยสนับสนุนทางการท่องเที่ยว รวมทั้งทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในชุมชน ตัวแทนภาคีเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน การระดมสมอง และการสำรวจและการสังเกตในพื้นที่จริง พบว่าทรัพยากรหลักและปัจจัยสนับสนุนทางการท่องเที่ยวโดยรวมของชุมชนมีความพร้อมต่อการให้บริการ และดำเนินการจัดนำเที่ยว และมีความเหมาะสมที่จะพัฒนาในขั้นต่อไป ด้านทัศนคติของคนในชุมชนต่อการท่องเที่ยว พบว่าคนในชุมชนมีทัศนคติที่ดีและให้การยอมรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในระดับมากที่สุด ด้านนโยบายทางการท่องเที่ยว พบว่ารัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีหน่วยงานด้านการ

ท่องเที่ยวโดยตรงและหน่วยงานสนับสนุนการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ ซึ่งมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์และนโยบายต่างๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ชุมชนต้องการที่จะเป็น “ชุมชนท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก โดยยังคงเอกลักษณ์วิถีถิ่น สร้างรายได้เสริมเพิ่มเติมจากการทำกิน พัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืน”

กิจกรรมที่ 7 อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติกให้กับกลุ่มเกษตรกร

ในการจัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับกลุ่มเกษตรกร 3 คือ 1) สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดารุ้อิบา ตะห์ หรือกลุ่มท่องเที่ยวกับมิงในดงปรือ 2) กลุ่มเกษตรกรไร่นามชัย (ซอยเทียนทะเล 7 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน) วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 23 คน (ภาคผนวก ฉ) และ 3) กลุ่มธนาคารต้นไม้ (แขวงบางมด เขตทุ่งครุ) วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 14 คน (ภาคผนวก จ)

สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจ มีผู้ตอบแบบประเมิน 16 คน (ร้อยละ 69.56) และ 9 คน (ร้อยละ 64.28) (ตามลำดับ) พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ร้อยละ 87.5 และ 88.89 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.17 และ ตารางที่ 4.18) โดยข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะทั่วไป ได้แก่ ได้ความรู้ดีมาก และอยากให้มีการ

ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปลูกส้มบางมดในภาชนะการขยายพันธุ์และการบำรุงดูแลพืชปลูก วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564 ณ ไร่นามชัย

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง
ท่านมีความพึงพอใจในคำถามต่อไปนี้ระดับใด			
ข้อมูลวัดความพึงพอใจ			
1. มีขั้นตอนการให้บริการ เช่น แจ้งให้ทราบก่อนอบรม, ให้ข้อมูล ทำให้ได้รับความสะดวกมากขึ้นเพียงใด	ร้อยละ 12.5	ร้อยละ 87.5	
2. วิทยากร เจ้าหน้าที่ ให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเอง	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50	
3. เครื่องโสตฯ และเอกสารอบรม มีความพร้อม	ร้อยละ 25	ร้อยละ 62.5	ร้อยละ 12.5
ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร			
4. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้นเพียงใด	ร้อยละ 37.5	ร้อยละ 62.5	
5. เนื้อหาและข้อมูลที่วิทยากรสอน ท่านสามารถเข้าใจได้มากขึ้นเพียงใด	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50	
6. วิทยากรถ่ายทอดความรู้และข้อมูล ทำให้ท่านเข้าใจและได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 25	ร้อยละ 75	

7. ช่วงเวลาของการจัดอบรมมีความเหมาะสม	ร้อยละ 25	ร้อยละ 62.5	ร้อยละ 12.5
8. ความคุ้มค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย	ร้อยละ 25	ร้อยละ 62.5	ร้อยละ 12.5
9. ความพึงพอใจต่อภาพรวมของการจัดกิจกรรม	ร้อยละ 25	ร้อยละ 62.5	ร้อยละ 12.5

ตารางที่ 4.18 ผลการประเมินการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปลูกส้มบางมดในภาชนะ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564 ณ กลุ่มธนาคารต้นไม้

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง
ท่านมีความพึงพอใจในคำถามต่อไปนี้ระดับใด			
ข้อมูลวัดความพึงพอใจ			
1. มีขั้นตอนการให้บริการ เช่น แจ้งให้ทราบก่อนอบรม, ให้ข้อมูล ทำให้ได้รับความสะดวกแค่ไหน มากน้อยเพียงใด	ร้อยละ 44.44	ร้อยละ 55.56	
2. วิทยากร เจ้าหน้าที่ ให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใสและเป็นกันเอง	ร้อยละ 77.78	ร้อยละ 22.22	
3. เครื่องโสตฯ และเอกสารอบรม มีความพร้อม	ร้อยละ 55.56	ร้อยละ 33.33	ร้อยละ 11.11
ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร			
4. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิตรประจำวันได้มากน้อยเพียงใด	ร้อยละ 55.56	ร้อยละ 22.22	ร้อยละ 22.22
5. เนื้อหาและข้อมูลที่วิทยากรสอน ท่านสามารถเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด	ร้อยละ 33.33	ร้อยละ 55.56	ร้อยละ 11.11
6. วิทยากรถ่ายทอดความรู้และข้อมูล ทำให้ท่านเข้าใจและได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 55.56	ร้อยละ 33.33	ร้อยละ 11.11
7. ช่วงเวลาของการจัดอบรมมีความเหมาะสม	ร้อยละ 44.44	ร้อยละ 55.56	
8. ความคุ้มค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย	ร้อยละ 55.56	ร้อยละ 22.22	ร้อยละ 22.22
9. ความพึงพอใจต่อภาพรวมของการจัดกิจกรรม	ร้อยละ 55.56	ร้อยละ 33.33	ร้อยละ 11.11

การนำอัตลักษณ์ชุมชนคือ ส้มบางมดในรูปแบบ “ส้มบางมดในภาชนะปลูกที่เป็นตะกร้า/แข่งพลาสติก” พบว่านักท่องเที่ยวบางรายสนใจร่วมกิจกรรมการปลูก ไปพร้อมกับที่กลุ่มท่องเที่ยวได้บอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ สร้างคุณค่าทางใจให้กับสินค้าและความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว กลุ่มท่องเที่ยวสามารถจำหน่ายต้นส้มที่ปลูกในกระถาง กิ่งตอน และผลส้มบางมด (แม้บางครั้งไม่มีจำหน่ายแต่มีให้นักท่องเที่ยวได้ชิมรสชาติ) สร้างอาชีพการผลิตและจำหน่ายส้มบางมดกระถาง สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวภัทร ศรีจางแสง. (2561) ได้ทำการศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านปากชุม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อพัฒนาสินค้าของที่ระลึกที่สะท้อนอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน พบว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อของที่ระลึกชุมชน ได้แก่ การสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น คุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่มีความแข็งแรงและคงทน และคุณค่าและผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับคนในท้องถิ่น เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาไม่ให้สูญหาย โดยอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่เหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่นและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย

อย่างไรก็ตาม ในแง่มุมของภัยคุกคามด้านสาธารณสุขของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนโดยมีอาชงหลีกเลี่ยงได้โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ จากการศึกษาที่กลุ่มท่องเที่ยวไม่สามารถจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่มได้มากนัก คณะทำงานยังคงให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนแนวทางหนึ่ง คือ การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรในการปลูกส้มบางมดในตะกร้า/แข่งพลาสติก การเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นจุดหมายปลายทาง และเป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยือน รวมทั้งการพัฒนาให้สวนส้มบางมดเป็นแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ญัตติพัชร มณีโรจน์ [2560] ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้ข้อมูลว่าควรเริ่มต้นที่สมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว เป็นเพราะการท่องเที่ยวเป็นจุดส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้เกิด 1) การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถดึงดูดใจความสนใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน 2) เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เชื่อมกับกิจกรรมพัฒนาชุมชนอื่นๆ ที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ 3) คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลทางอ้อมของการท่องเที่ยว เช่น เกิดรายได้เสริมจากการทำการท่องเที่ยวในชุมชน โครงสร้างพื้นฐานที่อำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวเกิดขึ้น 4) การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือของการเผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนต่อสาธารณะ 5) สร้างการตระหนักรู้ในชาติพันธุ์ของตนเองให้กับเยาวชน และวัยรุ่นให้เห็นคุณค่าของการฟื้นฟู รักษา สืบทอด และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนให้คงอยู่ และสืบทอดไปรุ่นต่อรุ่น และ 6) นำไปสู่การรวมตัวกันของสมาชิกในชุมชน หรือ กลุ่มต่างๆ ในชุมชน มีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน รวมถึงเจ้าของภูมิปัญญา หรือความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เพื่อนำความรู้ ความเชี่ยวชาญ ที่มีอยู่ในตนเองออกมาถ่ายทอดให้ลูกหลานที่มีความสนใจ และนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

กิจกรรมที่ 8 การศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด (New Normal BangMod Travel)

ผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 331 คน เป็นเพศหญิงถึงร้อยละ 61 เพศชายร้อยละ 38% และไม่ระบุเพศร้อยละ 1% โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-25 ปี (ร้อยละ 59) รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่สถานะโสด ร้อยละ 83 (ภาพที่ 4.1) แสดงว่าข้อมูลส่วนใหญ่เป็นความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ ในขณะที่สัดส่วนของรายได้มีการกระจาย ร้อยละ 23 ไม่มีรายได้ (ภาพที่ 4.2) ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีช่วง อายุ 21-25 ปี ซึ่งมีรายได้จากครอบครัว ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ (ร้อยละ 62) ปริมาณพล ร้อยละ 38 (ภาพที่ 4.3)

ความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยว (ทั้งการเที่ยวต่างจังหวัดและเที่ยวใกล้บ้าน) ร้อยละ 36 มีพฤติกรรมการเที่ยวแบบ 2-3 เดือนต่อครั้ง รองลงมาคือ กลุ่มเที่ยวเดือนละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 22) และกลุ่มเที่ยว 2 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 18) ตามลำดับ (ภาพที่ 4.4) ดังนั้นหากต้องการออกแบบทริปการท่องเที่ยวให้เหมาะสม อาจกำหนดโปรแกรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถจองทริปการท่องเที่ยวได้ล่วงหน้า ซึ่งเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งกับนักท่องเที่ยวหรือชุมชน ช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มคุณภาพในการบริการให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปริมาณพลมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มีความถี่มากกว่าคนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร โดยมีสัดส่วนเที่ยว 3 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 21) เที่ยว 2 ครั้งต่อเดือน และเที่ยว 1 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 19 เท่ากัน) แสดงดังภาพที่ 4.5 ดังนั้นการประชาสัมพันธ์จึงควรเข้าถึงกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปริมาณพลให้มากขึ้น นอกจากนี้พบว่ากลุ่มครอบครัวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวบ่อยกว่ากลุ่มโสด โดยเที่ยว 1 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 29 และเที่ยว 2 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 27 (ภาพที่ 4.6) รูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชนจึงควรรองรับกลุ่มครอบครัวที่มีบุตร หรือครอบครัวที่มีหลาน และประชาสัมพันธ์กิจกรรมดังกล่าวเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มคนเหล่านี้

สำหรับสิ่งที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สนใจมากที่สุด คือ การพักผ่อน รับประทานอาหาร (ร้อยละ 17) รองลงมาคือ กลุ่ม Café Hopping ที่ชื่นชอบการไปเที่ยว ถ่ายรูปตามร้านกาแฟ café (ร้อยละ 16) และบ้านพักแบบ homestay (ภาพที่ 4.7) ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายตามสถานภาพ พบว่าความสนใจของกลุ่มโสดและกลุ่มครอบครัวมีความแตกต่างกัน (ตาราง 4.19) หากชุมชนที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่พร้อม สามารถพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวแบบ Tent Stay จัดกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ สามารถตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มครอบครัวได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงกลุ่มที่สมรสแล้วแต่ไม่มีบุตร ซึ่งชุมชนย่านคลองบางมดมีศักยภาพในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าว

ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ชอบเที่ยวกับครอบครัวมากที่สุด (ร้อยละ 40) รองลงมา คือ การท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 34) การออกแบบกิจกรรมแบบ Private group จึงมีความเหมาะสมกับกลุ่มนี้ และควรคำนึงถึงจำนวนที่เหมาะสม (ภาพที่ 4.8) และเมื่อพิจารณาลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มโสด ชอบเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด คือ ร้อยละ 39 และรองลงมา คือ เที่ยวกับครอบครัว ร้อยละ 33

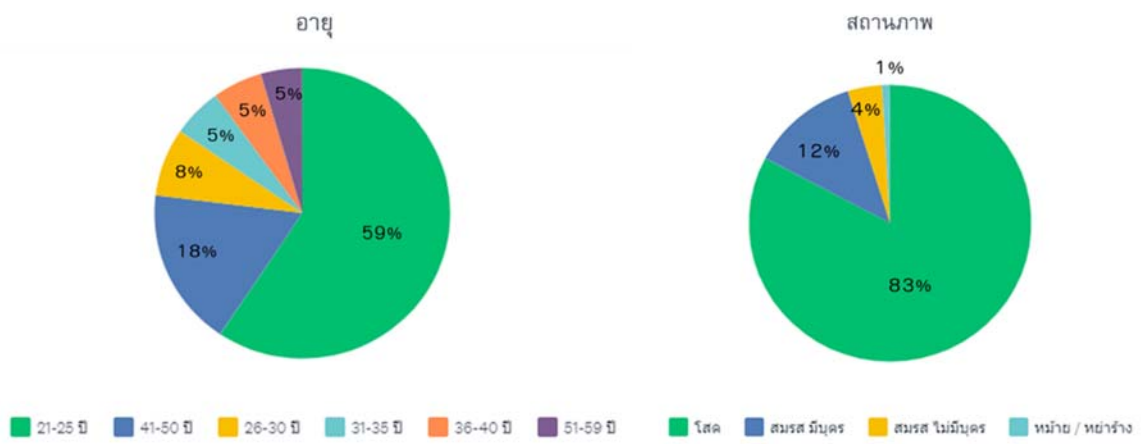
และลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มสมรสและมีบุตร ร้อยละ 90 (ภาพที่ 4.9) ดังนั้นจึงเน้นรูปแบบการเที่ยวแบบครอบครัว

ตารางที่ 4.19 ความสนใจของกลุ่มโสดและกลุ่มครอบครัวในรูปแบบปกติ และช่วงการระบาดของโรคโควิด-19

สถานภาพ	สิ่งที่ชอบมากที่สุด (อันดับ 1)	สิ่งที่สนใจเป็นพิเศษในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 (อันดับ 1)
โสด	พักผ่อน รับประทานอาหาร	บ้านพักแบบ Homestay
สมรสและมีบุตร	พักผ่อนด้วยเต็นท์ และวิถีชุมชน	ศึกษารัฐมชาติ
สมรส (ไม่มีบุตร)	พักผ่อน รับประทานอาหาร	พักผ่อนด้วยเต็นท์

พฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (ต่อคนต่อวัน) มีการใช้จ่ายไปกับค่ากิจกรรมและการใช้บริการ ค่าเดินทาง ค่าซื้อของฝากหรืออุดหนุนสินค้าชุมชน ค่ากิน ในสัดส่วนที่คล้ายกัน คือ มีค่าใช้จ่ายประมาณ 201-500 บาท และ 501-1,000 บาท แต่สำหรับค่ากิน มีโอกาสจ่ายเพิ่มถึง 2,001 บาทขึ้นไป เนื่องจากการพักผ่อน รับประทานอาหาร คือ สิ่งที่นักท่องเที่ยว (โดยเฉพาะกลุ่มโสด) สนใจมากที่สุด ในส่วนค่าที่พักมีการใช้จ่ายสูงมากกว่า 2,001 บาทขึ้นไป มีสัดส่วนมากที่สุด (ร้อยละ 28) รองลงมา คือ ร้อยละ 24 เป็นค่าใช้จ่ายของที่พักในช่วงราคา 201-500 บาท และ 501-1,000 บาท ดังนั้นหากชุมชนสามารถพัฒนาที่พัก Homestay ให้มีคุณภาพสะอาด มีสิ่งอำนวยความสะดวก หรือมีออกแบบตกแต่งที่สวยงาม สามารถเพิ่มยอดการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น (ภาพที่ 4.10)

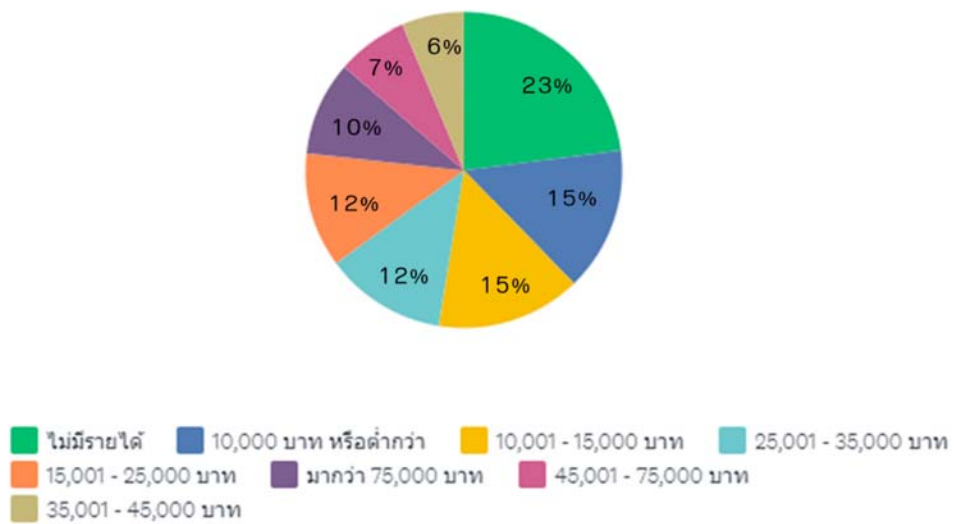
จากการศึกษาพบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นครอบครัวที่มีบุตร มีแนวโน้มใช้จ่ายกับกิจกรรมต่างๆ อาทิ การปั่นจักรยาน การพายคายัค ในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มอื่น ถึงร้อยละ 41 ซึ่งอยู่ในช่วงราคา 501-1,000 บาทต่อคนต่อวัน (ภาพที่ 4.11) ดังนั้นชุมชนสามารถพัฒนาและประชาสัมพันธ์กิจกรรมลักษณะดังกล่าว ในทริปการท่องเที่ยว หรือจัดโปรแกรม Package เสริม จะมีส่วนช่วยเพิ่มรายได้ให้กับการท่องเที่ยวในชุมชน เป็นการพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อต่อยอดกับกลุ่มลูกค้าที่เป็นครอบครัวได้ในอนาคต



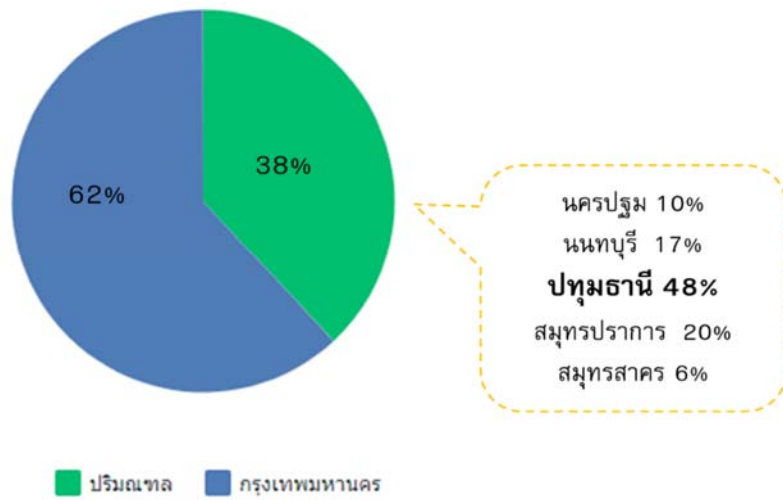
ภาพที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ แยกตามช่วงอายุ (ซ้าย) และสถานะ (ขวา)

รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

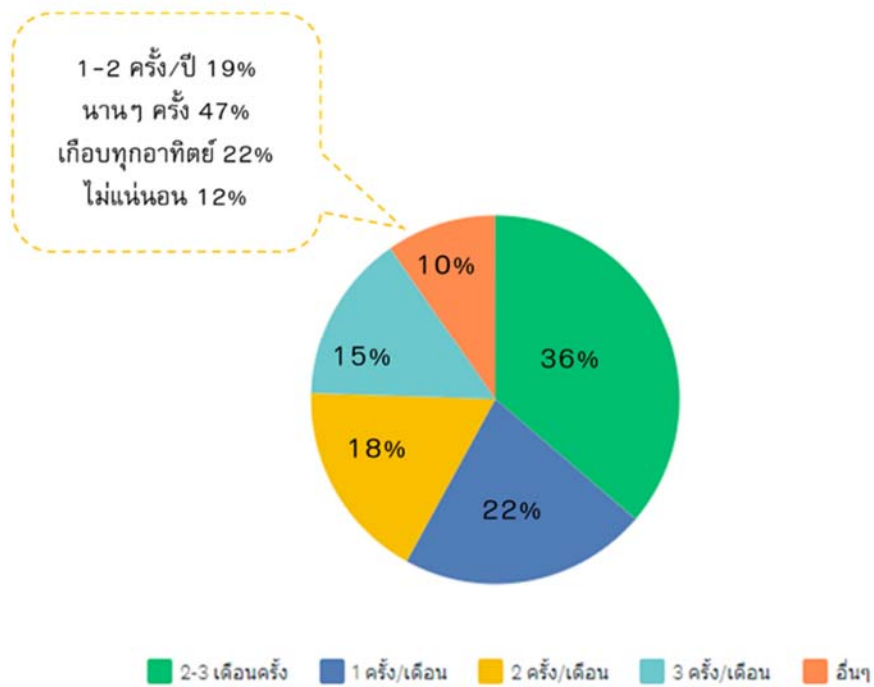
หมายเหตุ : หากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อคำตอบ โปรดระบุคำตอบช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์



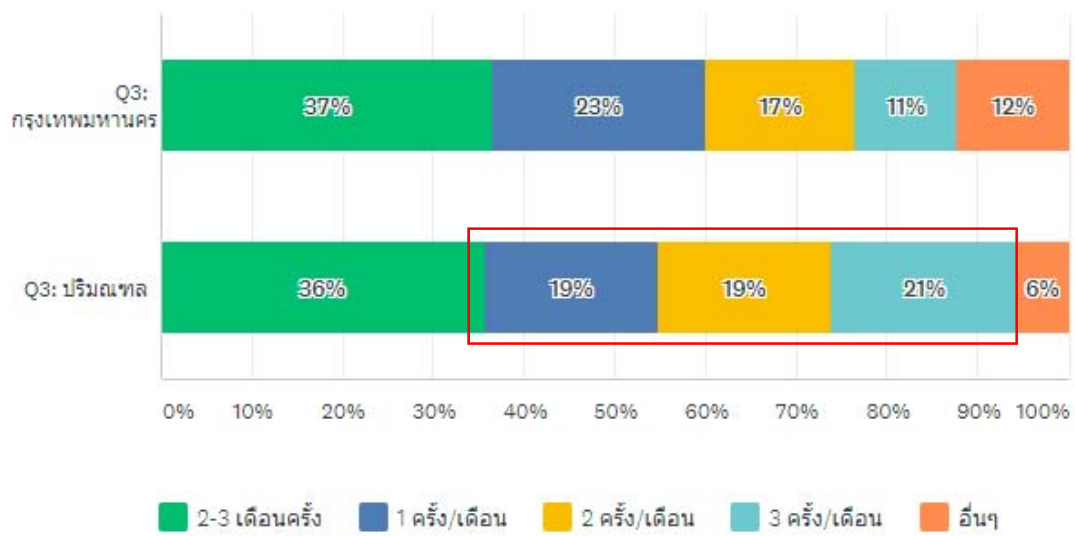
ภาพที่ 4.2 สัดส่วนของรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน



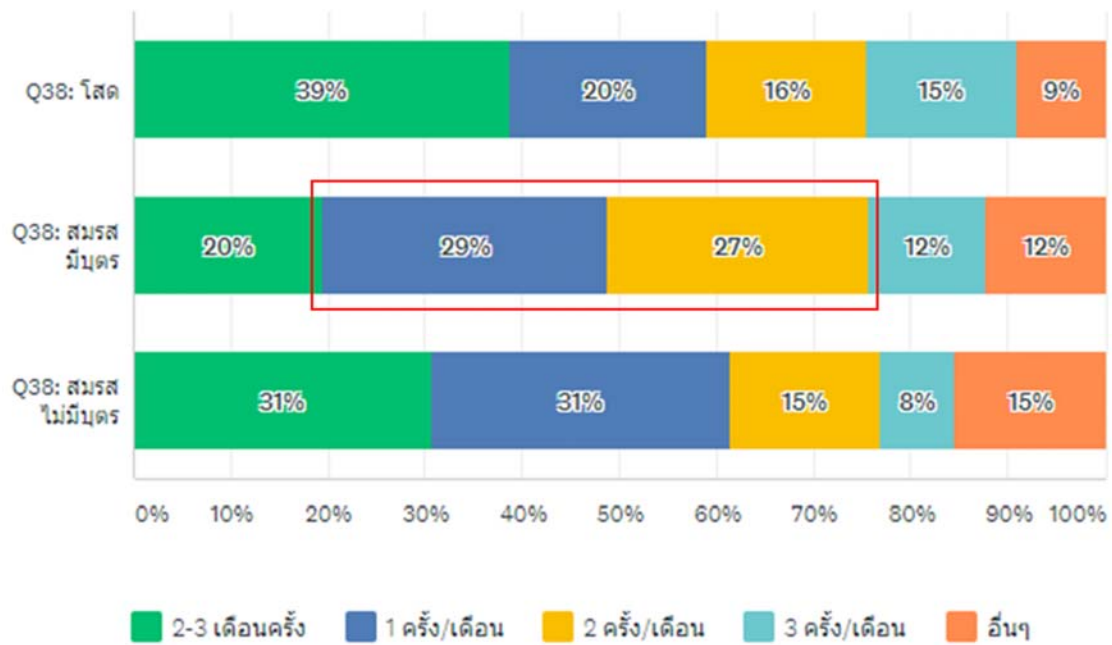
ภาพที่ 4.3 จังหวัดที่พักอาศัย



ภาพที่ 4.4 ความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยว

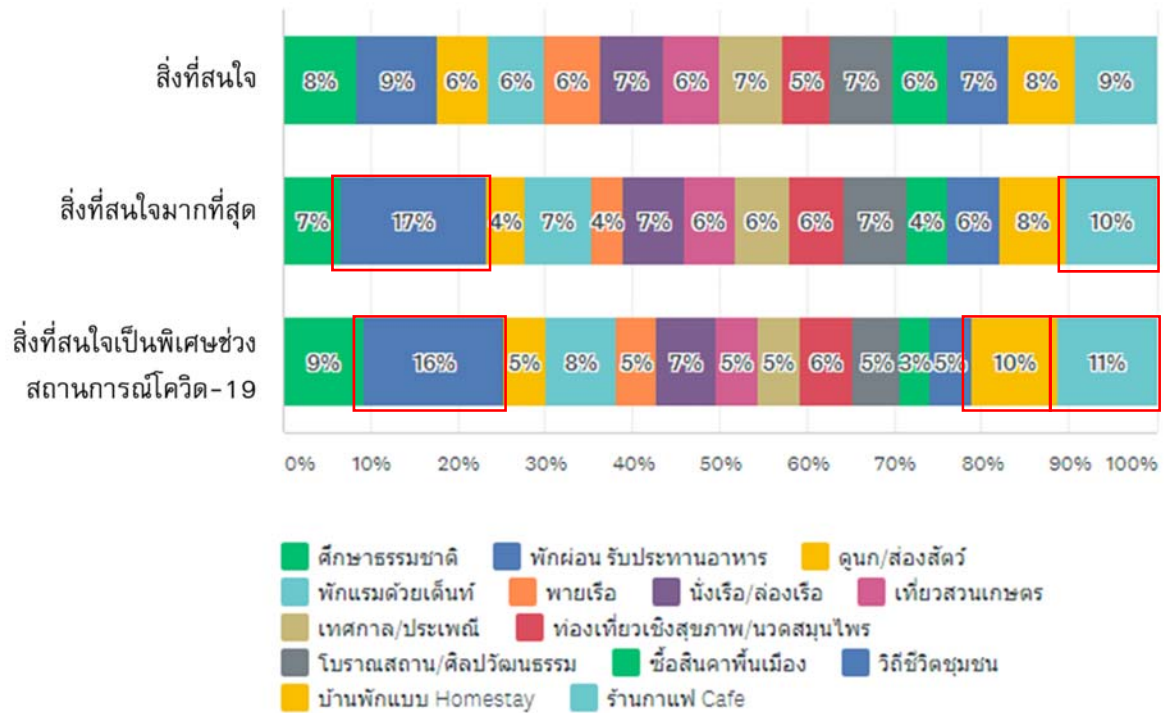


ภาพที่ 4.5 ความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยว



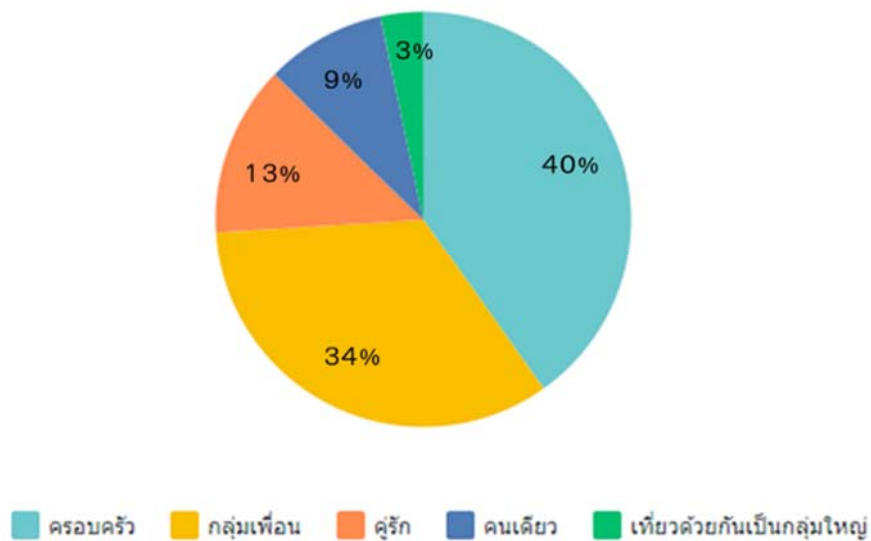
ภาพที่ 4.6 สถานะภาพของนักท่องเที่ยว

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่ท่านสนใจ

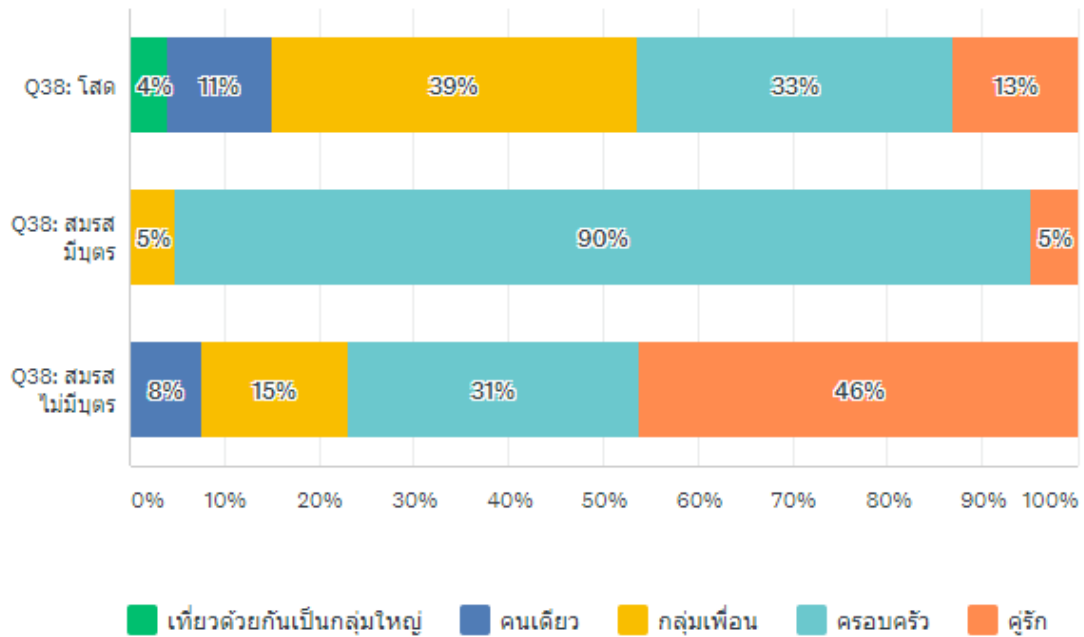


ภาพที่ 4.7 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สนใจ

ลักษณะการเดินทางในการท่องเที่ยวส่วนใหญ่

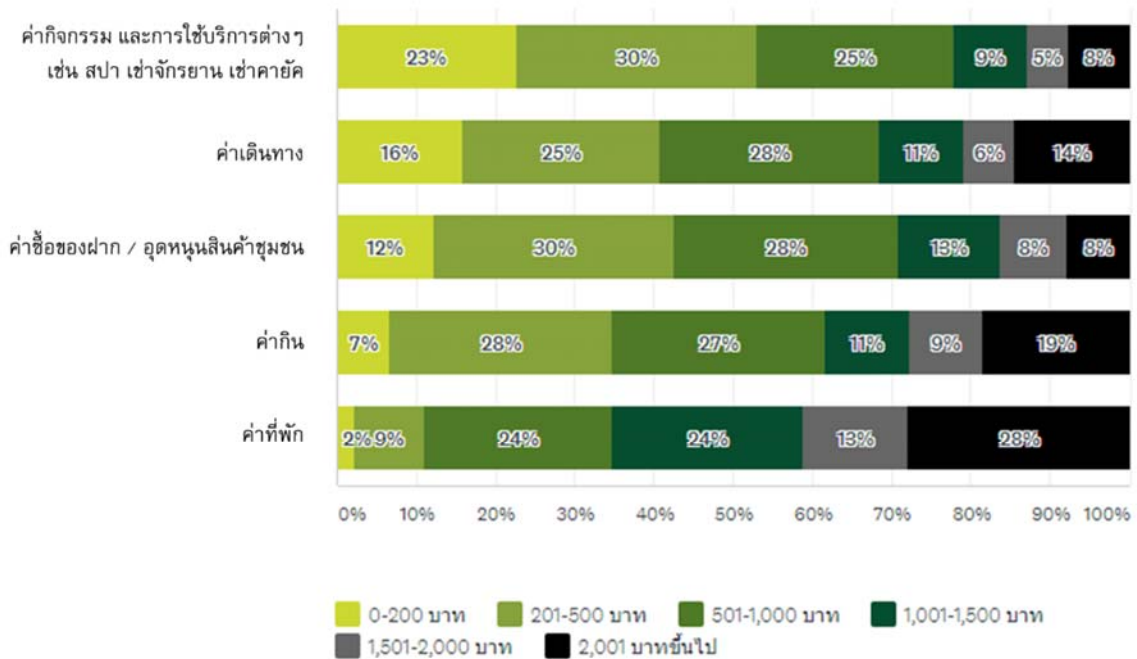


ภาพที่ 4.8 ลักษณะการเดินทางในการท่องเที่ยว

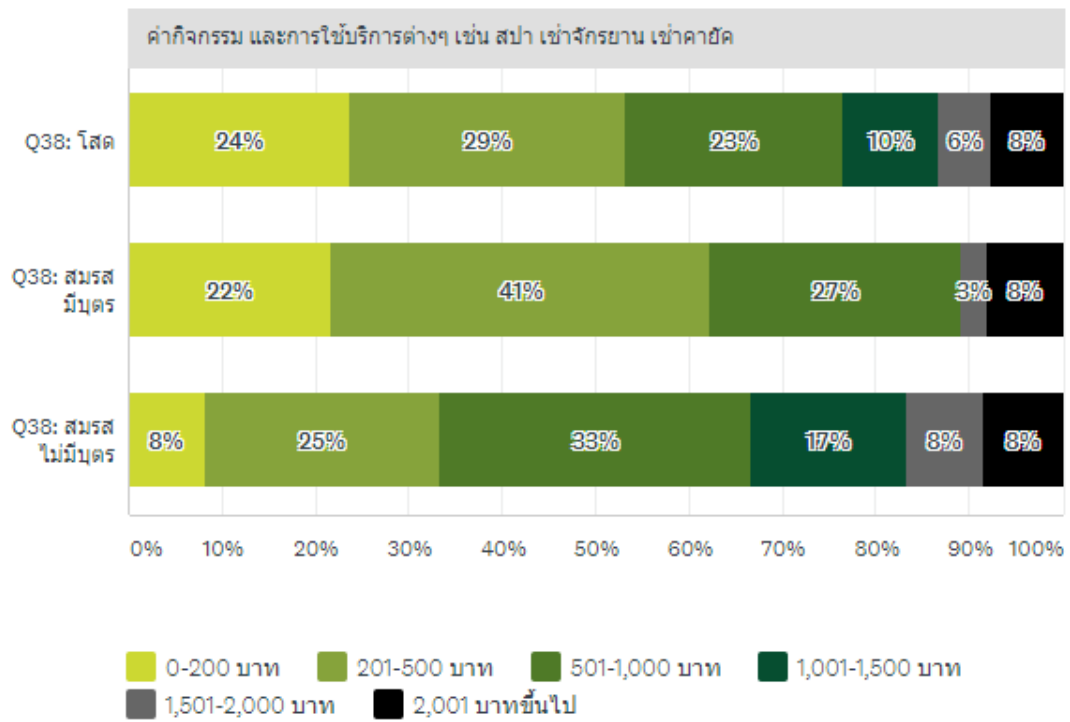


ภาพที่ 4.9 สถานะภาพและลักษณะการเดินทางในการท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของท่านแต่ละครั้ง (เฉลี่ยต่อคนต่อวัน)



ภาพที่ 4.10 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง (เฉลี่ยต่อคนต่อวัน)



ภาพที่ 4.11 ค่ากิจกรรมและการใช้บริการต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวสนใจ

สำหรับ Social Media ยังคงเป็นสิ่งสำคัญที่ชุมชนต้องใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์ นักท่องเที่ยวเลือกสื่อสำหรับดูข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (ภาพที่ 4.12 และตารางที่ 4.20) ดังนั้นการใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก ชุมชนที่จัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ควรมีทักษะในการสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์เหล่านี้ ทั้งการเขียน การถ่ายรูป หรือการทำคลิปวิดีโอ หากชุมชนไม่สามารถทำได้ด้วยตัวเอง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เครือข่าย หรือองค์กรในพื้นที่เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุน

ตารางที่ 4.20 สื่อที่ใช้ดูข้อมูลเรื่องการท่องเที่ยว และสื่อที่ทำให้สนใจเนื้อหาได้มากที่สุด (ร้อยละ)

อันดับ	สื่อที่ใช้ดูข้อมูลเรื่องการท่องเที่ยว	ร้อยละ	สื่อที่ทำให้สนใจเนื้อหาได้มากที่สุด	ร้อยละ
1	รีวิวในเว็บไซต์หรือสื่อออนไลน์	15	สื่อในยูทูบหรืออินสตาแกรม	19
	สื่อในเฟซบุ๊ก	15		
2	สื่อในยูทูบหรืออินสตาแกรม	12	สื่อในเฟซบุ๊ก	15
	สื่อตามเว็บไซต์ต่างๆ	12		
3	ญาติพี่น้อง-คนรู้จักบอกต่อหรือแนะนำ	8	รีวิวในเว็บไซต์หรือสื่อออนไลน์	14

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีประสบการณ์ท่องเที่ยวแนววิถีชุมชนร้อยละ 67 และ ร้อยละ 33 ไม่เคยไปเที่ยวแนววิถีชุมชน (ภาพที่ 4.13) และพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวได้ไปเที่ยวแนววิถีชุมชนครั้งล่าสุด มี 4 อันดับ ดังนี้

อันดับ 1 กรุงเทพมหานคร

อันดับ 2 เชียงใหม่

อันดับ 3 สมุทรปราการ

อันดับ 4 สมุทรสงคราม

แสดงให้เห็นว่าจังหวัดกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และสมุทรสงคราม มีสถานที่ท่องเที่ยวแนววิถีชุมชนเป็นอันดับต้นๆ ใกล้เคียงกับจังหวัดเชียงใหม่ แต่เนื่องด้วยการทำแบบสอบถามครั้งนี้ อยู่ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 จึงเป็นไปได้ว่า การท่องเที่ยวครั้งล่าสุดอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง เพราะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวใกล้บ้าน

กรุงเทพมหานคร มีสถานที่ท่องเที่ยววิถีชุมชนมากมายที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวจากพื้นที่เขตปริมณฑลและจังหวัดใกล้เคียงได้แวะมาเที่ยวในระยะเวลาสั้นๆ และเหมาะในการประชาสัมพันธ์รูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่ให้ต่างชาติได้มาสัมผัส เป็นประสบการณ์ Unseen Bangkok ได้เป็นอย่างดี และเมื่อสอบถามถึงวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยววิถีชุมชนในครั้งนั้น พบว่าร้อยละ 60 เป็นการพักผ่อนหรือท่องเที่ยว รองลงมาคือ เป็นการเดินทางเพื่อทัศนศึกษาหรือแสวงหาความรู้ ร้อยละ 20 (ภาพที่ 4.14)

ปัญหาหรืออุปสรรคที่นักท่องเที่ยวได้ประสบ ในการท่องเที่ยววิถีชุมชนครั้งนั้น คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน (ร้อยละ 24) รองลงมาคือ ด้านข้อมูลการท่องเที่ยว (ร้อยละ 17) และด้านการเดินทางจากที่พักอาศัยไปยังชุมชน (ร้อยละ 12) ตามลำดับ (ภาพที่ 4.15) โดยรายละเอียดของปัญหาหรืออุปสรรคที่นักท่องเที่ยวประสบ แสดงดังตารางที่ 4.21

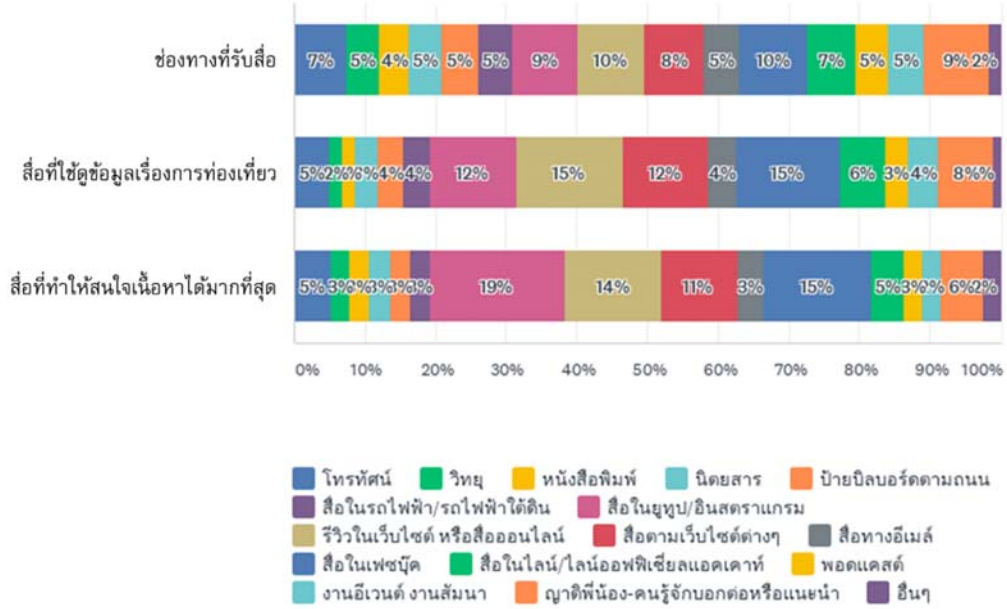
ตารางที่ 4.21 รายละเอียดของปัญหาหรืออุปสรรคที่นักท่องเที่ยวประสบ

อันดับ	รายละเอียดของปัญหาหรืออุปสรรค
1	การเดินทาง อาทิ เดินทางไปยาก ไม่มีรถสาธารณะผ่าน ต้องเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวเท่านั้น
2	การประชาสัมพันธ์ หรือการให้ข้อมูลไม่มีเพียงพอ
3	หาที่พักยาก / ที่พักไม่สะอาด/ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก
4	หาที่จอดรถยาก / จอดรถลำบาก / ที่จอดรถไม่พอ อาหารแพง / ไม่อร่อย / ร้านอาหารน้อย / หาของฝากยาก ไม่ค่อยมีกิจกรรมให้ทำ
5	ห้องน้ำไม่สะอาด / สภาพแวดล้อมไม่สะอาด
6	ข้อมูลไม่ตรงกับ internet / คนเยอะ / ไม่มี wifi-ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ / ของราคาแพง

สำหรับประเด็นคำถาม การท่องเที่ยวชุมชนมีประโยชน์อย่างไร ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลดังนี้

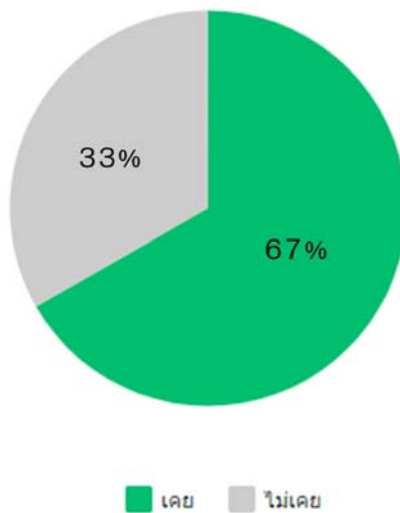
1. สร้างรายได้ให้คนในชุมชน
2. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนและนักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชน
3. สนับสนุนชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนา

โดยปกติแล้วคุณรับสื่อช่องทางใดบ้าง และสื่อใดบ้างที่คุณใช้ดูข้อมูลเรื่องการท่องเที่ยว และ สื่อใดเป็นสื่อที่ทำให้คุณสนใจเนื้อหาได้มากที่สุด



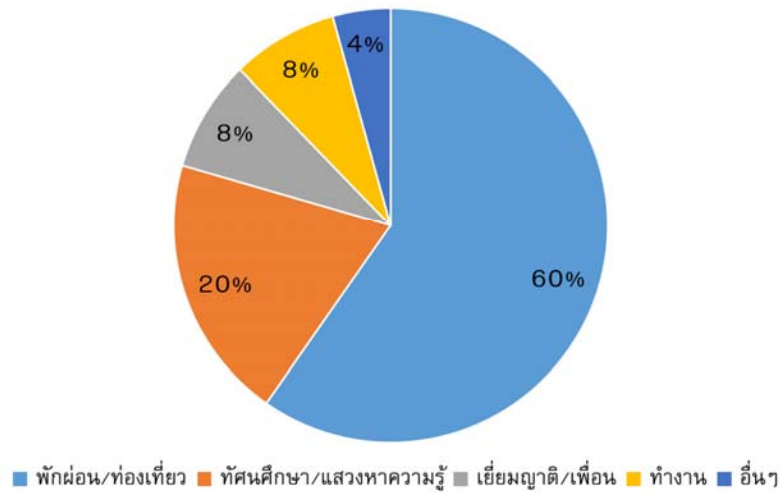
ภาพที่ 4.12 ช่องทางในการรับสื่อ ประเภทสื่อข้อมูลการท่องเที่ยว และสื่อที่ทำให้สนใจเนื้อหาได้มากที่สุด

คุณเคยเดินทางไปท่องเที่ยวแนววิถีชีวิตชุมชนหรือไม่

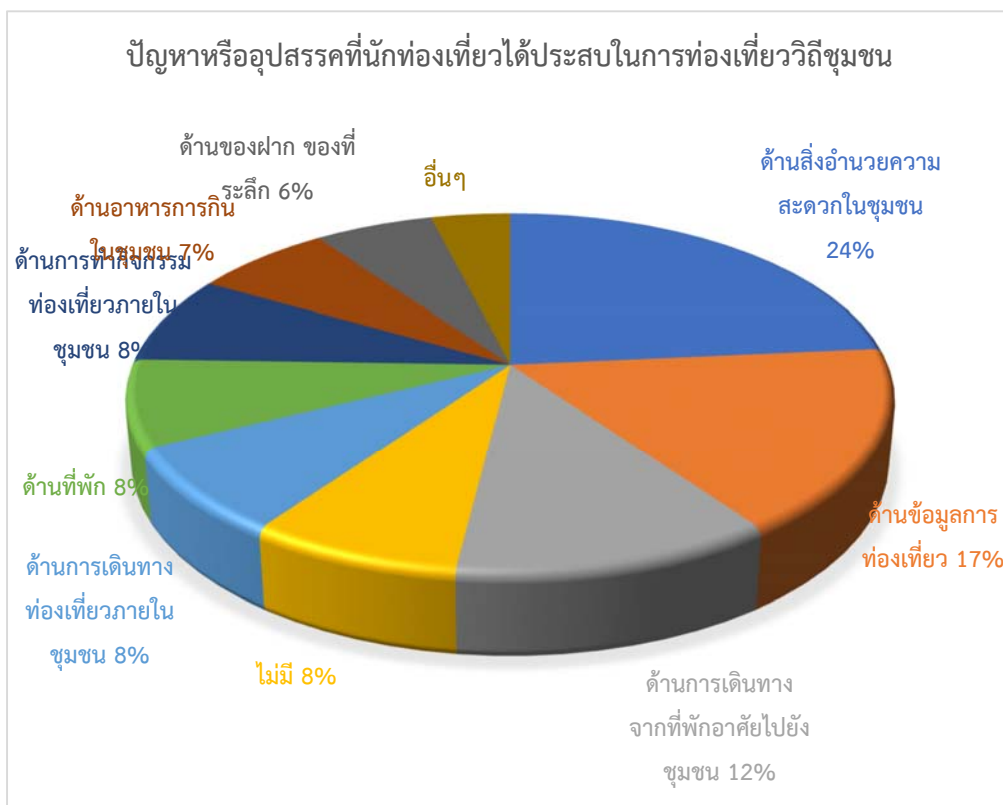


ภาพที่ 4.13 ประสบการณ์เดินทางไปท่องเที่ยวแนววิถีชีวิตชุมชน

วัตถุประสงค์ในการเดินทางไปในครั้งนั้นคือ



ภาพที่ 4.14 วัตถุประสงค์ในการเดินทางไปท่องเที่ยวชุมชนครั้งล่าสุด



ภาพที่ 4.15 ปัญหาหรืออุปสรรคที่นักท่องเที่ยวได้ประสบในการท่องเที่ยววิถีชุมชน

ประสบการณ์การท่องเที่ยวในย่านบางมด ร้อยละ 69 ไม่เคยมาเที่ยว (ภาพที่ 4.16) จึงเป็นโอกาสที่เหมาะสมต่อการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว สำหรับคนที่เคยมาเที่ยวย่านคลองบางมด (เขตทุ่งครุ เขตบางขุนเทียน เขตจอมทอง) ร้อยละ 31 พบปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเจอจากการท่องเที่ยวในครั้งนั้น สรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาด้านการให้ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์

- ไม่มีข้อมูลในการเดินทาง ข้อมูลที่ตั้งไม่ชัดเจน
- ไม่มีป้ายแผนที่ หรือป้ายบอกทาง ทำให้ไม่รู้ว่าจะไปทางไหน
- ไม่มีข้อมูลประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของบางมด
- ข้อมูลทางออนไลน์ไม่ค่อยมี

2) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

- มีจุดพักคอยน้อยเกินไป แดดร้อนไม่มีที่ร่มให้แวะพัก
- ประสานงานกับคนในชุมชนค่อนข้างลำบาก เพราะชุมชนเล็กและแออัด
- คนแออัด บางจุดที่มีการทำกิจกรรม ทำให้ต้องรอเวลาเพิ่มเติมของ และทำให้พลาดในการร่วมกิจกรรมบางจุด
- กิจกรรมน้อยเกินไป
- จุดท่องเที่ยวแต่ละจุดมีระยะไกลกัน
- บางจุดมีแสงสว่างไม่เพียงพอ ทำให้มืดและเปลี่ยว เสี่ยงตกคลอง

3) ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

- ห้องน้ำน้อย
- ที่จอดรถมีจำกัด
- ไม่ค่อยมีร้านค้า ร้านขายของ/ ของฝาก/ของที่ระลึกไม่น่าสนใจ

4) ปัญหาเกี่ยวกับการเดินทาง

- หาทางเข้าไม่เจอ/ Google map นำทางไปสถานที่อื่น
- เดินทางเข้าไปลำบาก ต้องมีรถยนต์ส่วนตัว
- ถ้าใช้ขนส่งสาธารณะ ต้องเดินทางหลายต่อ ค่าใช้จ่ายสูง
- สถานที่ท่องเที่ยวอยู่ไกล
- มีความเสี่ยงอันตรายในการใช้จักรยานเดินทางไปท่องเที่ยวเพราะผ่านถนนใหญ่

5) ปัญหาด้านอื่นๆ

- มีแหล่งขยะและจุดปล่อยน้ำเสีย
- ขาดความเข้าใจในความต่างทางศาสนา

โดยมีข้อเสนอแนะ คือ

- ต้องการให้มีโปรแกรมในหลายๆ แบบ เพื่อให้สามารถเลือกได้ตามความต้องการของตนเอง
- ควรมีป้ายบอกชัดเจน จัดสถานที่ให้รถสามารถเข้าออกได้สะดวก ความสะอาดในทุกบริเวณ
- ควรมีรูปหรือข้อมูลที่บอกถึงจุดเด่น/จุดน่าเที่ยว

นึกถึงบางมด นึกถึงอะไร ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 24) ตอบว่า “ส้มบางมด” และร้อยละ 17.8 คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งเป็นอัตลักษณ์และสถาบันการศึกษาของพื้นที่ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นวัยนักศึกษา และอื่นๆ (ร้อยละ 59) อาทิ คลอง ตลาดริมคลอง บางขุนเทียน ชายทะเล ธรรมชาติ สวนธนบุรีรมย์ เส้นทางปั่นริมคลอง สวน วัดพุทธบูชา วิถีชีวิตริมคลอง ดังนั้นหากต้องการสร้างภาพลักษณ์ของ “ย่านบางมด” ให้มีความชัดเจน ควรสื่อสารส้มบางมด คลอง ตลาดริมคลอง ธรรมชาติ สวนเกษตร และวิถีชีวิตริมคลอง โดยใช้สถานที่หน่วยงานภาครัฐ อาทิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สวนธนบุรีรมย์ และวัดพุทธบูชา เป็นจุดในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมเชิงท่องเที่ยว

แรงจูงใจที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยากมาเที่ยวย่านคลองบางมด มากที่สุด (ร้อยละ 20) คือ การได้ชื่นชมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนริมคลอง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ชายทะเลบางขุนเทียน) รองลงมาคือ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติริมคลอง และความต้องการท่องเที่ยวในแหล่งใกล้กรุงเทพฯ (ร้อยละ 19) และร้อยละ 3.17 คือ มีอาหารฮาลาลที่อร่อยและหาทานได้ยาก และมีกิจกรรมพายเรือคายัคตามเส้นทางคลอง ทั้งนี้ประเด็น เรื่องส้มบางมด กลายเป็นอันดับท้ายๆ ที่นักท่องเที่ยวสนใจ (ภาพที่ 4.17) ดังนั้น หากจะการนำเสนอการท่องเที่ยวที่มีเรื่องส้มบางมด ควรมีการออกแบบควบคู่กับการทำกิจกรรม หรือสามารถเสริมไปกับการพูดคุยหรือการบอกเล่าของคนในชุมชน หากมีการให้ข้อมูลเรื่องส้มบางมดตามจุดท่องเที่ยวแต่ละจุด อาจช่วยให้น่าสนใจมากขึ้น หรือการจัดแสดงรูปภาพสวนส้มบางมดในอดีตตามบ้านเรือนต่างๆ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ข้อมูลผ่านการเห็นด้วยตา อีกรูปแบบหนึ่ง คือ การส่งเสริมให้บ้านริมคลองปลูกส้มบางมดในกระถางเพื่อเป็นการอนุรักษ์ร่วมกัน

ความเห็นต่อการจัดทริปท่องเที่ยวริมคลองบางมด กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสนใจมากที่สุด คือ การล่องเรือไปกินของอร่อยริมคลอง ร้อยละ 23 (สอดคล้องกับผลการสอบถามที่พบกว่าการพักผ่อนและรับประทานอาหาร คือ สิ่งที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด) รองลงมาคือ กิจกรรมพายเรืออาบป่า และขี่ scooter ไฟฟ้าเที่ยวริมคลอง และการเปิดประสบการณ์เรียนขับเรือยนต์ท่องเที่ยวริมคลอง (ภาพที่ 4.18) ผลจากการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอดกิจกรรมในชุมชนได้ต่อไป ทั้งนี้จากภาพที่ 4.19 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 24 เห็นว่าการล่องเรือไปกินของอร่อยริมคลองมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 1,000 บาท ส่วนกิจกรรมพายเรืออาบป่ามีความเห็นเรื่องราคาที่หลากหลาย ตั้งแต่ 250 – มากกว่า 1,000 บาท กิจกรรมขี่ scooter ไฟฟ้าเที่ยวริมคลอง

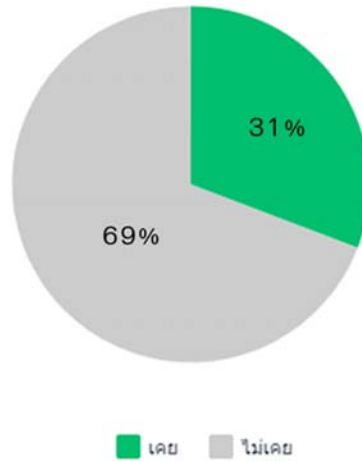
ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ากิจกรรมนี้มีค่าใช้จ่าย 1,000 บาท และกิจกรรมการเปิดประสบการณ์เรียนขับเรือยนต์ท่องเที่ยวริมคลอง มีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 750 – มากกว่า 1,000 บาท

ความกังวลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางเรือ

เมื่อสอบถามถึงความกังวลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางเรือ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 17 มีความกังวลว่าจะตกรน้ำหรือเกิดอุบัติเหตุ รองลงมาคือ ไม่มีความกังวล (ร้อยละ 16) และกลัวสัตว์อันตรายในน้ำ รวมทั้งยุงและแมลง (ร้อยละ 10) ตามลำดับ และความกังวลอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางเรือ อาทิ ค่าใช้จ่าย ราคาระบบนิเวศ และชุมชน พายเรือไม่เป็น (ภาพที่ 4.20) นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความกังวลด้านอื่นๆ ดังนี้

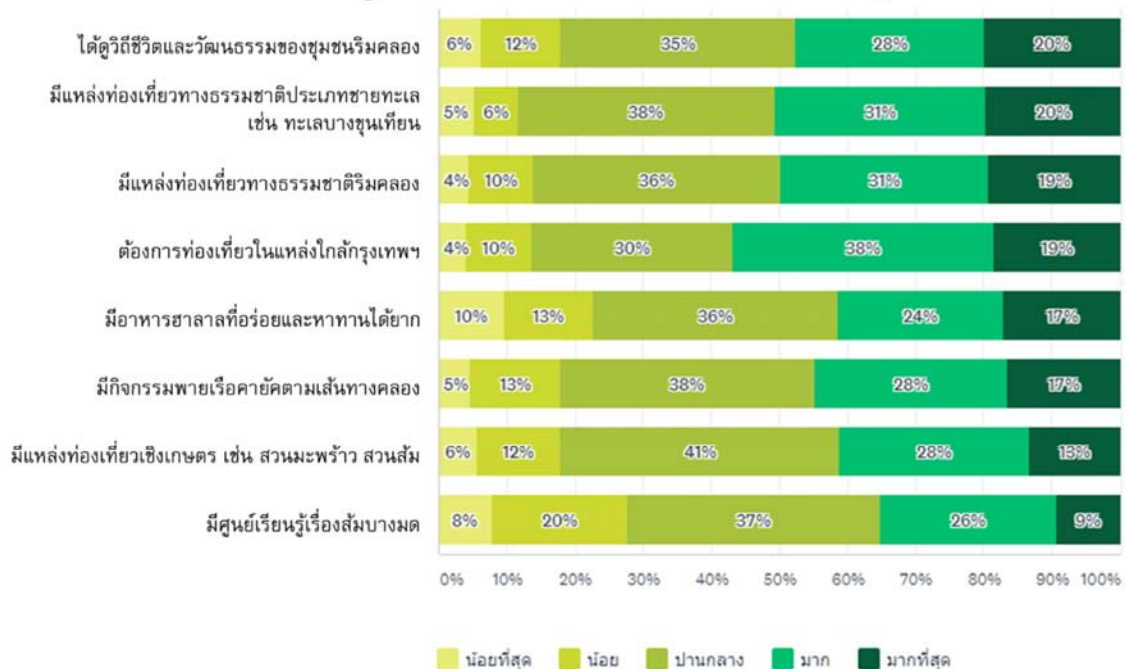
- เจ้าของเรือควรมีอุปกรณ์ Safety ทำให้รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด/ ควรมีการประกันการเดินทาง มีชูชีพ และมีมารยาทในการขับเรือ
- ทักษะสภาพข้างทางและน้ำในคลอง/ คลองยังไม่สะอาด
- สภาพอากาศที่อาจเป็นอุปสรรค เช่น อากาศร้อนอบอ้าวเกินไป ฝนตก ลมพัดแรง
- กิจกรรมสอนขับเรือยนต์ในคลอง ค่อนข้างมีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุต่อนักท่องเที่ยวและคนชุมชน ควรเน้นเรื่องความปลอดภัยและใส่เสื้อชูชีพ

ท่านเคยเดินทางมาท่องเที่ยวแถวย่านคลองบางมด
หรือเขตบางขุนเทียน ทุ่งครุ จอมทอง มาก่อนหรือไม่

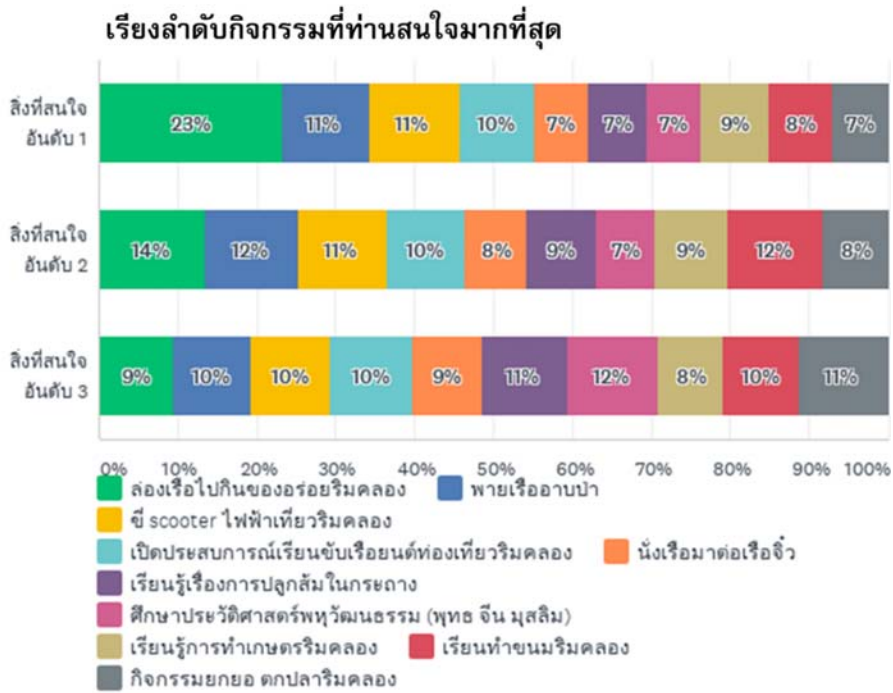


ภาพที่ 4.16 ประสบการณ์การท่องเที่ยวในย่านบางมด

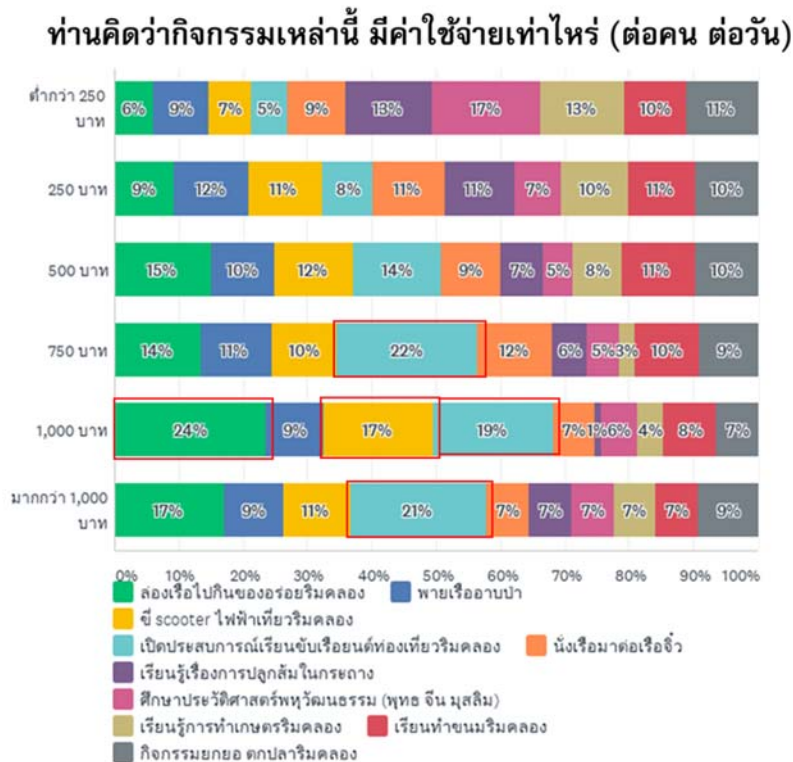
แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในย่านคลองบางมด (หากท่านมีโอกาสได้มาเที่ยว)



ภาพที่ 4.17 แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในย่านคลองบางมด

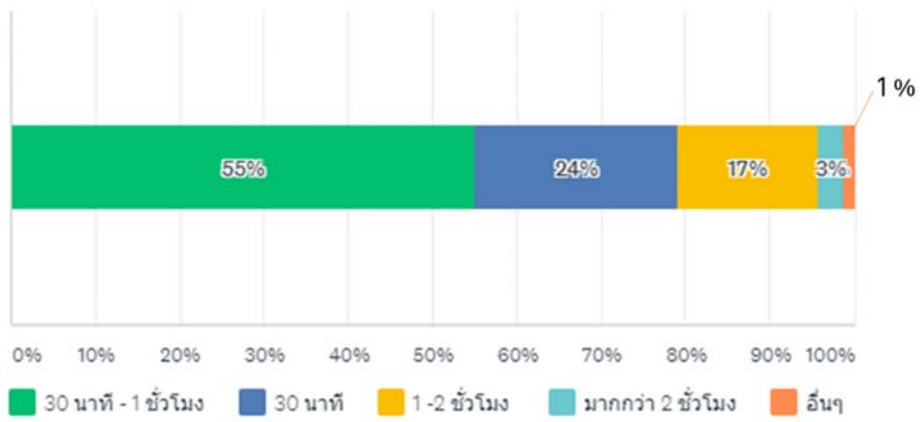


ภาพที่ 4.18 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ต่อการจัดทริปท่องเที่ยวริมคลองบางมด



ภาพที่ 4.19 ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อกิจกรรมที่สนใจ (ต่อคน ต่อวัน)

ถ้ามีการจัดกิจกรรมพายเรือคายัค ระยะเวลาที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร



ภาพที่ 4.20 ระยะเวลาที่เหมาะสมต่อกิจกรรมพายเรือคายัค

ความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ "ส้มบางมด" ด้วยการท่องเที่ยว

• ส้มบางมดสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการฟื้นฟูวิถีคนสวนริมคลอง สามารถออกแบบกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ส้มบางมดได้ อาทิ สอนการปลูกและดูแลด้วยวิธีที่ง่าย ทำให้เกิดการบอกต่อหรือสื่อสารในกลุ่มคนรู้จัก

• การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหลักและสำคัญของประเทศไทย การผสมผสานกับผลิตภัณฑ์ของพื้นที่เป็นมีแนวทางที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์

- ต้องทำให้ส้มบางมดเป็นที่รู้จักมากขึ้น เพื่อให้ชาวสวนกลับมาปลูก
- เพื่อให้คนรุ่นหลังได้รู้จักเรื่องราวของ “ส้มบางมด”
- เป็นสิ่งที่ดีต่อคนในชุมชน ทำให้เกิดรายได้ เป็นแหล่งให้ผู้คนที่สนใจได้ศึกษาส้มบางมด
- สามารถนำต้นส้มบางมดมาจำหน่ายให้เป็นที่รู้จักและสาธิตการปลูก การดูแลให้กับนักท่องเที่ยว
- พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP โดยใช้ส้มบางมดมาประกอบ
- ส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรในท้องถิ่น
- เป็นการเปิดประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยว สร้างแรงบันดาลใจให้นักท่องเที่ยวนำไปขยายพันธุ์ได้
- ควรอนุรักษ์เพื่อเชิดชูของดีประจำเขต
- พัฒนาให้เป็นท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์จากส้มบางมดเพื่อบริการนักท่องเที่ยว
- เป็นการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้อัตลักษณ์ของชุมชน ไป

พร้อมทั้งทำให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

• คนส่วนใหญ่เน้นการท่องเที่ยวพักผ่อนรับประทานอาหาร จึงอาจจะเห็นว่าการจัดท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการจัดฉากหรือไม่

- ทำอย่างไรให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวาง
- ควรเน้นส่งเสริมสนับสนุนคนในพื้นที่ให้กลับมาปลูกส้มบางมดก่อนดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยว

• ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐกับชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของส้มบางมดให้คงอยู่กับชุมชน

• การท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการปลูกส้มบางมดในพื้นที่ ซึ่งอาจเกิดการปลูกมากขึ้นจากการจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว จนทำให้เกิดการตัดต่อสายพันธุ์และทำให้สายพันธุ์ดั้งเดิมสูญหายไป หรืออาจจะทำให้เกิดวัฒนธรรมการปลูกส้มบางมดมากขึ้น จนมีชื่อเสียงและเป็นที่ต้องการของตลาดทำให้คนในพื้นที่มีรายได้มากขึ้นได้

• ทำอย่างไรให้คนอื่นมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของสวน เพื่อรักษาพื้นที่สวนเกษตรไว้มิให้เปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่อย่างอื่น

- นำเสนอกิจกรรมที่น่าสนใจ อาทิ ร้านอาหารในสวน สามารถพายเรือชมสวน และสร้างผลิตภัณฑ์หรือแปรรูปให้หลากหลาย เพราะส้มบางมดมีประโยชน์และควรเน้นเรื่องสุขภาพปลอดสารเคมี เพราะการปลูกส้มใช้สารเคมีค่อนข้างมาก รวมทั้งเน้นการกำจัดขยะอย่างถูกต้องในชุมชน
- พาเที่ยวชมสวนส้มบางมด หรือสวนเกษตรโบราณ บอกเล่าเรื่องราวของสวนที่ผ่านช่วงความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
- ควรมีวิธีที่คนแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวที่โดดเด่น ก่อนถึงแหล่งท่องเที่ยว

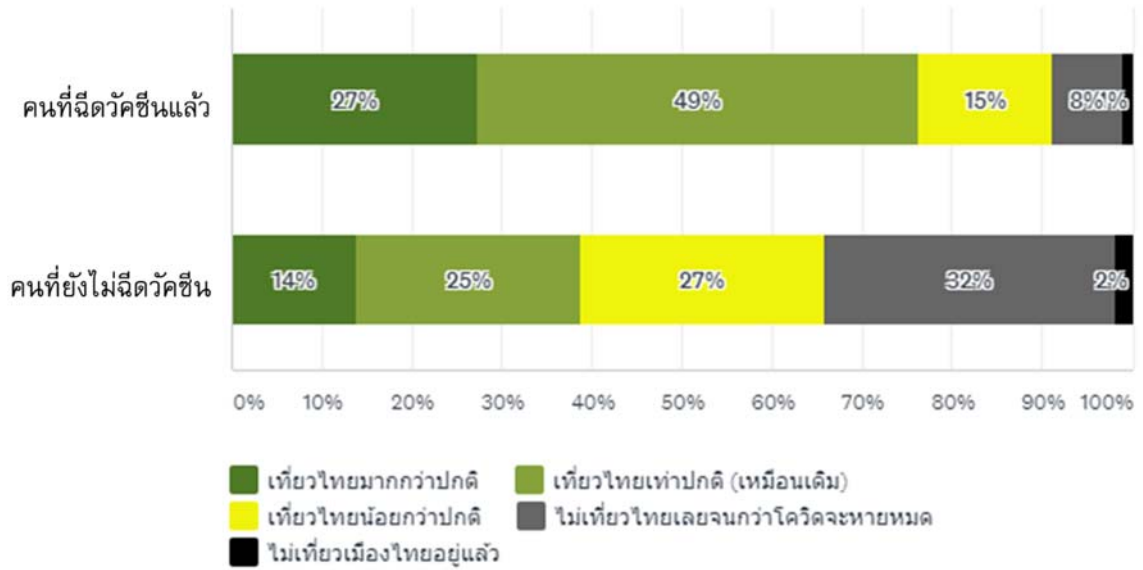
มุมมองเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอนาคต

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 49 ของผู้ที่ฉีดวัคซีน เห็นว่าจะวางแผนท่องเที่ยวในประเทศไทยเหมือนเดิม และร้อยละ 27 เห็นว่าจะเที่ยวในเมืองไทยมากกว่าปกติ ส่วนผู้ที่ไม่ได้ฉีดวัคซีนมีแนวโน้มที่จะไม่ท่องเที่ยวจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น หรือจนกว่าจะได้รับวัคซีน ในขณะที่ร้อยละ 27 ของผู้ที่ไม่ได้ฉีดวัคซีนเห็นว่าจะเที่ยวในเมืองไทยแต่อาจจะน้อยกว่าปกติ (ภาพที่ 4.21) ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสม ควรมีลักษณะกลุ่มปิดในรูปแบบครอบครัวมากที่สุดถึงร้อยละ 40 และรองลงมาคือ การท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 34) ตามลำดับ (ภาพที่ 4.22) ดังนั้น หากกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนจะจัดกิจกรรมให้กลุ่มคนเหล่านี้ ควรเป็นกิจกรรมเที่ยวแบบกลุ่มปิด โดยจำนวนที่เหมาะสม คือ 3-5 คน หรือ 5-10 คน

การเที่ยวใกล้บ้านในมุมมองของนักท่องเที่ยว ร้อยละ 33 เห็นว่าไม่ควรเกิน 16-20 กิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมไปถึงพื้นที่ในปริมณฑล รองลงมาคือ ร้อยละ 25 เห็นว่าไม่ควรเกิน 6-10 กิโลเมตร และร้อยละ 23 เห็นว่าไม่ควรเกิน 3-5 กิโลเมตร (ภาพที่ 4.23) โดยมีระยะเวลาในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวใกล้บ้านไม่เกิน 60 นาที (ร้อยละ 60) แสดงดังภาพที่ 4.24

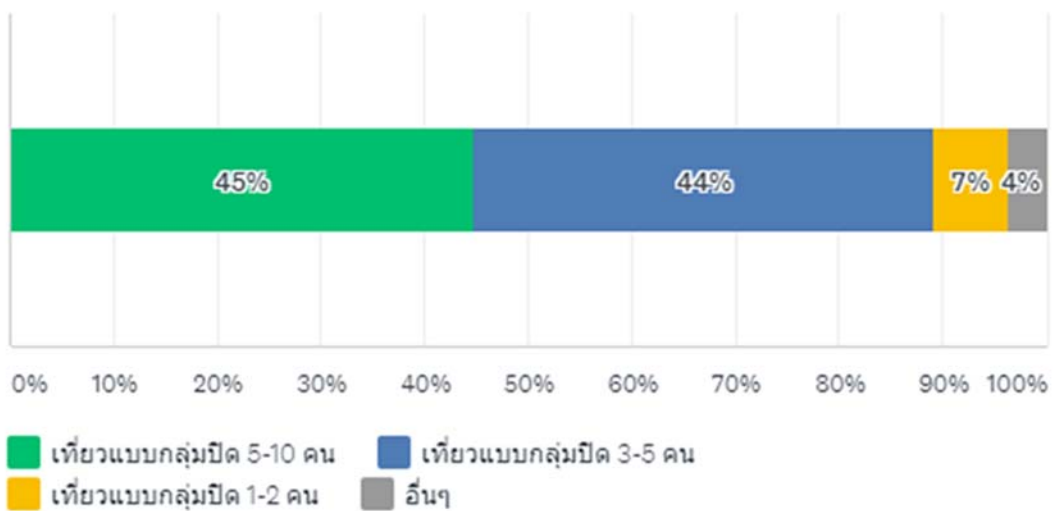
สถานที่ท่องเที่ยวแนววิถีชีวิตชุมชนในระยะใกล้บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็น คือ ตลาดน้ำ อาทิ ตลาดบางน้ำผึ้ง คลองบางหลวง ตลาดน้ำคลองลัดมะยม ตลาดน้ำคลองสวน ตลาดดอนหวาย ตลาดหัวตะเข้ ตลาดน้ำรังสิต รองลงมาคือ วัด คาเฟ่ใกล้บ้าน สวนสาธารณะหรือสถานที่ที่เป็นที่รู้จัก อาทิ บางกระเจ้า เกาะเกร็ด เกาะรัตนโกสินทร์ เมืองโบราณ บางปู พิพิธภัณฑ์ เขาวราช ตลาดพลู พัทยา อัมพวา บางรัก คลองโอง่าง นางเลิ้ง พาหุรัด บางลำพู ภูฎีจิ้น

ในอนาคต ท่านวางแผนจะท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างไร (เทียบกับภาวะปกติก่อนมีโควิดระบาศ)



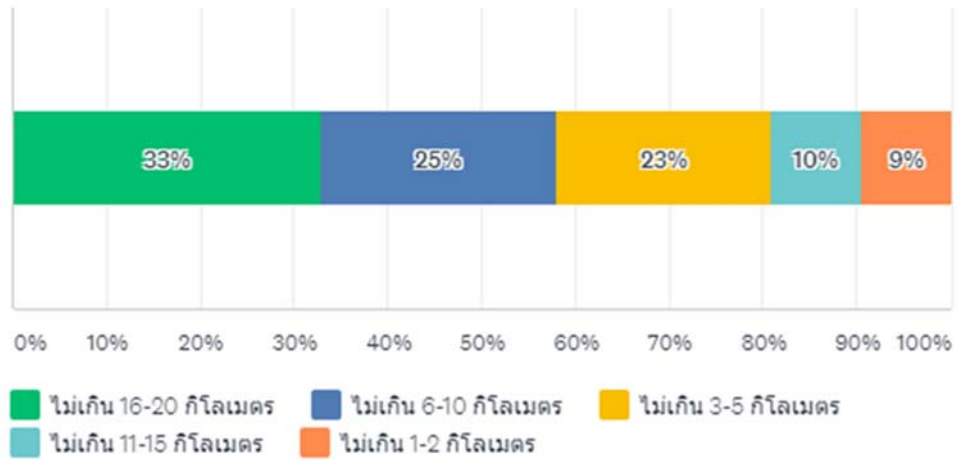
ภาพที่ 4.21 การวางแผนท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างไร (เทียบกับภาวะปกติก่อนมีโควิดระบาศ)

หากชุมชนมีการจัดการการท่องเที่ยวแบบกลุ่มปิด โดยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ควรเป็นรูปแบบใดที่ท่านคิดว่าเหมาะสม



ภาพที่ 4.22 รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนแบบกลุ่มปิด โดยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม

"ระยะทาง" ในการท่องเที่ยวขอโต ที่คุณคิดว่าเป็นระยะ "ใกล้บ้าน"



ภาพที่ 4.23 "ระยะทาง" ในการท่องเที่ยวขอโต ที่คุณคิดว่าเป็นระยะ "ใกล้บ้าน"

ระยะเวลาในการเดินทางไปยังสถานที่เที่ยวใกล้บ้านที่ท่านคิดว่าเหมาะสม



ไม่เกิน 1 ชั่วโมง	60%
1-2 ชั่วโมง	31%
2-3 ชั่วโมง	7%
อื่นๆ	1%

ภาพที่ 4.24 ระยะเวลาในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวใกล้บ้าน

มุมมองและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนหลังการระบาดของโรคโควิด-19

ด้านที่ 1 การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. มีการจัดการที่ดี
 - ลงทะเบียนเพื่อจองล่วงหน้า และนักท่องเที่ยวสามารถเลือกออกแบบเองได้
 - ทดสอบทริปท่องเที่ยวก่อนเปิดกิจการ เพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมนั้นเหมาะสม
 - จัดโปรโมชั่น มีกิจกรรมหรือ Content ที่น่าสนใจและเป็นจุดเด่นของชุมชน
 - วางแผนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม และมีมูมถ่ายรูปเพื่อโพสต์โซเชียลมีเดีย
 - วางแผนสำรองสำหรับเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ (มลพิษทางเสียง ขยะปนเปื้อนเชื้อโรค อุบัติเหตุ)
 - มีการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
 - จัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้สะอาด ปลอดภัย มีระเบียบเรียบร้อย ปลูกต้นไม้และดอกไม้ให้สวยงาม ตกแต่งบ้านเรือนให้น่ามอง
2. มีการพัฒนาทักษะการใช้สื่อ เว็บไซต์ และเทคโนโลยีออนไลน์
 - สื่อสารออนไลน์ประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ นำเสนอสภาพชุมชนและธรรมชาติที่ได้รับการจัดระเบียบและปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือนำเที่ยวออนไลน์แบบ live
 - จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนออนไลน์

ด้านที่ 2 การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการกระจายผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น สังคม และคุณภาพชีวิต

1. สนับสนุนการนำผลิตภัณฑ์ชุมชนมาประกอบอาหาร (อัตลักษณ์ เรียบง่าย เป็นธรรมชาติ อร่อย ราคาไม่แพง) ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ทำให้ชุมชนมีรายได้
2. ทำการท่องเที่ยวแนวลึกเพื่อสร้างความประทับใจมากกว่าสร้างรายได้แบบ quick win
3. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและชุมชน นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว และการช่วยเหลือด้านการเงิน

ด้านที่ 3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม

1. มีจุดมุ่งหมาย มีวินัย สามัคคี ใส่ใจรักษาสิ่งแวดล้อม พัฒนาแหล่งธรรมชาติเพราะธรรมชาติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ที่ดีที่สุด
2. ชวนทำกิจกรรมใกล้ชิดธรรมชาติ หรือมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน อาทิ ปลูกต้นไม้ (ผัก พืชสมุนไพร) ทำอาหารจากผลผลิตชุมชนหรือผลผลิตที่หารับประทานค่อนข้างยาก
3. จัด package ให้เหมาะสมกับคนแต่ละกลุ่มอายุ อาทิ ใช้ชีวิตชาวสวน 1 วัน เรียนรู้การทำสวนส้ม บางมด/ ทริปถ่ายรูปที่มี Theme

ด้านที่ 4 การบริการและมีความปลอดภัยของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. มีระบบการจัดการมาตรการป้องกันโควิด
 - รองรับกลุ่มปิด หรือจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยว
 - มีมาตรการตรวจคัดกรองและป้องกัน อาทิ ใส่หน้ากากอนามัย แสดงผลการฉีดวัคซีน
 - จัดสรรพื้นที่ให้ปลอดภัยโปร่งไม่แออัด/ จัดโซนนิ่งกลุ่มย่อยในการทำกิจกรรมที่ดูแลทั่วถึง
 - มีกิจกรรมที่เข้ากับยุค New Normal
2. ทุกคนในชุมชนควรได้รับการฉีดวัคซีน เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้คนในการมาทำกิจกรรมต่างๆ

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในกระถางเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน มี *วัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ* คือ 1) เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะปลูก 2) เพื่อพัฒนาส้มบางมดในภาชนะปลูกสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน และ 3) เพื่อร่วมการอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนริมคลองบางมด *ผ่านกิจกรรม 8 เรื่อง* ได้แก่ 1) ประชุมคณะทำงาน และประชุมชี้แจงการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมาย 2) สำรวจเส้นทางท่องเที่ยว (ทางเรือ) แหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด และถ่ายทำสื่อประชาสัมพันธ์กลุ่มท่องเที่ยว 3) อบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน (การเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อการประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page/ การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ/ ศึกษาดูงานเรื่อง การปลูก การดูแล และการทำกิ่งตอนส้มเขียวหวาน ณ สวนสัมปติกิจ ตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี) 4) ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด (กลุ่มครอบครัวและกลุ่มวัยทำงาน) 5) อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มในภาชนะปลูกสนับสนุนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้แก่กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ และสวนส้มนายสมจิตร จุลมานะ 6) กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว “เปิดบ้าน เปิดคลอง เปิดวิถีบางมด ครั้งที่ 5 ตอน สายน้ำเชื่อมวิถี สามัคคีเชื่อมพลัง ณ ลานวัฒนธรรมมัชยิดนุรุลหุดา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ 7) อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติกให้กับกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจดารู้อิบาดะห์ (กลุ่มท่องเที่ยวกัมปงในดงปรีอ) กลุ่มเกษตรกรไร่สนามชัย (แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน) และกลุ่มธนาคารต้นไม้ (แขวงบางมด เขตทุ่งครุ) และ 8) ศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด (New Normal BangMod Travel)

5.1 สรุปผลการดำเนินงาน

คณะทำงานได้สรุปผลการดำเนินงานออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะปลูก 2) พัฒนาส้มบางมดในภาชนะปลูกสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน และ 3) จัดกิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะปลูก

เป็นการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะปลูก ให้กับกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชน กลุ่มเกษตรกร นักเรียน ผู้ที่สนใจ และกลุ่มนักท่องเที่ยว (กิจกรรมข้อ 7) เน้นการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เข้ารับการอบรม และรวบรวมความรู้เป็นเอกสารคู่มือ จำนวน 1 ฉบับ เพื่อถ่ายโอนความรู้และเผยแพร่ รวมทั้งมีการเพิ่มเติมความรู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ การขยายพันธุ์พืช และการศึกษาดูงาน (2 หัวข้อในกิจกรรมข้อ 3) เพื่อให้เกิดการถ่ายโอนความรู้ที่กลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ได้หลังสิ้นสุดโครงการ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 74 คน จากการประเมินผลผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากและมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่าได้ความรู้ดีมาก คุ่มค่ากับเวลา และอยากให้จัดกิจกรรมต่อเนื่อง

นอกจากนี้ จากการทดลองปลูกส้มบางมดในเชิงพลาสติกของประชาชนชาวบ้านกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูส้มบางมด (นายสมจิตร จูสมานะ) สามารถให้ส้มติดผลได้เมื่ออายุ 1 ปีหลังปลูก ทรงพุ่ม 50-60 เซนติเมตร ประมาณ 5 ผล/ต้น โดยจำนวนผลส้มต่อต้นนั้นขึ้นกับความสมบูรณ์และทรงพุ่มของต้นส้ม ในขณะที่ต้นส้มที่ปลูกลงดินในร่องสวนเริ่มออกดอกและติดผลเมื่ออายุ 2-3 ปีหลังปลูก ทรงพุ่มกว้าง 1.2-1.5 เมตร ปริมาณผลส้มต่อต้นได้กว่า 20 ผล ซึ่งมากกว่าในกระถาง 4 เท่า ส่วนหนึ่งเป็นเพราะขนาดเชิงพลาสติกเป็นตัวกำหนดปริมาณดิน ขนาดพื้นที่กระจายตัวของราก ขนาดทรงพุ่มต้นส้ม และผลผลิต แม้กระนั้นก็ตาม การปลูกต้นส้มหรือไม้ผลในเชิงหรือกระถาง ยังสามารถตอบโจทย์ความต้องการสำหรับผู้ที่มีพื้นที่น้อย คนในสังคมเมืองที่พื้นที่จำกัด แต่ต้องการปลูกพืชไม้ผลปลอดสารพิษไว้บริโภคในครัวเรือนได้เป็นอย่างดี

5.1.2 พัฒนาส้มบางมดในภาชนะปลูกสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน

คณะทำงานร่วมมือกับกลุ่มท่องเที่ยวและกลุ่มเกษตรกร นำไปขยายผลปลูกเพิ่มอย่างต่อเนื่อง (กิจกรรมข้อ 5 และข้อ 6) เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 126 คน) ร่วมทั้งการที่เกษตรกรปลูกเองในรูปแบบร่องสวน (สวนส้มบางมดนายสมจิตร จูสมานะ และสวนนายชูชาติ เทียงธรรม) จุดสังเกตอีกอย่างหนึ่งที่แสดงถึงความสนใจของนักท่องเที่ยว คือ การสอบถามถึงส้มบางมดว่ามีจำหน่ายหรือไม่ หากกำหนดการนั้นมี “สวนส้มบางมด” เป็นส่วนหนึ่งในเส้นทางท่องเที่ยว กอปรกับกลุ่มท่องเที่ยวและกลุ่มเกษตรกรพยายามจัดหาส้มบางมดมาจำหน่าย หรือให้นักท่องเที่ยวได้ชิมช่วงผลผลิตมีปริมาณไม่มากนัก “มาเที่ยวสวนส้มบางมด ควรได้กินส้ม” (สัมภาษณ์นายสมจิตร จูสมานะ วันที่ 6 ธันวาคม 2563) นอกจากนี้ กลุ่มท่องเที่ยวและกลุ่มเกษตรกร ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าที่ระลึกเพิ่มขึ้น อย่างน้อย 1 อย่าง คือ ต้นส้มบางมดที่ปลูกในตะกร้าพลาสติก (500-1,000 บาท/ต้น) และมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์อื่นๆ อาทิ ส้มบางมด (150-200 บาท/กิโลกรัม) กิ่งตอน (100-150 บาท//กิ่ง) วัสดุปลูก (20 บาท/ถุง)

กล่าวได้ว่า การใช้ส้มบางมดในภาชนะปลูกมาสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการนำเอาจุดเด่นของชุมชน คือ ส้มบางมด” ที่เคยมีชื่อเสียงเมื่อครั้งอดีต มาสร้างให้เกิดความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวสัมผัสสัมผัสชุมชน ร่วมกับ “จุดเด่น” อื่นๆ ที่เป็นรูปแบบวิถีชุมชนกิ่งเมืองกิ่งชนบท และความหลากหลายของพหุวัฒนธรรม ที่ยังคงดำรงไว้ในสังคมโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมตลอดเวลา รวมไปถึง “จุดด้อย” ของชุมชนที่ผ่านภัยธรรมชาติ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ แต่ชุมชนสามารถนำเอาวิกฤตมาพลิกเป็นเรื่องราวเล่าเรื่องให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ ทำให้ชุมชนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านต่างๆ อาทิ ปัญหาขยะและน้ำเสียในลำคลอง การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปผลผลิตเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีพลังงานสะอาด รวมทั้งเป็นส่วนร่วมผลักดันให้ส่วนการปกครองท้องถิ่น สำนักงานเขตทุ่งครุ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานไม่แสวงหากำไร เข้ามาช่วยเหลือฟื้นฟูชุมชนอย่างต่อเนื่อง เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับบุคคลภายนอก

5.1.3 จัดกิจกรรมอื่นๆ สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ในเดือนมีนาคม 2563 เป็นเดือนแรกที่เริ่มดำเนินงานโครงการ แต่เกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมตามแผนงานโครงการ คณะทำงานได้หารือถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา เกิดเป็นกิจกรรมข้อ 2 ข้อ 3 (การเขียน content และการทำคลิปประชาสัมพันธ์เพจ) และข้อ 4 เป็นการดำเนินงาน

สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนทางอ้อม (มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 87 คน) ผลการจัดกิจกรรมเหล่านี้ นำมาใช้ในช่วงต่อมา อาทิ ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมทริปทดสอบ ได้นำเสนอกลับไปยังกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดการปรับใช้ สำหรับสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ ได้นำมาใช้ประชาสัมพันธ์กับการจัดทริปท่องเที่ยวในครั้งถัดมา โดยมีคณะทำงานกลุ่ม 3C Project เป็นแกนนำ

สำหรับการศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด (New Normal BangMod Travel) ดำเนินการเพื่อใช้ประเมินผลกระทบของการระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลต่อชุมชนและการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้วยการเก็บข้อมูลผ่านออนไลน์ จำนวน 331 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-25 ปี มีพฤติกรรมการเที่ยว 2-3 เดือนต่อครั้ง แม้กระนั้นก็ตาม กลุ่มครอบครัวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวมากที่สุด อย่างน้อย 1 ครั้งต่อเดือน อีกทั้งสามารถใช้จ่ายกับกิจกรรมมากกว่ากลุ่มอื่นด้วยเช่นกัน คือ 501-1,000 บาท ต่อคนต่อวัน พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับมุมมองเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอนาคต ส่วนใหญ่วางแผนท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเป็นรูปแบบกลุ่มปิดภายในครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน 3-5 คน หรือ 5-10 คน ทั้งนี้นักท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนหลังการระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบด้วย 1) จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายให้เลือกตามความต้องการ 2) จัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้สะอาด ปลอดภัย ป้ายบอกทาง/สถานที่ชัดเจน จัดสถานที่จอดรถและการเดินทาง 3) จัดเตรียมข้อมูลแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว จุดเด่นหรือจุดน่าเที่ยว มุมถ่ายรูปเพื่อโพสต์ในโซเชียลมีเดีย และ 4) มีระบบการจัดการมาตรการป้องกันโควิด และประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงานโครงการ

สำหรับกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนย่านบางมด

1. จัดโปรแกรมท่องเที่ยวล่วงหน้า (ควรทดสอบทริปก่อนเพื่อความมั่นใจว่ากิจกรรมนั้นเหมาะสม) และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ให้เข้าถึงเป้าหมาย หรือมีการ Live แนะนำการท่องเที่ยวสม่ำเสมอ
2. เน้นกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวแบบครอบครัว อาทิ 1) การศึกษาธรรมชาติ ลำคลอง ชายทะเล บางขุนเทียน สวนเกษตร วิถีชีวิตริมคลอง (ซึ่งเป็นจุดเด่นของชุมชน) โดยเฉพาะ “ส้มบ้างมด” ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ 2) การนำผลผลิตชุมชนมาแปรรูปเป็นอาหาร
3. ควรมีทักษะการสื่อสาร อาทิ ผ่านช่องทางออนไลน์ (แนะนำทริปท่องเที่ยวและจำหน่ายสินค้าชุมชน) การบอกเล่าเรื่องราวเพื่อให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว หรือคลิปนำชมสถานที่ท่องเที่ยว
4. สร้างความปลอดภัยและมั่นใจต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางเรือ
5. สร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน

การพัฒนาการปลูกส้มบางมดในภาชนะ

1. พัฒนาวัสดุที่ใช้ในการปลูกให้มีความอุดมสมบูรณ์สูง สามารถเก็บกักน้ำและธาตุอาหารได้ดี ส่งเสริมการเจริญเติบโตของต้นพืชที่ปลูกด้วยข้อจำกัดของปริมาณดินในภาชนะปลูก รวมทั้งนำดินบางมดมาเป็นส่วนหนึ่งของวัสดุปลูก เพราะเป็นดินที่มีธาตุอาหารพืชทั้งฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมในปริมาณมาก ทำให้ส้มบางมดที่ปลูกในดินมีรสชาติโดดเด่นเป็นอัตลักษณ์

บทที่ 6 บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2561. **คู่มือพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว**. บริษัท ปาร์ตี้ บูม จำกัด. 82 หน้า
- เกษตรก้าวไกล. เกษตรคือประเทศไทย. 7 **ข้อดี 5 ข้อด้อย...ปลูกไม้ผลในภาชนะ** ม.เกษตรฯ เปิดให้ศึกษาแล้ว (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://www.kasetkaoklai.com/home/2019/03/7-ข้อดี-5-ข้อด้อย-ปลูกไม้ผล/> วันที่ 1 เมษายน 2563
- จังหวัดเลย. **คู่มือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ) จังหวัดเลย** (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.loei.go.th/TH/attachments/article/7394/กระบวนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว> วันที่ 24 กันยายน 2562
- ณัฐพัชร มณีโรจน์. **การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวนานาชาติ ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 / 2560. หน้า 25-46
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภาควิชาพืชสวน. **การปลูกและดูแลไม้ผลในพื้นที่จำกัด** อาจารย์รัฐพล ฉัตรบรรยงค์ โครงการฝึกอบรมการปลูกพืชสวนในพื้นที่จำกัดและการผลิตพืชสวนแบบอินทรีย์ (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.hort.agr.ku.ac.th/photo/pakchongtraining60/fruit.pdf> วันที่ 24 กันยายน 2562
- มานพ ปั้นจันทร์. 2554. **การพัฒนาคุณภาพดินเพื่อใช้เป็นเครื่องปลูกสำเร็จรูปในการปลูกไม้กระถาง**. บทความวิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ราณี อมรินทร์รัตน์. 2556. **บทความวิจัย รายงานการวิจัย แนวทางการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนในเขตกรุงเทพมหานคร**. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วาสนา มานิช. **เรื่องเล่า...สัมบางมด ตอนที่ 1 ดำนวนสัมบางมด**. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิจัยและบริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ISTRS Journal 4/2559 (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก www.istrsjournal/?=1310 วันที่ 24 กันยายน 2562
- สถาปนิก นามวงษ์. 2558. **การพัฒนาแผนการท่องเที่ยวโดยชุมชน บ้านนาต้นจั่น อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยนเรศวร. 172 หน้า
- สารภีตอทโค. **ปลูกต้นไม้ ในกระถาง ปลูกอย่างไรให้ผลออกงาม ปลูกได้ทั้งในบ้านในคอนโด**. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://saraphi.co/ปลูกต้นไม้-ในกระถาง/> วันที่ 1 เมษายน 2563
- สินธุ์ สโรบล. 2546. **การท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 1. 332 หน้า
- สุธี เสริฐศรี และภูเกริก บัวสอน. 2560. **แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคกนอ อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสงคราม**. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์ กรกฎาคม - ธันวาคม 2560. หน้า 109-117.

สุวัฒน์ ศรีจองแสง. การพัฒนาสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบากชุม ตำบลโนนก่อ อำเภอ
สิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม –
ธันวาคม 2561. หน้า 20-47

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ. สัมบางมด เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2558. (ออนไลน์) เข้าถึงได้
จาก <https://www.bangkokbiznews.com/pr/detail/308> วันที่ 24 กันยายน 2562

หนังสือพิมพ์สยามรัฐ. “กัมปงในดงปรือ” ชุมชนทุ่งครุ ชวนท่องเที่ยวเชิงเกษตร สัมผัสวิถีชีวิต
เกษตรกร เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2562. (ออนไลน์) เข้าถึงได้
จาก <https://siamrath.co.th/n/69796> วันที่ 24 กันยายน 2562

อัครานนท์ จิตดี. 2562. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงบูรณาการชุมชนบ้านแหลม
มะขาม ตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 150
หน้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว (ทางเรือ) แหล่งท่องเที่ยวริมคลองบางมด

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวคลองบางมดและหาวิธีถึงรูปแบบการนำเสนออัตลักษณ์กลุ่มท่องเที่ยว

ภายใต้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ 2563

วันอาทิตย์ที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สังกัด	เบอร์โทร
1	สุวิณี งามงาม (ชาต)	ช่างสามเชิง	2064-3319746
2	ฮ่างซอ งามงาม (เข่ง)	น	1
3	เพชรรัตน์ วิเศษ (น้อย)	กมม.ป.น.ป.อ	0889656403
4	ธวัชชัย งามงาม	ปลูกส้มริมคลองบางมด	0811832931
5	วันใหม่ งามงาม	สถานศึกษาพระศรี	089-1308861
6	กัญจวรรณ สิมะสิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหิดล	0914262642
7	สิริกัญญา งามงาม	กรมธนารักษ์	0819217551
8	สุนทร งามงาม (ป.)	3C Project	0869892888
9	วิเศษชัย งามงาม (น้อย)	ช่างสามเชิง	062-1608837
10	วิภาดา งามงาม	บ้านแม่พรานน้ำทอง	089-763-3532
11	ศุภชัย งามงาม	บ้านทับแฉด	088-3850532
12	ปิยะ งามงาม		097-1209162
13	ศุภชัย งามงาม (น้อย)		061-5209806
14	วิเศษชัย งามงาม	3C project	0894818203
15	กัญจวรรณ สิมะสิทธิ์	กรมป.อ.	0969368999
16	วิเศษชัย งามงาม	มอธ.	0892038652

ภาคผนวก ข

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์กลุ่มท่องเที่ยว

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

การสำรวจเส้นทางการท่องเที่ยวคลองบางมดเพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์กลุ่มท่องเที่ยว

ภายใต้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ 2563

วันอาทิตย์ที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สังกัด	เบอร์โทร	ลายเซ็น
1	นายสนธยา เสมทัตพระ	วิสาหกิจคลองบางมดสร้างสรรค์	086-9892888	สนธยา
2	นางสาววิไลวรรณ ประทุมวงศ์	3C Project	089-4818303	วิไลวรรณ
3	นางสาวพรทิพย์ ลิ้มปิชัยโสภณ	Happy Hub	081-6331707	พรทิพย์
4	นางสาวศิริมาพร เจริญในวงศ์เผ่า	นักศึกษา KMUTT		ศิริมาพร
5	นางสาวอติติยา ส่งเสมอ	นักศึกษา KMUTT		Atitaya
6	นางสาวพิมพ์ชนก แป้นไทย	นักศึกษา KMUTT		พิมพ์ชนก แป้นไทย
7	นางสาววิมลณัฐ เครือฮ่อง	นักศึกษา KMUTT		วิมลณัฐ เครือฮ่อง
8	นายอัครเดช ตีร์รักษา	บ้านทับนาง		อัครเดช
9	นายธวัชชัย สिरาชาง	บ้านทับนาง	088-3850532	ธวัชชัย
10	นางสาวสุนีย์ รัตนบรรณกิจ	เครือข่ายสยามอารยะ		สุนีย์
11	นายณัฐกิตติ์ มานะเสริมวงศ์	กลุ่ม Media เครือข่ายสยามอารยะ	087-4434457	ณัฐกิตติ์
12	นายสมใจ ผิวคำ	บ้านทับนาง		สมใจ
13	นายธนกฤต ทรงสืบวัฒนกุล	กลุ่ม Media เครือข่ายสยามอารยะ		ธนกฤต
14	นายจันทิ คำภีลา	เครือข่ายสยามอารยะ		จันทิ

ภาคผนวก ค

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเทคนิคการเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อการประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง เทคนิคการเขียน content และการทำคลิปวิดีโอ เพื่อการประชาสัมพันธ์ใน Facebook Page
ภายใต้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ 2563
วันอาทิตย์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2563
ณ ศูนย์อาสาสร้างสุข Café Can Do ซอยประชาอุทิศ 47 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สังกัด	เบอร์โทร
1	เพชรรัตน์ รัตนกุล	วิสาหกิจชุมชนต.โคกขี้เหล็ก	0889656408
2	ฉัตรเดช ตวีกรวงษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏ	062-1608837
3	ปภาวิวัฒน์ ปานบำรุง	เทศบาลเมือง	085-019-3341
4	อินโชนะ นันท	สมาคมผู้ประกอบการ	089-1308861
5	ศุภกฤต ทรรณสินธุ์พัฒน์	ศรชล.อ.ระยอง	061-5207806
6	สุชดา เกษมพันธ์	เคอเนคต อีสาน	086-9892888
7	เชษฐา วรรณดี	สหกรณ์วิสาหกิจ	080-0747052
8	อรุณ สุธา	ศูนย์อาสาสร้างสุข	099 2866937
9	ศุภชัชวาลย์ นันท	น	088-3850532
10	ปัทมา เวทีนวัฒน์	น	082 4822826
11	ปัญชญา โกวารี	ศูนย์อาสาสร้างสุข	0800680548
12	อวิรุทธ ราษฎร์	3C project	0894818303
13	จารุณี คิอประสิทธิ์	3C Project	0816391707
14	นันท งาม	เกษม	080-0669954
15	มาลี กิ่ง	กรมวิทย์	089-0148962
16	พรรณพนา นาน	มจร.	098-9196192
17	อนงค์ ชาติ	มจร.	095-9065766
18	พรนภา มาลี	มจร.	089 20 78652
19	พนรัตน์ อินทร์พันธ์	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	065564319
20	ศิริวิมล แฉอรรถ	สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	065-263-0894
21	อริสรา นันท	เคอเนคต อีสาน	090-9729229
22	นันทนา พวงนาท	3C project	0823530754
23	กมล วัฒน	3C project	086-3643444

ภาคผนวก ง

ผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง เทคนิคการขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ

ภายใต้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ 2563

วันศุกร์ที่ 11 กันยายน พ.ศ.2563

ณ สวนส้มลุงสมจิตร จุลมานะ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/สังกัด	เบอร์โทร
1	คุณศุภวิชัย สิงหาษา	ศูนย์อาสาสมัคร	088-3850532
2	คุณสุวรรณี วัฒนธรรม	กรมการช่างไม้	089-1144669
3	คุณวิไล วัฒนธรรม	กรมการช่างไม้	063-5104130
4	คุณวิไล วัฒนธรรม	34 ซ.พหลโยธิน	094-8126815
5	คุณวิไล วัฒนธรรม	ประจวบคีรีขันธ์	081-5557198
6	คุณวิไล วัฒนธรรม	สวนส้มบางมด	062-1608837
7	คุณวิไล วัฒนธรรม	ช่างช่างปลูก	
8	คุณวิไล วัฒนธรรม	ช่างช่างปลูก	
9	คุณวิไล วัฒนธรรม	ช่างช่างปลูก	
10	คุณวิไล วัฒนธรรม	ช่างช่างปลูก	
11	คุณวิไล วัฒนธรรม	ช่างช่างปลูก	
12	นายณัฐกร สิงหาษา	ช่างช่างปลูก	0814562379
13	คุณวิไล วัฒนธรรม	ช่างช่างปลูก	0811x32931
14	คุณวิไล วัฒนธรรม	3C project	0844878303
15	คุณวิไล วัฒนธรรม	มอช.	098-9196192
16	คุณวิไล วัฒนธรรม	มอช.	089-2078612

ภาคผนวก จ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานสวนส้มปิตักิจ จังหวัดปทุมธานี

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม ศึกษาและดูงานสวนส้มและการผลิตกิ่งส้มปลอดโรค

วันที่ 18 ธันวาคม 2563

ณ สวนปิตักิจ ตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ลายมือชื่อ	สังกัด/ที่อยู่	หมายเหตุ
1	นายสมจิตร จุฒมานะ		51 460000 ครัวแม่กิม กิ่ง กนทพร: 55 ม 2	081-1732931
2	นายสุพร วงศ์จินดา		200 หมู่ 10 งามมา 125 11 ม 2 ทรัพย์	084-6824782
3	นางสาวสมพิศ บุญบรรเทิง		31 บวงมด กิ่งศรี 0840282091	062-6493296
4	นางวาสนา มานิช		มจร.	089-2038652
5	นางพรธมพร กองแก้ว		มจร.	098-9196192
6	นายอนิรุทธิ์ นุชมี		ข. 72 11 ม 1-1 รต. ทุ่งดง	081-5557198
7	นายสมัคร ยี่มิน		120 ซ. ประชาราษฎร์ 72 . หมู่ 10 ทุ่งดง กทม.	081-1719752
8	นายถนัดกิจ สุภารัตน์		โรงเรียนราชภัฏพฤษ์บุรี	081-4562379
9				
10				
11				
12				

ภาคผนวก ฉ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด ครอบครั้ว

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

การทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด-กลุ่มครอบครัว

ภายใต้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ 2563

วันเสาร์ที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2563

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สังกัด	เบอร์โทร
1	วิไลวรรณ ปรนุญวงศ์	3c project	0894548703
2	สุนทรภะ เสงี่ยมพงษ์	เทศบาลนครเชียงใหม่	0869872888
3	ศุภกร/อช อธิรักษา	สภามหาวิทยาลัย	062-1608837
4	สิริวัฒน์ สุทธิวรการ	ศูนย์อาสาสมัครสูง	085-9092921
5	ชวิชชัย สิงหาธนา	ธนาคารโลก.	088-3850932
6	พรทิพย์ ลิ้มชีพสิริภ	Happy Hub	981-633-1707
7	ชกนที วัฒนศักดิ์	Sattist media	080-0747052
8	ศุภกฤต ทอดศิริวัฒน์	Sattist Media	061-5201806
9	เพชร อภิมา	ศูนย์อาสาสมัครสูง.	081-732-7257
10	นันทนา พงษ์นาค	ศูนย์อาสาสมัครสูง	082530754

ภาคผนวก ข

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและคณะทำงาน

ทดสอบทริปล่องเรือท่องเที่ยวและเรียนรู้ชุมชนย่านคลองบางมด กลุ่มวัยทำงาน

เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2563

ลำดับ	ชื่อ	นามสกุล	ลำดับ	ชื่อ	นามสกุล
1	ภาวิดา	คำสัตย์	2	วรรณวิสาข์	อินทรครรชิต
3	พิมพ์มัย	หาราชัย	4	ญาณธร	เจียรถาวร
5	ธนัช	รุ่งศรีทอง	6	Thanapat	Prasitpornudom
7	สุปรียา	แจ่ง	8	อัยยรวิน	บุญเจริญสมบัติ
9	ภัททียา	โรจนวิริยาภรณ์	10	สมเจตต์	เกียรติกมลเวคิน
11	สุวรรณา	จงสง่าวิทยาเลิศ	12	ปภาดา	สืบพลาย
13	นิติศักดิ์	ประสิทธิ์ศิลป์			

การจัดทริปล่องเรือ "เที่ยวทั่วบางมด 1 วัน"
ภายใต้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาษาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ 2563
วันอาทิตย์ที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2563

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สังกัด	เบอร์โทร	ลายเซ็น
1	นายสิริวัฒน์ สุทธิวารการ	3C Project		
2	นางสาววิไลวรรณ ประทุมวงศ์	เที่ยวทั่วบางมด Bangmod Travel	089-4818303	
3	นางสาวพรทิพย์ ลิ้มปิชัยโสภณ	เที่ยวทั่วบางมด Bangmod Travel	081-6331707	
4	นายสมใจ ผิวคำ	บ้านทับนาง		
5	นายธนกฤต ทรงสืบวัฒนกุล	กลุ่ม Media เครือข่ายสยามอารยะ		
6	นายรัชชัย สิริราชาง	บ้านทับนาง	088-3850532	
7	นายธรรธ อุตสาร	เที่ยวทั่วบางมด Bangmod Travel	081-772-7857	
8	นางสาวเนันทนา พวงนาค	เที่ยวทั่วบางมด Bangmod Travel		
9	นาง กัญญากร ไหมศรี	น้ำทิพย์		
10	นางสาวเพ็ญวิ วรรณศรี	กลุ่ม Media เครือข่ายสยามอารยะ	080-0747092	

ภาคผนวก ซ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม “เรียนรู้ปลูกไม้ผลในกระถาง” เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
ภายใต้งาน “เปิดบ้าน เปิดคลอง เปิดวิถีบางมด ครั้งที่ 5 ตอน สายน้ำเชื่อมวิถี สามัคคีเชื่อมพลัง
ระหว่างวันที่ 25-27 กันยายน 2563 ณ ลานวัฒนธรรมมัสยิดนุรุลหุตา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/สังกัด	เบอร์โทร
1	มณฑาทากรนต์ ทอดดี	แขวงบางมด เขตทุ่งครุ	0802512531
✓2	พันกษา สอนวงศ์	แขวงบางมด เขตทุ่งครุ	0802512531
3	ศิษย์พร ตรีลี	แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ	086-8907164
4	วิมล นาทอ	แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ	081-6588751
5	พิศมัย นาทอ	แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ	086-9961814
6	มาเรียม ละอิม	แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ	094-6692266
7	อัสมา ละอิม	แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ	089-8695760
8	ชวัลย์	แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ	0617845866
9	ศุภมาสัย คุศล	แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ	} 0898151553
10	สละ คุศล	แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ	
11	อนุชฌิณี คุศล	เด็ก 50	
12	อนุชฌิณี คุศล	เด็ก 50	
13	อุษณีย์ คุศล	เด็ก 50	} 0898151553
14	Chanaphi Seo	แขวงบางมด	
15	โสภา มีสัมฤทธิ์	แขวงบางมด	0816596238
16	สุมิตา ประเสริฐ	แขวงบางมด	
17	สิระศักดิ์ ประเสริฐ	แขวงบางมด	
18	นิพนธ์ ธีรวิวัฒน์	แขวงบางมด	0626815845
✓19	อัมรินทร์ ธีรวิวัฒน์	แขวงบางมด	088-5963696
20	อัมรินทร์ ธีรวิวัฒน์	แขวงบางมด	0615645569
21	อรรชกา สิริขันธ์	แขวงบางมด แขวงบางมด	085 1634498
22	อัมรินทร์ ธีรวิวัฒน์	แขวงบางมด	085-1453711
23	ธีรวิวัฒน์	แขวงบางมด	0957957634
✓24	อัมรินทร์ ธีรวิวัฒน์	189/21 ม.0 ตำบล บางมด แขวงบางมด	081-8095223

ภาคผนวก ข (ต่อ)

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม "เรียนรู้ปลูกไม้ผลในกระถาง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว"

ในงานเปิดบ้าน เปิดคลอง เปิดวิถีบางมด ครั้งที่ 5 ตอน สายน้ำเชื่อมวิถี สามัคคีเชื่อมพลัง

ระหว่างวันที่ 25-27 กันยายน 2563 ณ ลานวัฒนธรรมมัสยิดบุรีจุลหุดา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/สังกัด	เบอร์โทร
25	หัตถิธร อุโณทก	แขวง เขต	
26	วิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
27	วิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
28	วิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
29	พริ้งพริ้ว นิลนันทน์	แขวง เขต	
30	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
31	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
32	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
33	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
34	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
35	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
36	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
37	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
38	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
39	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
40	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
41	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
42	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
43	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
44	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
45	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
46	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	
47	พรวิภาดา นิลนันทน์	แขวง เขต	

ภาคผนวก ข (ต่อ)

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม "เรียนรู้ปลูกไม้ผลในกระถาง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว"

ในงานเปิดบ้าน เปิดคลอง เปิดวิถีบางมด ครั้งที่ 5 ตอน สายน้ำเชื่อมวิถี สามัคคีเชื่อมพลัง

ระหว่างวันที่ 25-27 กันยายน 2563 ณ ลานวัฒนธรรมมัสยิดนุรุลหุตา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/สังกัด	เบอร์โทร
48	นางสาว สิมตาพงษ์	แขวง เขต	
49	นางสาว สิมสาริณี	แขวง เขต	
50	นางสาว สิมสาริณี	แขวง เขต	
51	นางสาว สิมสาริณี	แขวง เขต	
52	นางสาว กออณภูมิ	082-4442616	
53	กัทตะวัน อธิไพโร	แขวง เขต	
54	นายอรุณ โชติวิท	มมดอศกโพ	086-895-0088
55	นายวิชาญ รัตนเพียรวิเศษ	บางมด	081-845-4950
56	นายวิชาญ รัตนเพียรวิเศษ	ทวีวัฒนา	0875127788
57	นายวิชาญ รัตนเพียรวิเศษ	ทวีวัฒนา	0892029099
58	นายวิชาญ รัตนเพียรวิเศษ	ทวีวัฒนา	0814487461
59	นายวิชาญ รัตนเพียรวิเศษ	แขวง เขต	
60	นายวิชาญ รัตนเพียรวิเศษ	แขวง เขต	
61	นายวิชาญ รัตนเพียรวิเศษ	แขวง เขต	
62	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	085-5005215
63	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	086-4927708
64	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	
65	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	
66	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	
67	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	
68	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	
69	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	
70	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	
71	อักษราวรรณ สุวรรณเสถียร	แขวง เขต	

ภาคผนวก ซ (ต่อ)

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม "เรียนรู้ปลูกไม้ผลในกระถาง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว"

ในงานเปิดบ้าน เปิดคลอง เปิดวิถีบางมด ครั้งที่ 5 ตอน สายน้ำเชื่อมวิถี สามัคคีเชื่อมพลัง

ระหว่างวันที่ 25-27 กันยายน 2563 ณ ลานวัฒนธรรมมีชัยบุรีลพบุรี แขวงบางมด เขตทุ่งครุ

72	อริณ พงษ์ปวงค์	แขวง	เขต	
73	สุณี ศรีภรณ์	แขวง	เขต	1 081 760 776
74	พรพวีร์ ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
75	ศศิณี ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
76	ช่อวง	แขวง	เขต	
77	ช่อวงพร ศรีภรณ์	แขวง	เขต	081-6182804
78	เชษฐา ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
79	ณัฐภา วัฒนพานิชย์	แขวง	เขต	
80	ธนิต จันทะชาลาดี	แขวง	เขต	
81	สุจิตา จันท	แขวง	เขต	089 476 6575
82	กัลยาณี ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
83	ธมลวี ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
84	พรทิพย์ ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
85	นภาพา ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
86	สุภาณี ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
87	กวีณา ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
88	กัญญา ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
89	สุภากรณี ศรีภรณ์	แขวง	เขต	
90	อรรชดา ศรีภรณ์	แขวง	เขต	02.7 098 961 1514
91	สุภากรณี ศรีภรณ์	แขวง	เขต	083
92	สุภากรณี ศรีภรณ์	แขวง	เขต	077
93	พวิศา ศรีภรณ์	แขวง	เขต	091 712 9 220

ภาคผนวก ณ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติก

วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 ณ ไร่สนามชัย ซอยเทียนทะเล 7 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน

ภายใต้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ 2563

ณ ไร่สนามชัย ซอยเทียนทะเล 7 แยก 8 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สังกัด/ที่อยู่	เบอร์โทร
5 1	คุณศิริพันธ์ ทวีตะพาน	25 หมู่ 54 หมู่ 17 หมู่ 17 ม.17	081-9382146
2	นายศิริศักดิ์ เจริญศรี	หมู่ 54 หมู่ 17	094-015-0437
3	นายสุวิทย์ อวตตะพาน	20 หมู่ 54 หมู่ 17 ม.17	084-6824782
5 4	นายสุวิทย์ อวตตะพาน	หมู่ 54 หมู่ 17	089-2054704
5	คุณ อธิษฐ์	40/566 ต.บางศรีเมือง อ.บางพลี	0863454892
6	คุณ อธิษฐ์	212 หมู่ 72 อ.บางพลี อ.บางพลี	081-5557198
7	นาย นพคุณ	24 หมู่ 54 หมู่ 17 ม.17	083-5104130
8	นาย นพคุณ	24 หมู่ 54 หมู่ 17 ม.17	063-5104130
9	นาย นพคุณ	9 หมู่ 54 หมู่ 17 ม.17	092-6890564
10	นาย นพคุณ	32/2 หมู่ 54 หมู่ 17 ม.17	0891370137
11	นาย นพคุณ	ม.17	098-9196192
12	นาย นพคุณ	ม.17	089-2038612

ภาคผนวก ฅ (ต่อ)

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติก
วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 ณ ไร่สนามชัย ซอยเทียนทะเล 7 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน

ภายใต้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ 2563

ณ ไร่สนามชัย ซอยเทียนทะเล 7 แยก 8 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สังกัด/ที่อยู่	เบอร์โทร
7	13 ดนัยพร งามเทอดกิจ	166 ส.ปร.บึงกุ่ม 54 11 แขวงบางมด กทม.	081-5539491
5	14 ทศนีย์ นงส์พิริยะกุล	846/276 ม.สีนทรี แขวงบางมด ทุ่งครุ กทม.	0874948146
5	15 ศิริลักษณ์ ธเนศานุรักษ์	32/276 ซ.ประชาอุทิศ 58/1 ต.ประชาอุทิศ แขวง/เขตทุ่งครุ กทม. 10140	081 4224723
4	16 เสาวฤทธิ์ นนทสูต	193 ซ. 72 เขตทุ่งครุ กทม.	089-1144669.
3	17 วิวัฒน์ เอนกานันท์		094-4989055
4	18 ทศพร โพธิ์	50/9 เขตทุ่งครุ	081-9956995
5	19 อมิตร์ ชื่น	120 ส.ประชาอุทิศ ซ. 72 แขวง/เขต ทุ่งครุ	081-1719752.
	20 เดวิญตรี อธิวิวัฒน์	55/61 ซ.พหลโยธิน 32 ต.พหลโยธิน แขวง/เขต ทุ่งครุ กทม.	087-7998944
	21 พันธ์เภา กฤษณภมร	29 ซ. 9 ต.เฉลิมพรภิรมย์ แขวง/เขต ทุ่งครุ กทม. 10150	081-2593708.
	22 วิไลพร นนทสูต	ไร่สนามชัย	0924525819
	23 พิมพ์อักษร นนทสูต		084-4248116
	24		

ภาคผนวก ญ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการปลูกส้มบางมดในตะกร้าพลาสติก
เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 ณ กลุ่มธนาคารต้นไม้ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ

ภายใต้ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ 2563

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564

ณ กลุ่มธนาคารต้นไม้ 108 ซ. พุทธรักษา 31 กรุงเทพฯ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/สังกัด	เบอร์โทร
1	ชไมพร มาหะสิทธิ์	34 ซ. พุทธรักษา 31 แขวงบางมด กทม.	094 - 8126815
2	ณิพัศ ขุนบุตรเทิง	21 ซ. พุทธรักษา 31 แขวงบางมด กทม.	097 02 82091
3	สุมาลี พ่วงเดิ	78 ท่าข้าม ก.ท.ม.	0859 093514
4	อังคณา นาคพรม	9/1 (266) ซ. พุทธรักษา 31 แขวงบางมด กทม.	024287722
5	สิมจิตร กุลมาหะ	51 พระราม 2 ซ. อโศกมนตรี	0811132931
6	พารพพร กวแก้ว	มจร	098-9191192
7	กมลทิพย์ อธิษฐาน	200 ซ. พุทธรักษา 31 แขวงบางมด กทม.	0846824782
8	อช. อธิษฐาน	189 ซ. พุทธรักษา 31 แขวงบางมด กทม.	0860506340
9	ศุภกมลพร พรหมอมงคล	เขตทุ่งครุ ก.ท.ม.	092-258-6532
10	ศุภกมลพร อธิษฐาน	2 ซ. อโศกมนตรี 33 กทม.	085-1139590
11	ศิริพร อธิษฐาน		
12	กัญญา กิ่งน้อย	พหลโยธิน 39	0914473902
13	เกษียรวิทย์ วิเศษ	222 ซ. พุทธรักษา 31 แขวงบางมด กทม.	
14	อารดา มาหะสิทธิ์	มจร.	089-2038652
15			
16			
17			
18			
19			
20			

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม เรื่อง มุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่
ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด

กรุณาอ่านให้ครบถ้วนก่อนเริ่มทำแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนศูนย์วิจัยและบริการเพื่อชุมชนและสังคม (ศวช.) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
2. แบบสอบถามนี้มีเพื่อใช้ประเมินผลกระทบของโควิด-19 ที่ส่งผลต่อชุมชน และการท่องเที่ยวในชุมชน
3. หากท่านหรือหน่วยงานของท่านต้องการนำข้อมูลไปใช้ หรือมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม สามารถติดต่อมาได้ที่ Facebook: Ucom Kmutt
4. อย่างไรก็ตาม ทีมงานอยากขอความอนุเคราะห์ช่วยแชร์แบบสอบถามให้ด้วย จะได้มีกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย
ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการนำไปพัฒนาชุมชน
5. ข้อมูลทั้งหมดนี้จะถูกปกปิดเป็นความลับ ใช้เพื่อการวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพียงเท่านั้น
6. หากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อคำตอบในข้อใด โปรดระบุคำตอบช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์
7. แบบสอบถามชุดนี้ใช้เวลาในการทำประมาณ 15 นาที

* 1. ขอความกรุณาในการตอบแบบสอบถามผ่านคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต หากท่านมีความจำเป็นต้องใช้โทรศัพท์มือถือ ท่านจำเป็นต้องวางมือถือในแนวนอน เพื่อเห็นข้อความได้ครบถ้วนมากขึ้น

รับประทานและปฏิบัติตามเรียบร้อยแล้ว

* 2. หากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อคำตอบ โปรดระบุคำตอบช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์

รับประทาน

* 3. ที่อยู่อาศัย

กรุงเทพมหานคร

ปริมณฑล

ไม่ตรงกับข้อใดเลย

* 4. ท่านอาศัยอยู่ในจังหวัดใด

นครปฐม

นนทบุรี

ปทุมธานี

สมุทรปราการ

สมุทรสาคร

* 5. ความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยวของท่านมีลักษณะอยู่ในข้อใด
(ทั้งการเที่ยวต่างจังหวัดและเที่ยวใกล้บ้าน)

2-3 เดือนครั้ง

1 ครั้ง/เดือน

2 ครั้ง/เดือน

3 ครั้ง/เดือน

อื่นๆ

ภาคผนวก ก (ต่อ)
แบบสอบถาม เรื่อง มุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่
ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด

* 6. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่ท่านสนใจ

	สิ่งที่ท่านสนใจเป็นพิเศษช่วงสถานการณ์โควิด-19		
	สิ่งที่สนใจ (ตอบได้หลายข้อ)	สิ่งที่ชอบมากที่สุด (ตอบได้เพียง 1 ข้อ)	(ตอบได้เพียง 1 ข้อ)
ศึกษาธรรมชาติ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
พักผ่อน รับประทานอาหาร	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ดูนก/ส่องสัตว์	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
พักผ่อนด้วยเต็นท์	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
พายเรือ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
นั่งเรือ/ล่องเรือ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
เที่ยวสวนเกษตร	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
เทศกาล/ประเพณี	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/นวดสมุนไพร	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
โบราณสถาน/ศิลปวัฒนธรรม	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ซื้อสินค้าพื้นเมือง	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
วิถีชีวิตชุมชน	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
บ้านพักแบบ Homestay	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ร้านอาหาร Cafe	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

โปรดระบุ

* 7. ลักษณะการเดินทางในการท่องเที่ยวของท่านโดยส่วนใหญ่เป็นแบบใด

- คนเดียว
 คู่รัก
 ครอบครัว
 กลุ่มเพื่อน
 บริษัททัวร์
 มาเที่ยวด้วยกันเป็นกลุ่มใหญ่
 อื่นๆ

* 8. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของท่านแต่ละครั้ง (เฉลี่ยต่อคนต่อวัน)

	2,001 บาทขึ้นไป					
	0-200 บาท	201-500 บาท	501-1,000 บาท	1,001-1,500 บาท	1,501-2,000 บาท	2,001 บาทขึ้นไป
ค่ากิน	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ค่าเดินทาง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ค่าซื้อของฝาก / อุดหนุนสินค้าชุมชน	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ค่ากิจกรรม และการใช้บริการต่างๆ เช่น สปา เช่าจักรยาน เช่าคายัค	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ค่าที่พัก	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

อื่นๆ

ภาคผนวก ก (ต่อ)

แบบสอบถาม เรื่อง มุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่
ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด

* 9. (ข้อนี้จำเป็นต้องวางมือถือแวนอน) โดยปกติแล้วคุณรับสื่อช่องทางใดบ้าง และสื่อใดบ้างที่คุณใช้ดูข้อมูลเรื่องการท่องเที่ยว และ สื่อใดเป็นสื่อที่ทำให้คุณสนใจเนื้อหาได้มากที่สุด

	ช่องทางที่รับสื่อ (ตอบได้หลายข้อ)	สื่อที่ใช้ดูข้อมูลเรื่องการท่องเที่ยว (ตอบได้หลายข้อ)	สื่อที่ทำให้สนใจเนื้อหาได้มากที่สุด (ตอบเพียงข้อเดียว)
โทรทัศน์	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
วิทยุ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
หนังสือพิมพ์	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
นิตยสาร	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ป้ายบิลบอร์ดตามถนน	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
สื่อในรถไฟ/รถไฟฟ้าใต้ดิน	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
สื่อในยูทูบ/อินสตาแกรม	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
รีวิวในเว็บไซต์ หรือสื่อออนไลน์	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
สื่อตามเว็บไซต์ต่างๆ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
สื่อทางอีเมลล์	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
สื่อในแพชชีน	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
สื่อในไลน์/ไลน์ออฟฟิเชียลแอดเดส	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
พอดแคสต์	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
งานอีเวนต์ งานสัมมนา	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ญาติพี่น้อง-คนรู้จักบอกต่อหรือแนะนำ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
อื่นๆ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

โปรดระบุ

* 10. คุณเคยเดินทางไปท่องเที่ยวแนววิถีชีวิตชุมชนหรือไม่

- เคย
 ไม่เคย

มุมมองที่มีต่อการท่องเที่ยวชุมชน

* 11. ประสบการณ์ท่องเที่ยวชุมชนที่ท่านไปครั้งล่าสุด คือที่ไหน

ชื่อชุมชน

จังหวัด

* 12. วัตถุประสงค์ในการเดินทางไปในครั้งนั้นคือ

- ทักก่อนท่องเที่ยว
 เยี่ยมญาติ/เพื่อน
 หันศึกษา/แสวงหาความรู้
 ประชุม/สัมมนา
 ธุรกิจ
 ปฏิบัติราชการ
 อื่นๆ

* 13. กิจกรรม ประสบการณ์ สิ่งที่ท่านประทับใจมากที่สุดในการท่องเที่ยวครั้งนั้น

ภาคผนวก ก (ต่อ)

แบบสอบถาม เรื่อง มุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่
ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด

* 20. ปัญหาหรืออุปสรรคในการท่องเที่ยวชุมชนย่านบางมด ด้านใดบ้างที่พบเจอ (ตอบได้หลายข้อ)

- ด้านข้อมูลการท่องเที่ยว
- ด้านการเดินทางจากที่พักอาศัยไปยังชุมชน
- ด้านการเดินทางท่องเที่ยวภายในชุมชน
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน
- ด้านที่พัก
- ด้านการทำกิจกรรมท่องเที่ยวภายในชุมชน
- ด้านอาหารการกินในชุมชน
- ด้านของฝาก ของที่ระลึก
- อื่นๆ ระบุ.....

* 21. โปรดอธิบายปัญหาหรืออุปสรรคที่ตอบในข้อด้านบน

* 22. เมื่อนึกถึงย่านบางมด ท่านนึกถึงอะไรบ้าง (ตอบได้หลายอย่าง)

1.
2.
3.
4.
5.

* 23. แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในย่านคลองบางมด (หากท่านมีโอกาสได้มาเที่ยว)

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทชายทะเล เช่น ทะเลบางขุนเทียน	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติริมคลอง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น สวนมะพร้าว สวนส้ม	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ต้องการท่องเที่ยวในแหล่งใกล้กรุงเทพฯ	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
มีศูนย์เรียนรู้เรื่องส้มบางมด	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
มีกิจกรรมพายเรือคายัคตามเส้นทางคลอง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
มีอาหารฮาลาลที่อร่อยและหาทานได้ง่าย	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ได้ดูวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนริมคลอง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

อื่นๆ (โปรดระบุ)

ภาคผนวก ก (ต่อ)

แบบสอบถาม เรื่อง มุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่
ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด

ความเห็นต่อการจัดทริปท่องเที่ยวริมคลองบางมด

* 24. เรียงลำดับกิจกรรมที่ท่านสนใจมากที่สุด

	สิ่งที่สนใจ อันดับ			
	สิ่งที่สนใจ (ตอบได้หลายข้อ)	1 (ตอบได้ข้อเดียว)	2 (ตอบได้ข้อเดียว)	3 (ตอบได้ข้อเดียว)
ล่องเรือไปกินของอร่อยริมคลอง	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
พายเรืออบาป่า	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ขี่ scooter ไฟฟ้าเที่ยวริมคลอง	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
เปิดประสบการณ์เรียนรู้เรือยนต์ท่องเที่ยวริมคลอง	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
นั่งเรือมาต่อเรือจิว	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
เรียนรู้เรื่องการปลูกส้มในกระถาง	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ศึกษาประวัติศาสตร์ห้วยฉัตรธรรม (พุทธ จีน มุสลิม)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
เรียนรู้การทำเกษตรริมคลอง	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
เรียนทำขนมริมคลอง	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
กิจกรรมยกยอ ตกปลาริมคลอง	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

* 25. ท่านคิดว่ากิจกรรมเหล่านี้ มีค่าใช้จ่ายเท่าไร (ต่อคน ต่อวัน)

	มากกว่า					
	ต่ำกว่า 250 บาท	250 บาท	500 บาท	750 บาท	1,000 บาท	1,000 บาท
ล่องเรือไปกินของอร่อยริมคลอง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
พายเรืออบาป่า	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ขี่ scooter ไฟฟ้าเที่ยวริมคลอง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
เปิดประสบการณ์เรียนรู้เรือยนต์ท่องเที่ยวริมคลอง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
นั่งเรือมาต่อเรือจิว	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
เรียนรู้เรื่องการปลูกส้มในกระถาง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ศึกษาประวัติศาสตร์ห้วยฉัตรธรรม (พุทธ จีน มุสลิม)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
เรียนรู้การทำเกษตรริมคลอง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
เรียนทำขนมริมคลอง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
กิจกรรมยกยอ ตกปลาริมคลอง	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

* 26. ถ้ามีการจัดกิจกรรมพายเรือคายัค ระยะทางที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

- ไม่เกิน 1 กิโลเมตร
 1-2 กิโลเมตร
 3-4 กิโลเมตร
 5-10 กิโลเมตร
 10-20 กิโลเมตร
 20 กิโลเมตรขึ้นไป

* 27. ถ้ามีการจัดกิจกรรมพายเรือคายัค ระยะเวลาที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

- 30 นาที
 30 นาที - 1 ชั่วโมง
 1-2 ชั่วโมง
 มากกว่า 2 ชั่วโมง
 อื่นๆ

ภาคผนวก ก (ต่อ)

แบบสอบถาม เรื่อง มุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่
ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด

* 28. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อการอนุรักษ์ "ลำสายพันธุ์บางมด" ด้วยการท่องเที่ยว

* 29. คุณมีความกังวลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางเรือหรือไม่ (ตอบได้หลายข้อ)

- ไม่มีความกังวล
- กังวลว่าจะตกรน้ำ หรือ เกิดอุบัติเหตุทางเรือ
- กลัวสัตว์รังครายได้น้ำ
- กังวลว่าพายเรือไม่เป็น
- กังวลว่ายุงหรือแมลงจะเยอะ
- กังวลว่าจะใช้เวลาไม่นานเกินไป
- กังวลว่าจะไม่มีสิ่งที่น่าสนใจมากพอให้เยี่ยมชม
- กังวลว่าค่าใช้จ่ายจะแพงเกินไป
- กังวลว่าจะรบกวนระบบนิเวศได้น้ำและสิ่งมีชีวิตโดยรอบ
- กังวลว่าจะรบกวนการพักผ่อนของคนในชุมชน
- อื่นๆ ระบุ

มุมมองเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอนาคต

* 30. ในอนาคต ท่านวางแผนจะท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างไร (เทียบกับภาวะปกติก่อนมีโควิดระบาด)

เฉพาะคนที่ฉีดวัคซีนแล้ว	เที่ยวไทยเท่ากับปกติ				เฉพาะคนที่ยังไม่ฉีดวัคซีน
	เที่ยวไทยมากกว่าปกติ (เหมือนเดิม)	เที่ยวไทยน้อยกว่าปกติ	ไม่เที่ยวไทยเลยจนกว่าโควิดจะหายหมด	ไม่เที่ยวเมืองไทยอยู่แล้ว	
○	○	○	○	○	
○	○	○	○	○	

* 31. หากชุมชนมีการจัดการการท่องเที่ยวแบบกลุ่มปิด โดยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ควรเป็นรูปแบบใดที่ท่านคิดว่าเหมาะสม

- เที่ยวแบบกลุ่มปิด 1-2 คน
- เที่ยวแบบกลุ่มปิด 3-5 คน
- เที่ยวแบบกลุ่มปิด 5-10 คน
- อื่นๆ

32. "ระยะทาง" ในการท่องเที่ยวข้อใด ที่คุณคิดว่าเป็นระยะ "ใกล้บ้าน"

- ไม่เกิน 1-2 กิโลเมตร
- ไม่เกิน 3-5 กิโลเมตร
- ไม่เกิน 6-10 กิโลเมตร
- ไม่เกิน 11-15 กิโลเมตร
- ไม่เกิน 16-20 กิโลเมตร

* 33. ถ้าคุณจะท่องเที่ยวแนววิถีชีวิตชุมชนในระยะใกล้บ้าน ท่านจะไปเที่ยวที่ใด เพราะเหตุใด

ภาคผนวก ก (ต่อ)

แบบสอบถาม เรื่อง มุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่
ของกลุ่มท่องเที่ยวริมคลองบางมด

* 34. ระยะเวลาในการเดินทางไปยังสถานที่เที่ยวใกล้บ้านที่ท่านคิดว่าเหมาะสม

- ไม่เกิน 1 ชั่วโมง
- 1-2 ชั่วโมง
- 2-3 ชั่วโมง
- อื่นๆ

35. ท่านคิดว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน จะสามารถฟื้นตัวจากสถานการณ์โควิด-19ได้ ต้องทำอย่างไร

ประวัติส่วนตัว

ข้อมูลส่วนตัวทั้งหมดของท่านจะถูกปกปิดเป็นความลับ และใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

* 36. เพศ

- หญิง
- ชาย
- อื่นๆ

* 37. อายุ

- 21-25 ปี
- 26-30 ปี
- 31-35 ปี
- 36-40 ปี
- 41-50 ปี
- 51-59 ปี
- 60 ปี ขึ้นไป

* 38. สถานภาพ

- โสด
- สมรส มีบุตร
- สมรส ไม่มีบุตร
- หม้าย / หย่าร้าง

* 39. อาชีพ (ตอบได้หลายข้อ)

- พนักงานบริษัทเอกชน
- ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย
- ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
- แม่บ้าน / พ่อบ้าน (ไม่ได้ทำงาน)
- อื่นๆ ระบุ
- รับจ้างทั่วไป / อาชีพอิสระ
- นักลงทุน / เล่นหุ้น
- วางงาน / กำลังหางาน

* 40. รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน (ที่ได้จากการประกอบอาชีพในข้อด้านบน)

หมายเหตุ : หากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อค่าตอบแทน โปรดระบุค่าตอบแทนช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์

- ไม่มีรายได้
- 10,000 บาท หรือต่ำกว่า
- 10,001 - 15,000 บาท
- 15,001 - 25,000 บาท
- 25,001 - 35,000 บาท
- 35,001 - 45,000 บาท
- 45,001 - 75,000 บาท
- มากกว่า 75,000 บาท

ภาคผนวก ก (ต่อ)

แบบสอบถาม เรื่อง มุมมองของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางเรือแบบวิถีใหม่
ของกลุ่มท่องเที่ยววิมคลองบางมด

* 41. รายได้ครอบครัวต่อเดือน

หมายเหตุ : หากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อคำตอบ โปรดระบุคำตอบช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์

- ไม่มีรายได้ 90,001 - 120,000 บาท
- 30,000 บาท หรือต่ำกว่า 120,001 - 200,000 บาท
- 30,001 - 60,000 บาท 200,001 - 400,000 บาท
- 60,001 - 90,000 บาท มากกว่า 400,000 บาท

* 42. ระดับการศึกษาสูงสุดหรือกำลังศึกษาในระดับใด

- ต่ำกว่ามัธยมศึกษา
- มัธยมศึกษา
- ปวช./ปวส.
- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

เราขอขอบคุณในการสละเวลาร่วมทำแบบสอบถาม

ทีมงานวิจัยจะใช้ข้อมูลนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาโครงการและชุมชนที่ดีต่อทุกชีวิตให้ได้มากที่สุด

43. หากท่านสนใจกิจกรรมท่องเที่ยววิมคลองบางมด โปรดกรอกรายละเอียดเพื่อรับข้อมูลข่าวสาร

เบอร์โทร

อีเมล

Facebook

Line

อย่าลืมกดปุ่ม "DONE" เพื่อส่งแบบสอบถาม

ประวัตินักวิจัย

ประวัติหัวหน้าโครงการ

1. ชื่อ-สกุล นางวาสนา มานิช (Mrs. Wasana Manish)
2. รหัสประจำตัวนักวิจัย 52232207
3. หมายเลขบัตรประชาชน 3101600381981
4. ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยนักวิจัย 4
5. หน่วยงานที่อยู่ติดต่อได้
ศูนย์วิจัยและบริการเพื่อชุมชนและสังคม สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
126 ถนนประชาอุทิศ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140
โทรศัพท์ 0-2470-9709, 0-2470-9682 โทรสาร 0-2470-9680
E-mail: wasana.man@kmutt.ac.th, khunwasana@gmail.com

6. ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา	วุฒิการศึกษา	สาขา	สถาบันการศึกษา	ปีที่จบ
2541-2544	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต	เทคโนโลยีชีวภาพ	คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2544
2533-2536	วิทยาศาสตรบัณฑิต	โรคพืช	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2537

7. ประสบการณ์การทำงาน

- 7.1 มกราคม 2547 – ปัจจุบัน
สถานที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพฯ
ตำแหน่ง ผู้ช่วยนักวิจัย
- 7.2 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 – ตุลาคม 2546
สถานที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรุงเทพฯ
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก

8. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (ตามวุฒิการศึกษาและแตกต่างจากวุฒิการศึกษา)

- 8.1 สัมปทาน สวนเกษตรผสมผสาน
- 8.2 การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ สารสกัดสมุนไพร
- 8.3 การจัดการดินและปุ๋ย
- 8.4 การบริหารจัดการน้ำเพื่อเกษตรทฤษฎีใหม่
- 8.5 กระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

8.6 กระบวนการ และการจัดการความรู้

9. การอบรมและศึกษาดูงาน

9.1 อบรม เรื่อง จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จัดโดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (วันที่ 11 กันยายน 2562)

9.2 การประเมินผลลัพธ์ทางสังคม (Social Impact Assessment: SIA) และ ผลตอบแทนทางสังคม จากการลงทุน (Social Return on Investment: SROI) จัดโดย บริษัทป่าสาละ จำกัด (วันที่ 19-20 พฤศจิกายน 2561)

9.3 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อเป็นผู้นำการสัมมนาระดมความคิดเห็น โดยใช้กระบวนการ Facilitate ด้วยวิธีการอบรม จัดโดยเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง (วันที่ 27-28 มิถุนายน 2561)

9.4 โครงการพัฒนาอาจารย์ เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดโดยสำนักงานวิชาการศึกษาทั่วไป (วันที่ 15 มิถุนายน 2561)

9.5 หลักสูตรโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร มจร. ปีงบประมาณ 2561 ประกอบด้วย Smart teamwork, การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ, การวางแผนงานและการทำงานอย่างมืออาชีพ PDCA, การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา (Decision making), Total Quality Management (วันที่ 20 มีนาคม – 2 เมษายน 2561)

9.6 หลักสูตร สำหรับผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการความรู้ (KM change agent) หลักสูตร การเป็น KM facilitator จัดโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ปีงบประมาณ 2560

9.7 หลักสูตร การจัดการความรู้จากงานวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (กันยายน 2559)

9.8 หลักสูตร นักวิชาการเพื่อสังคม โดยสถาบันคลังสมอง (วันที่ 4 พฤศจิกายน 2558)

10. งานวิจัยที่ทำเสร็จ 5 ปีย้อนหลัง (2563-2559)

10.1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชนนอกเขตพื้นที่ชลประทาน กรณีศึกษา ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี (2563, ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2562)

10.2 โครงการ “ระบบสาธิตโรงเรือนอัจฉริยะสำหรับการปลูกผัก” (2563, หัวหน้าโครงการ, ทุนวิจัย งานบริการวิชาการ มจร. ปีงบประมาณ 2562)

10.3 โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิ กรณีศึกษา นาหว่านข้าวแห้ง ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี (2562, หัวหน้าโครงการ, ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2561, งานบริการวิชาการ มจร.)

10.4 โครงการสำรวจและประเมินศักยภาพการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน พื้นที่ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี (2562, ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2561, งานบริการวิชาการ มจร.)

10.5 โครงการผลิตปุ๋ยหมักมูลแพะผสมกับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ทุ่งครุ (2562, ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2561, งานบริการวิชาการ มจร.)

10.6 หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง “ข้าวเพื่อชีวิต (Rice for Life)” สำหรับโรงเรียนราษฎร์บูรณะ (2562, ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2561, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)

10.7 โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านก๊าซชีวภาพในฟาร์มขนาดเล็กในเขตชุมชนเมือง (2561, ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2559, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

10.8 หมู่บ้านผลิตพืชผักปลอดสาร บ้านหนองหม้อแตก (2561, หัวหน้าโครงการ, ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2559-2560 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

10.9 โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น : การอนุรักษ์พันธุกรรมส้มบางมด (2560, ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)

10.10 การศึกษาห่วงโซ่มูลค่า (value chain) ของมะพร้าว น้ำหอม และผลิตภัณฑ์ตาลโตนด กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 และจังหวัดราชบุรี (2561, ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัยกระทรวงมหาดไทย)

10.11 การถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบน้ำหยดในการปลูกมันสำปะหลัง กรณีศึกษา ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี (2561, ผู้ร่วมโครงการย่อยที่ 3 ภายใต้แผนงานวิจัย โครงการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำและระบบน้ำหยดสำหรับการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี, ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)

10.12 หมู่บ้านพลังงานทดแทนและเกษตรยั่งยืน (2560, ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2559 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

10.13 การพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมและตลาดเกษตรชุมชน พื้นที่ฝั่งธนบุรีตอนใต้ของกรุงเทพมหานคร (2559, หัวหน้าโครงการ, ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2556-2557 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

11. งานวิจัยที่กำลังทำ

11.1 โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยดสำหรับพืชผักสวนครัวด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2564, ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว ร้อยละ 5)

11.2 โครงการจัดทำระบบควบคุมคุณภาพและมาตรฐานสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย (Internal Control) สินค้าส้มบางมด และลิ้นจี่บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร (ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ปีงบประมาณ 2564, ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว ร้อยละ 50)

11.3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน (หัวหน้าโครงการ, ทุนวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563, ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว ร้อยละ 80)

11.4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีรีฟิวไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับเลี้ยงสัตว์ กรณีศึกษา ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี (ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563, ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว ร้อยละ 90)

11.5 การถ่ายทอดเทคโนโลยีเครื่องลดความชื้นเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563, ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว ร้อยละ 80)

11.6 การจัดการฟาร์มแพะแบบ Zero Waste Agriculture ในพื้นที่ทุ่งครุ กรุงเทพฯ (ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563, ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว ร้อยละ 50)

12. บทความทางวิชาการเสนอในการประชุมวิชาการ (Proceeding)

12.1 อธิมา วงษ์ชีรี จิระพันธุ์ เนื่องจากนิล วาสนา มานิช และอนุสรณ์ รัตนธนะธนโอภาส. *ห่วงโซ่มูลค่าของตาลโตนด กรณีศึกษา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ปีเพาะปลูก*. การประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติครั้งที่ 16 (The 16th National Horticultural Congress © 2017) วันที่ 29 พฤศจิกายน 2560 ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก (ภาคบรรยาย – เป็นผู้นำเสนอ ได้รับรางวัลชมเชย)

12.2 วาสนา มานิช, พรรณปพร กองแก้ว และทศพร ทองเที่ยง. 2559. *การขับเคลื่อนระบบเกษตรในเมืองโดยการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเจ้าของสวนส้มบางมดและสวนเกษตรผสมผสาน*. งานประชุมวิชาการ เรื่อง นวัตกรรมเพื่อสุขภาวะชุมชน (Innovation for Community Well-Being) ในระหว่างวันที่ 15 – 16 ธันวาคม พ.ศ.2559 ณ อาคารเคเอกซ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (ภาคโปสเตอร์)

12.3 วาสนา มานิช. 2557. *ทำไมส้มบางมดถึง (เกือบ) หายไป*. วารสารสิ่งแวดล้อม (Environmental Journal). ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม. หน้า 1-12.

- โครงการปุ๋ยหมักแพะ/มจร.2561
- โครงการรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์ไผ่ในพื้นที่จังหวัดน่าน/BEDO2561
- HIME Active Jell นวัตกรรมเพื่อการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ / นวนพ.

ผู้ร่วมโครงการ

- โครงการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบบูรณาการ “สัมบางมด”/สกอ. 2561
- โครงการหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ข้าวเพื่อชีวิต/สกอ.2561
- โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีก๊าซชีวภาพระดับชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ และการส่งเสริมระบบเกษตรปลอดภัย กรณีศึกษา ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี/ผู้ร่วมวิจัย/วช.2560

ผลงานที่ออกสื่อ

- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมสัมบางมด ช่อง 28 (3 SD) รายการ สมรภูมิไอเดีย วันเสาร์ที่ 23 ธันวาคม 2560

7.2 งานวิจัยที่กำลังทำ

- การจัดการฟาร์มแพะแบบ Zero Waste Agriculture ในพื้นที่ทุ่งครุ กรุงเทพฯ (หัวหน้าโครงการ, ทุนวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2562, ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว ร้อยละ 50)
- การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกสัมบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ผู้ร่วมโครงการ, ทุนวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563, ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว ร้อยละ 80)

ประวัติผู้ร่วมโครงการ คนที่ 2

1. ชื่อ -นามสกุล นางสาววิไลวรรณ ประทุมวงศ์ Ms.Wilaiwan Prathumwong
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1330800095745
3. ตำแหน่งปัจจุบัน คณะทำงาน ทีม 3C Project (Canal Cycle Community)
4. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก
ที่อยู่ 15 ซอยประชาอุทิศ 47 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140
โทรศัพท์มือถือ 089-4818303
E-mail wilaiwan.pror@gmail.com

5. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบ	วุฒิการศึกษา	สาขา	สถาบันการศึกษา	ประเทศ
2561	ปริญญาโท	หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบ และวางแผน (หลักสูตรนานาชาติ) เอกการจัดการชุมชนเมือง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ไทย
2553	ปริญญาตรี	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ (หลักสูตรนานาชาติ) ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ไทย

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

1. Community Project การพัฒนาพื้นที่ริมคลอง
2. Event organizer
3. Urban Management Project

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่แล้วเสร็จ 5 ปี ย้อนหลัง

1. How “Canal Arts” impacts the community and be used as a strategy for community planning along Bangmod Canal

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

1. SAAN (सान): The First International Conference on Design, Innovation and Creativity 22-23 February 2018 Bangkok, Thailand

ประวัติผู้ร่วมโครงการ คนที่ 3

1. ชื่อ-นามสกุล นายอนุสรณ์ รัตนธรรณโสภาส

2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน: 4-1015-00002-34-0

3. ตำแหน่งปัจจุบัน วิศวกร

4. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

หน่วยงาน สถาบันพัฒนาและฝึกอบรมโรงงานต้นแบบ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (วิทยาเขตบางขุนเทียน)

ถ. บางขุนเทียนชายทะเล แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150

โทรศัพท์ (02) 4707489 โทรศัพท์มือถือ (081) 4998219

E-mail address: anusornpdti@gmail.com

5. ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท วศ.ม. (เทคโนโลยีอุณหภาพ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 2546

ปริญญาตรี วศ.บ. (ทรัพยากรน้ำ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2541

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

ยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนพลังงานทดแทน การจัดการพลังงาน เทคโนโลยีที่เหมาะสม
สำหรับชนบท และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่องานเกษตรกรรม

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

กำลังดำเนินงาน

- หัวหน้าโครงการ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีรีฟิวไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับเลี้ยงสัตว์
กรณีศึกษา ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี (ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2563, สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

- ผู้ร่วมโครงการ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกส้มบางมดในภาชนะเพื่อสนับสนุน
การท่องเที่ยวชุมชน (ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2563, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

- ผู้ร่วมโครงการ การจัดการฟาร์มแพะแบบ Zero Waste Agriculture ในพื้นที่ทุ่งครุ
กรุงเทพฯ (ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2563, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

- ผู้ร่วมโครงการ การถ่ายทอดเทคโนโลยีเครื่องลดความชื้นเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยพลังงาน
แสงอาทิตย์ (ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2563, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

งานวิจัยที่เสร็จแล้ว

- หัวหน้าโครงการ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชนนอกเขตพื้นที่
ชลประทาน กรณีศึกษา ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี (ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2562,
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

- หัวหน้าโครงการการพัฒนาทักษะและความสามารถของผู้ผลิตน้ำตาลโตนด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี (ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2561, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี)
- ผู้จัดการโครงการ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 - 2579 (ทุนวิจัย กระทรวงมหาดไทย)
- หัวหน้าโครงการ ศึกษาอุปสงค์และอุปทานของทรัพยากรน้ำเพื่อการวางแผนบริหารจัดการน้ำ กรณีศึกษา ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี (ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2560, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี)
- ผู้ร่วมโครงการ การศึกษาห่วงโซ่มูลค่า (value chain) ของมะพร้าวน้ำหอมและผลิตภัณฑ์ตาลโตนด กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 และจังหวัดราชบุรี (ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2560, กระทรวงมหาดไทย)
- หัวหน้าโครงการ คาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร กรณีศึกษา : สถาบันพัฒนาและฝึกอบรมโรงงานต้นแบบ มจธ. (วช.1ด ปีงบประมาณ 2559)
- ผู้ร่วมโครงการ การพัฒนาแท่งเชื้อเพลิงชีวมวลจากวัสดุเหลือทิ้งของมะพร้าวทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2559 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)
- หัวหน้าโครงการ การสำรวจการใช้พลังงานและศักยภาพพลังงานทดแทนจังหวัด ระยอง น่าน และภูเก็ต (องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน :GIZ ปีงบประมาณ 2558)
- ผู้ร่วมโครงการ การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อประเมินหาพื้นที่เหมาะสมในการตั้งโรงไฟฟ้าจากฟางข้าว กรณีศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ (ทุนวิจัย ปีงบประมาณ 2558 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

8. การเผยแพร่ผลงานวิจัย

ลำดับ	Journal	ปี ค.ศ.
1	Sanribhan, S. and Rattanathanaophat, A., 2020, "Quantitative Image Analysis to Identify the Feasible Areas of Rice Straw Biomass VSPP Power Plant at Provincial Level, Thailand", Journal of Physics: Conference Series , Vol. 1593, pp. 1-6.	2020
2	Sansiribhan, S., Rattanathanaophat, A. and Eamthanakul, B., 2019, "Assessment of Eucalyptus Biomass Potential in Paddy Field Embankment for Power Generation", Academic Journal of Science , Vol. 09(01), pp. 255-260.	2019
3	Sansiribhan, S. and Rattanathanaophat, A., 2018, "Energy Consumption and GHG Emission Assessment for Supporting a Community Energy Plan : A Study Based on the Rural Household Energy Survey", Journal of Engineering and Applied Sciences , Vol.13(9), pp.2647-2650.	2018
	International Conference	
4	Sansiribhan, S., Rattanathanaophat, A., Pinkham, S., Eamthanakul, B. and Ittipongse, A., 2018, "Economic Feasibility Analysis of Wood Pellet Boiler in Thailand Industry", 139th International Conference on Science, Engineering & Technology - ICSET 2018 , Hamburg, Germany	2018
	National Conference	
5	"การศึกษาห่วงโซ่มูลค่าของตาลโตนด กรณีศึกษา อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี ปีเพาะปลูก 2560" การประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติครั้งที่ 16 (The 16th National Horticultural Congress © 2017) มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จ.พิษณุโลก	2017

ประวัติผู้ร่วมโครงการ คนที่ 4

1. ชื่อ -นามสกุล นางสาววิไลวรรณ ประทุมวงศ์ Ms.Wilaiwan Prathumwong
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1330800095745
3. ตำแหน่งปัจจุบัน คณะทำงาน ทีม 3C Project (Canal Cycle Community)
4. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก
ที่อยู่ 15 ซอยประชาอุทิศ 47 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140
โทรศัพท์มือถือ 089-4818303
E-mail wilaiwan.pror@gmail.com

5. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบ	วุฒิการศึกษา	สาขา	สถาบันการศึกษา	ประเทศ
2561	ปริญญาโท	หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบ และวางแผน (หลักสูตรนานาชาติ) เอกการจัดการชุมชนเมือง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ไทย
2553	ปริญญาตรี	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ (หลักสูตรนานาชาติ) ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ไทย

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

1. Community Project การพัฒนาพื้นที่ริมคลอง
2. Event organizer
3. Urban Management Project

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่แล้วเสร็จ 5 ปี ย้อนหลัง

1. How “Canal Arts” impacts the community and be used as a strategy for community planning along Bangmod Canal

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

1. SAAN (सान): The First International Conference on Design, Innovation and Creativity 22-23 February 2018 Bangkok, Thailand